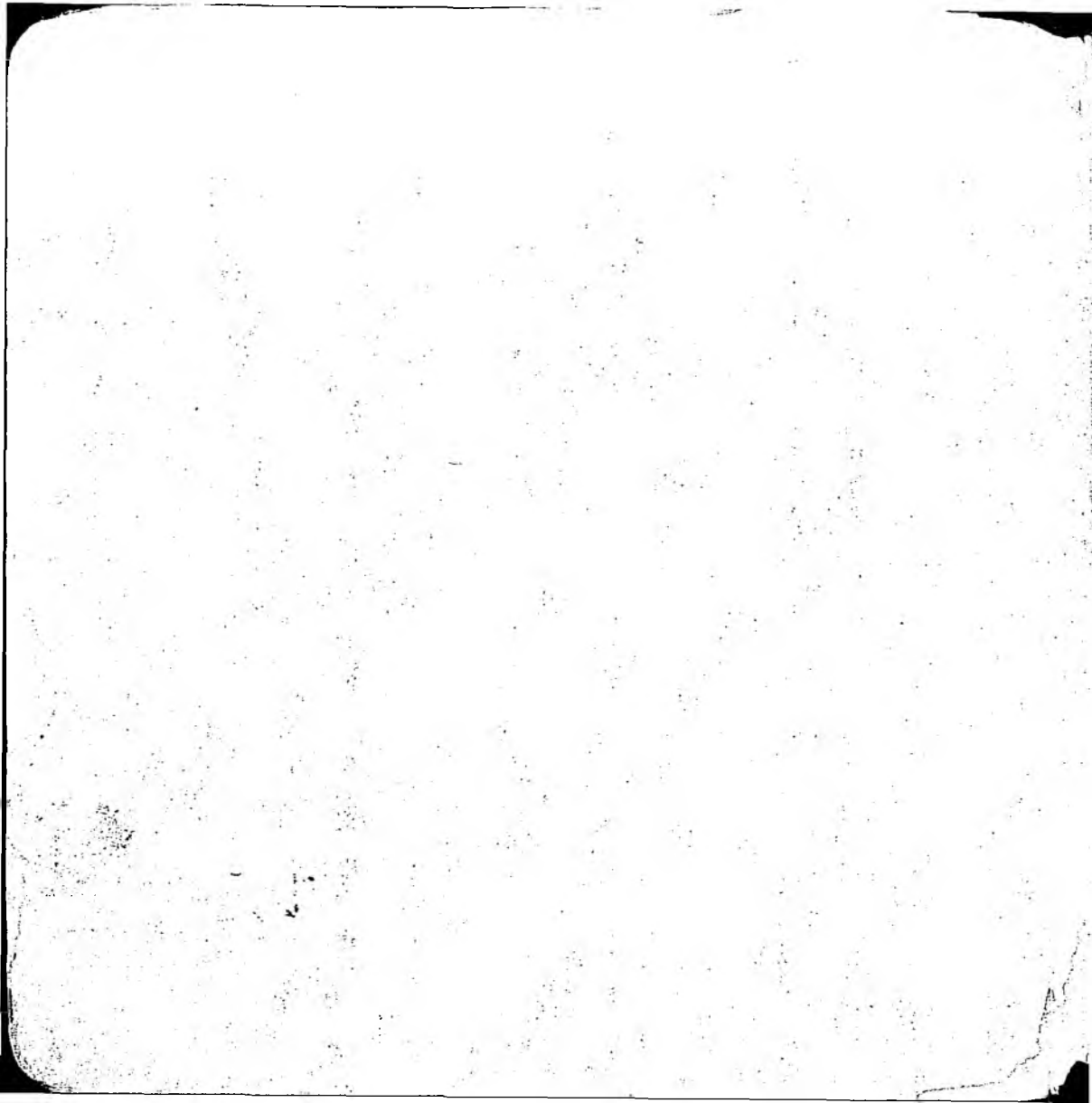

ECE AYHAN

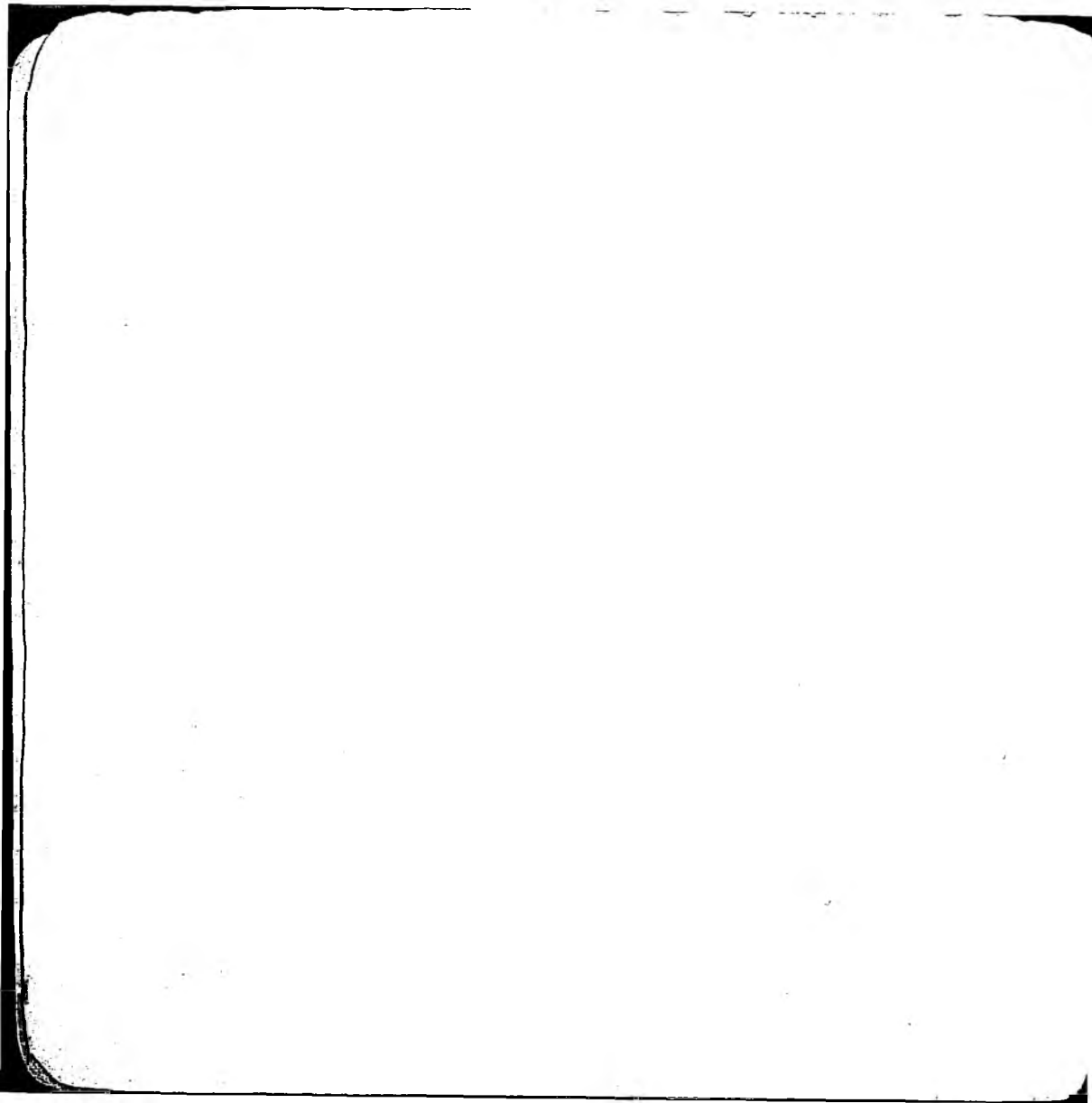
Bütün
Yort
Savunlar!

YAPI KREDİ YAYINLARI

Ece Ayhan • Bugün şiirimizin en önemli "modern usta"larından biri olarak adlandırılan Ece Ayhan, 1931'de Muğla'da doğdu. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'ni bitirdikten sonra, memur, kaymakam ve redaktör olarak çalıştı. İlk şiiri 1954'te *Türk Dili*'nde yayımlandı. Bu dönemde, sonradan ilk kitabı *Kınar Hanımın Denizleri*'ne (1959) aldığı, kendine özgü çağrışımlar ve göndermelerle örülü şiirleriyle hem Türk şiirinde hem de İİ. Yeni içinde kendine farklı bir kanal açtı. 1965'te yayımladığı *Bakışsız Bir Kedi Kara* ve 1968'de yayımlanan *Ortodoksluklar*'la neredeyse bütünüyle "özel bir dil" halini alan bu şiir, Ayhan'ın, 1973'te yayımladığı ve daha geniş bir okur kitlesince alınılan *Devlet ve Tabiat*'ıyla birlikte bu kez de "*Sokağın diliyle*" okurunu (ve izleyicilerini) oluşturdu. 1977'de yayımlanan ve kitapla aynı adı taşıyan ünlü şiirini ve ilk dört kitabını içeren *Yort Savul* ise Ece Ayhan şiirinin kendisinden sonraki kuşaklar üzerindeki gücünün belki de topluca belgelenişi idi. 1981'de *Zambaklı Padişah*, 1982'de "tarihin düzünden okunduğu" *Çok Eski Adıyladır*, 1991'de ise *Çanakkaleli Melâhat'a İki El Mektup* yayımlandı.

Yapı Kredi Yayınları, 1993'te Ece Ayhan'ın *Son Şiirler*'ini, yazı ve söyleşilerini (*Şiirin Bir Altın Çağı*) ve günlüklerini (*Başızbozuk Günceler*) yayımlamıştı. Şimdi bütün şiirlerini bir kitapta topluyor: *Bütün Yort Savul'lar! Sırada Aynalı Dene-meler! var.*

ECE AYHAN

BÜTÜN YORT SAVUL'LAR!

Bütün Şiirler

Şiir - 19
ISBN 975-363-278-9

Bütün Yort Savul'lar! / Ece Ayhan

© Yapı Kredi Yayınları Ltd. Şti., 1993
Tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın
hiçbir yolla çoğaltılamaz.
1. Baskı İstanbul, Ocak 1994

İstiklal Caddesi, No: 285-287 Kat: 5 B Blok
Beyoğlu 80050 İstanbul
Telefon: (212) 293 08 24 Faks: (212) 293 07 23

Kapak ve Sayfa Düzeni: Mehmet Ulusel
Ofset Hazırlık: Nahide Dikel
Düzeltili: Nur Arıkan
Baskı: Altan Matbaacılık Ltd. Şti.

İçindekiler

DEVLET VE TABİAT YA DA ORTA İKİDEN AYRILAN ÇOCUKLAR İÇİN ŞİİRLER

Yort Savul

- 15 • Yort Savul

I - Orta İkiden Ayrılan Çocuklar İçin Şiirler

- 21 • Meçhul Öğrenci Anıtı
22 • Mor Külhani
25 • Orta İkiden Ayrılan Çocuklar
İçin Şiirler
26 • Kendi Kendinin Terzisi Bir
Kambur

- 34 • Yalınayak Şiirdir
35 • Açık Atlas
37 • Arapların At Koşturmaları
38 • Şiirin Deniz Kıyısındaki Sesi
39 • Ala Ala Hey
41 • Gökyüzünde Bir Cenaze
Töreni
42 • Denizin Altındaki Bandolar
43 • Usta İşi
45 • Vişneçürüğü Şiirler

II -Yazı Şiirler

- 49 • Artık Atından İnmeden
Sevişmeye Alışmalısın
50 • Hangi Şiir Topal Çocuklarını
Toplar Sokaktan?

III-Dipyaızaları

- 53 • Şiir Alınlıkları Üzerine

- 55 • Ölümün Arkasından
Konuşmak
59 • Duhuliye

MEKTUPLAR

- 63 • I- Mektup Nadajlıdır Dom!
65 • II- İki El Mektup
66 • III- Bir Mektup,
Kurşunkalem
67 • IV- Mektup

ÇOK ESKİ ADIYLADIR

-A- 'Hero İle At'

- 73 • XLII Hero ile At
74 • XLI Michael Kohlhaas
75 • XL Görmedik!
76 • XXXIX Sürümdeğer
77 • XXXVIII Madytos
78 • XXXVII Kadınlar Yağmuru
79 • XXXVI Melâhat Geçilmez
80 • XXXV Cankurtaran
81 • XXXIV Sivil

- 82 • XXXIII Süsüne Kaçılmamış
83 • XXXII Ürkü

-B- 'Bir Hamam Aranıyor'

- 87 • XXXI Bir Hamam Aranıyor
88 • XXX Demirbaş
89 • XXIX Kârhane
90 • XXVIII Siga Siga
91 • XXVII Karartma
92 • XXVI Devriye Kapısı
93 • XXV Dökülecekler!
94 • XXIV Kardeşçe Fuhuş
95 • XXIII Enel Hak!
96 • XXII 'La Paix'
97 • XXI Ah Minel Aşk!

-C- 'Melankolya Çiçeği'

- 101 • XX Melankolya Çiçeği
102 • XIX Kör Bir Çeşme
103 • XVIII Hakaret Beyler
104 • XVII Bir Vergi Kitabı
105 • XVI Anka
106 • XV Çarşafı Bir Ölüm Yatağı

- 107 • XIV Bir Geyik Resmi
108 • XIII Pes Ben de
Cumhuriyetçiyim
109 • XII Riyaziye

-Ç- 'Nigâri Böyle Yazdı'

- 113 • XI Nigâri Böyle Yazdı
114 • X Ortaoyunu
115 • IX Ah Tanzimat! Ah
Tanzimat!
116 • VIII Kapaklı Saat
117 • VII Deniz Kıyısında Bir Otağ
118 • VI Marmara Şehzadeleri
119 • V Sefineler ve Mektuplar
120 • IV Şiir ve Kadavra
121 • III İki Alay
122 • II Olamaz!
123 • I Padişah ile Aslan

ZAMBAKLI PADIŞAH

- 127 • Zambaklı Padişah
128 • I
129 • II-III-IV

- 130 • V-VI-VII-VIII
131 • IX
132 • X-XI-XII-XIII
133 • XIV-XV-XVI-XVII
134 • XVIII-XIX-XX-XXI
135 • XXII-XXIII-XXIV-XXV
136 • XXVI-XXVII-XXVIII-XXIX
137 • XXX-XXXI-XXXII
138 • (Balaban Onu Beslemeden
Öncedir.)

ORTODOKSLUKLAR

- 143 • I
144 • II
145 • III
146 • IV
147 • V
148 • VI
149 • VII
150 • VIII
151 • IX
152 • X
153 • XI

- 154 • XII
155 • XIII
156 • XIV
157 • XV
158 • XVI
159 • XVII
160 • XVIII
161 • XIX
162 • XX
163 • XXI
164 • XXII
165 • XXIII
166 • XXIV
167 • XXV
168 • XXVI
169 • XXVII

BAKIŞSIZ BİR KEDİ KARA

Bir Fotoğrafın Arabı

- 175 • Bir Fotoğrafın Arabı
177 • Epitafio
178 • Sardunya ve Çocuk

- 180 • Gizli Yahudi
181 • Kargınmış Bir İlk yaz
182 • Sevgili Uğursuzluk

Bakışsız Bir Kedi Kara

- 185 • Bakışsız Bir Kedi Kara
186 • Firavun
187 • Kılıç
188 • Mısırâyim
189 • Kargabüken
190 • İki Tekerlekli At
191 • Ey Kanatsızlık
192 • Ortodoks - Ortodoks
193 • İpeka

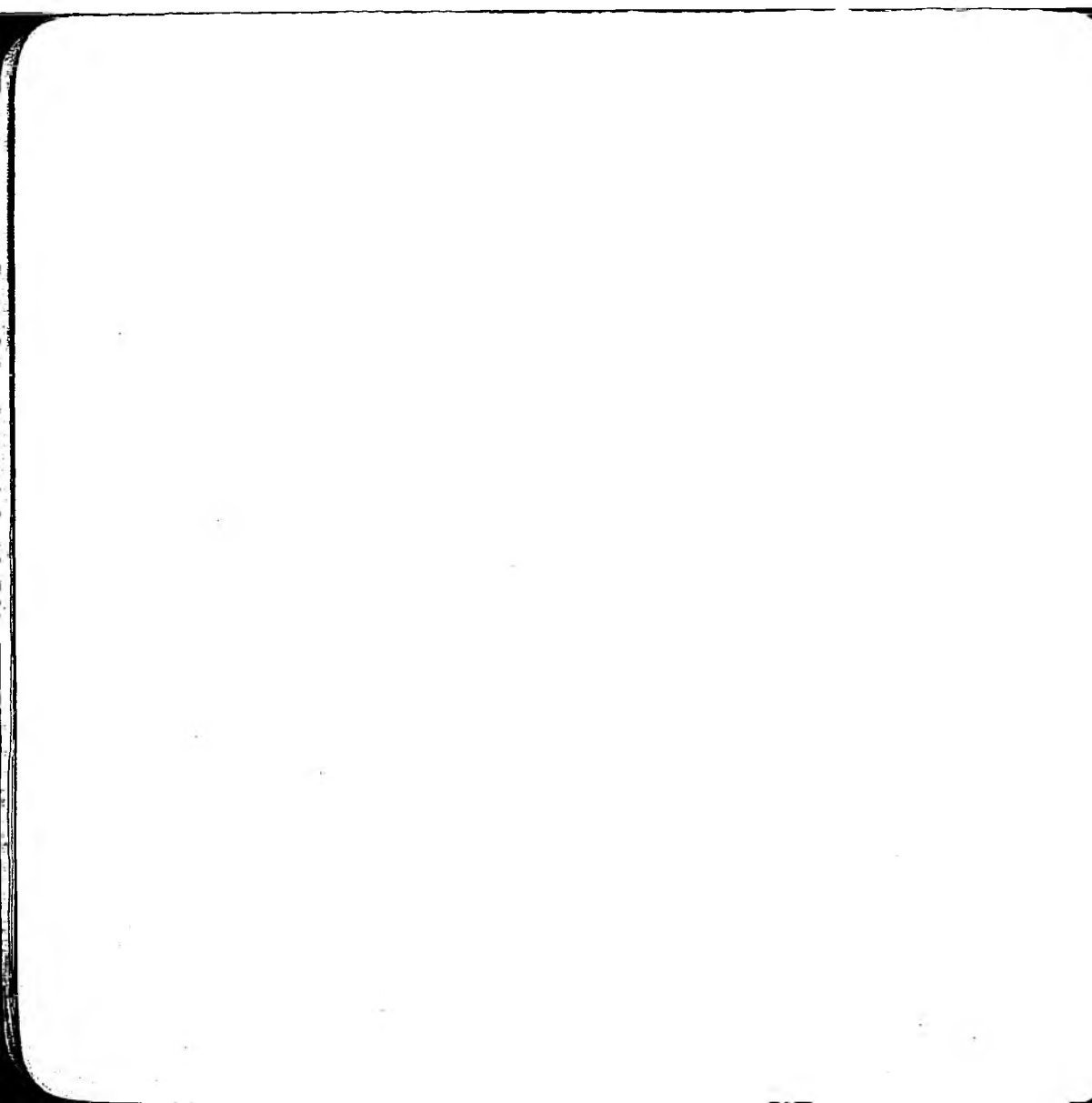
*KINAR HANIMIN
DENİZLERİ*

- 197 • Fayton
198 • Kınar Hanımın Denizleri
199 • Kudüs Fareleri
201 • Bir Ölü Macar Cambaz
202 • Ecegiller
203 • Kötü İlgilerin Gidişi

- 204 • İbraniceden Çizmek
205 • Cambazlar Çadırı
206 • Akdeniz Penceresi
207 • Çocukların Ölüm Şarkıları -I-
209 • Kambiyo
210 • Okarina
211 • Bir Elişi Tanrısı İçin Ağıt
212 • Bâbil'den Bir Piçin
Propagandası
213 • Denizkızı Eftalya
214 • Kanlı Nigâr
215 • Ölü Bütün
216 • Kanto Ağacı
217 • Gül Gibi Kanto
218 • Ut
219 • Apaş Paşa Şapa Oturdu
220 • Çocukların Ölüm Şarkıları
-II-
221 • Put
222 • A. Petro
223 • Uzak Hala
224 • Neyyire Hanım
225 • Çapalı Karşı

İLK ŞİİRLER

- 229 • Bel Kanto
230 • Beyaz Rus Kadın
Vedha'lardan Birinde
231 • I
232 • II
233 • III
234 • IV
235 • V
236 • VI
237 • Sentez
238 • Anahtarlar
239 • İskambil
240 • Kurtulamayan
241 • Bir Korku Temi Üzerine
Benzerlikler
242 • Üç Gencin Kalbi
243 • Islak

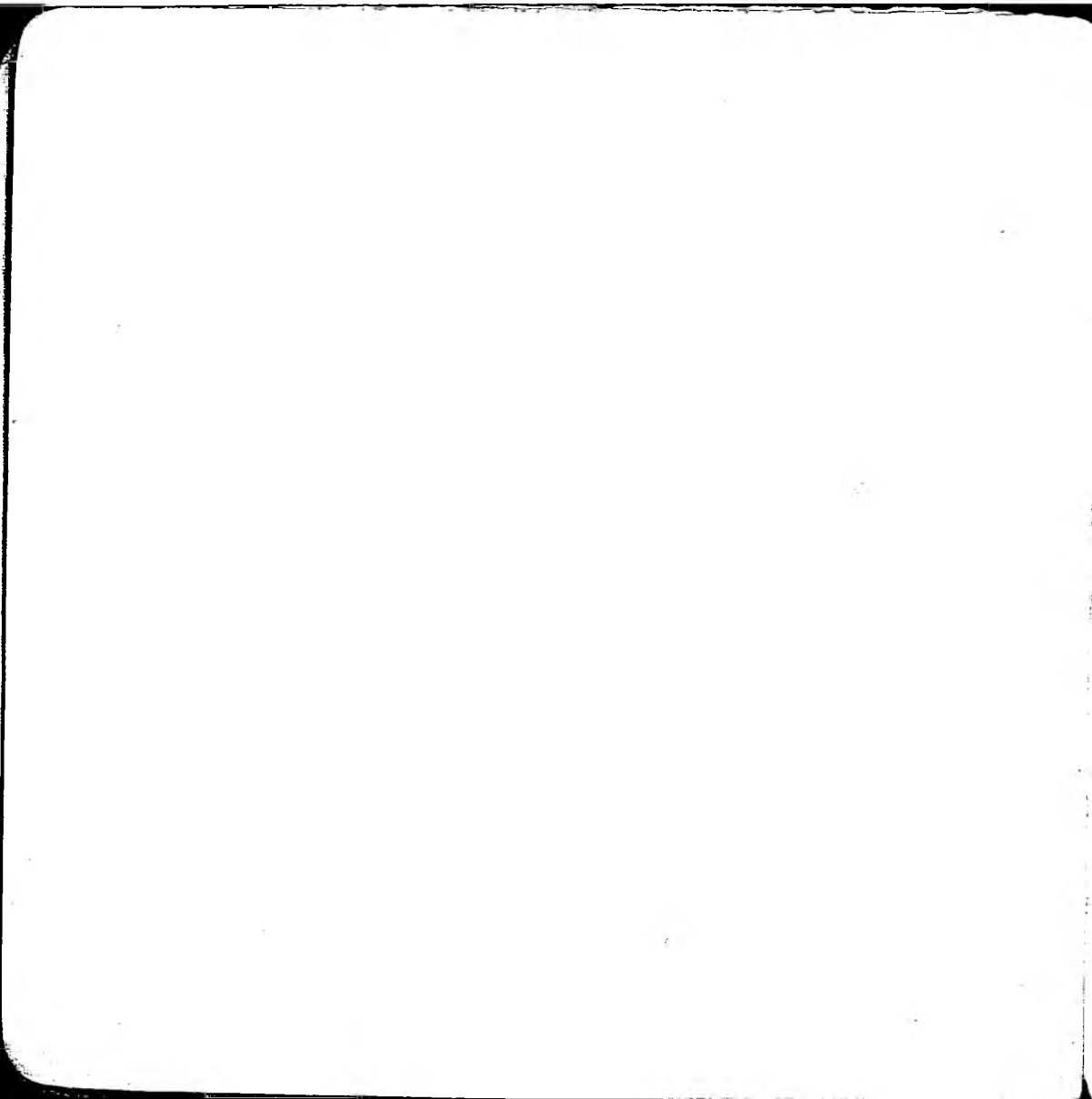
DEVLET VE TABİAT
ya da
ORTA İKİDEN AYRILAN ÇOCUKLAR
İÇİN ŞİİRLER

ŞİİR

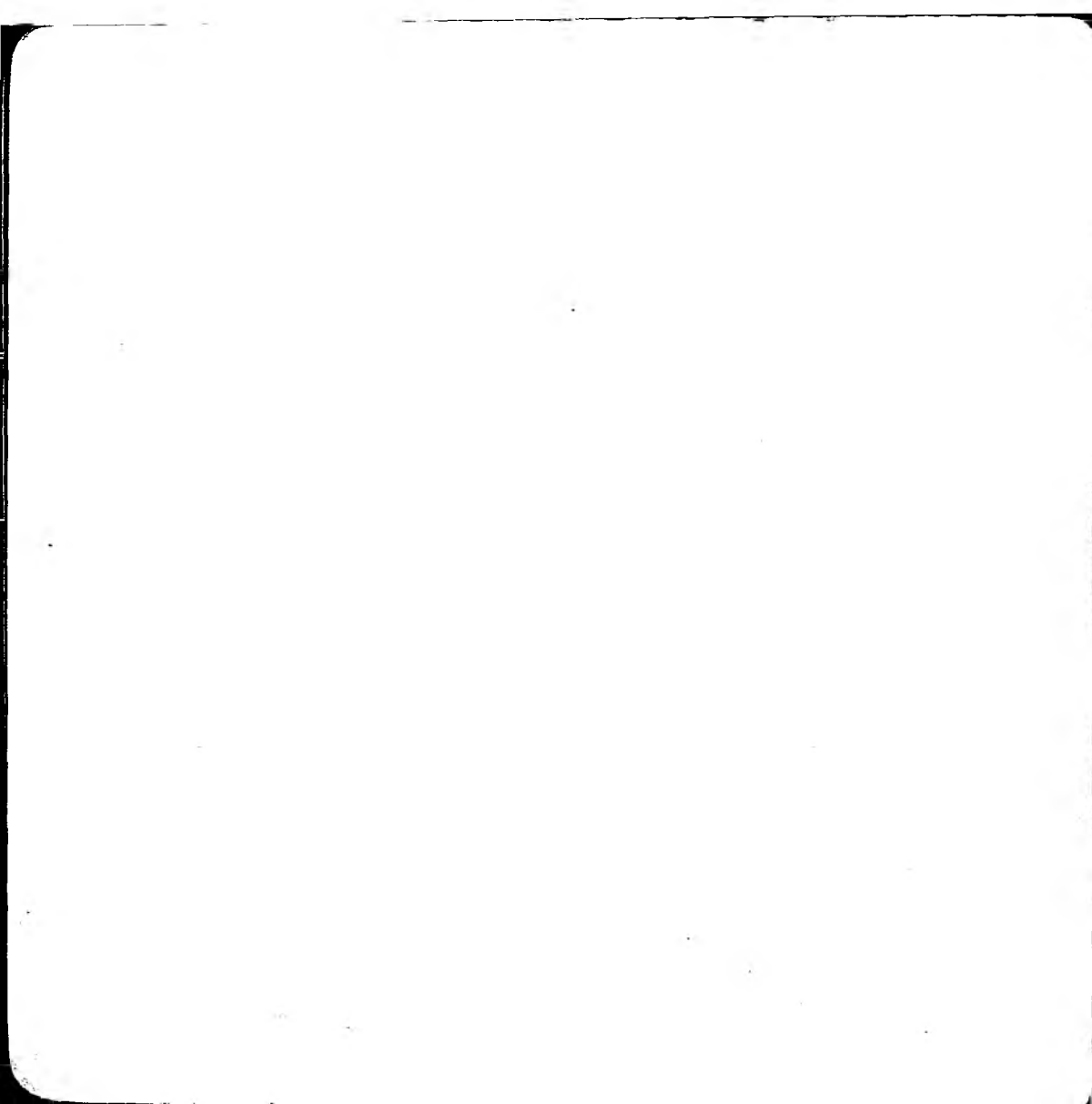
1973

1977

1982

yort savul

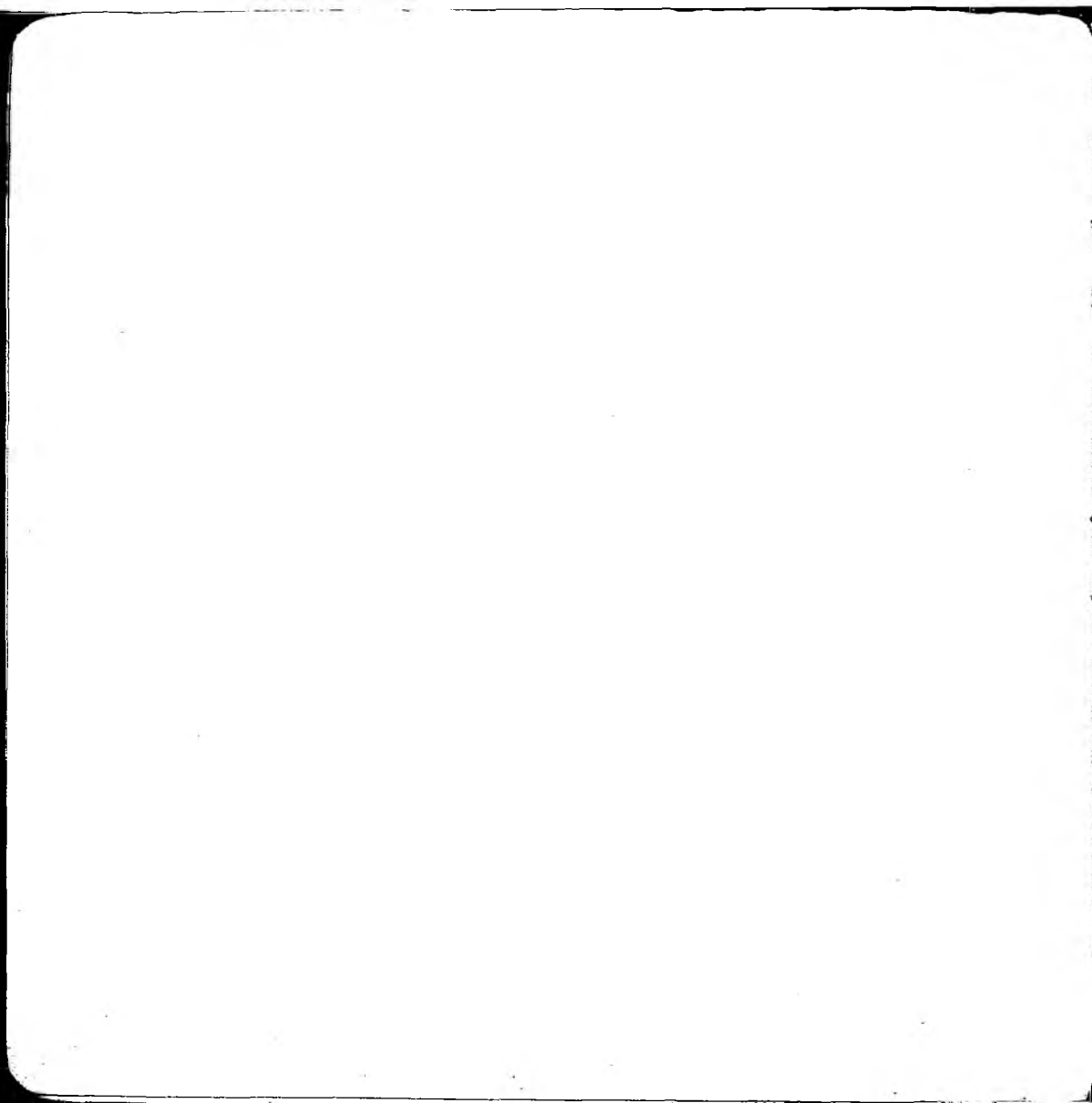

YORT SAVUL

Arif Çağlar için

1. Atlasları getirin! Tarih atlaslarını!
En geniş zamanlı bir şiir yazacağız
2. Harbi karşılık verecek ama herkes
Gögünde kuş uçurtmayan şu üç soruya:
3. Bir, Yeryüzüne nasıl dağılmıştır
Tarihi düzünden okumaya ayaklanan çocuklar?
4. İki, Daha yavuz bir belge var mıdır ha
Gerçeği ararken parçalanmayı göze almış yüzlerden?
5. Üç, Boğaziçi bir İstanbul ırmağıdır
Nice akar huruc alessultanlarda bayraksız davulsuz?
6. Nerede kalmıştık? Tarihe ağarken üç ağır yıldız
Sürünerek geçiyor bir hükümet kuşu kanatları yoluk
7. Çocuklar! ile bile muhbirler! ve bütün ahali!
Hep birlikte, üç kez, bağırarak, yazınız
8. Kurşunkalemle de olabilir
Yort Savul!

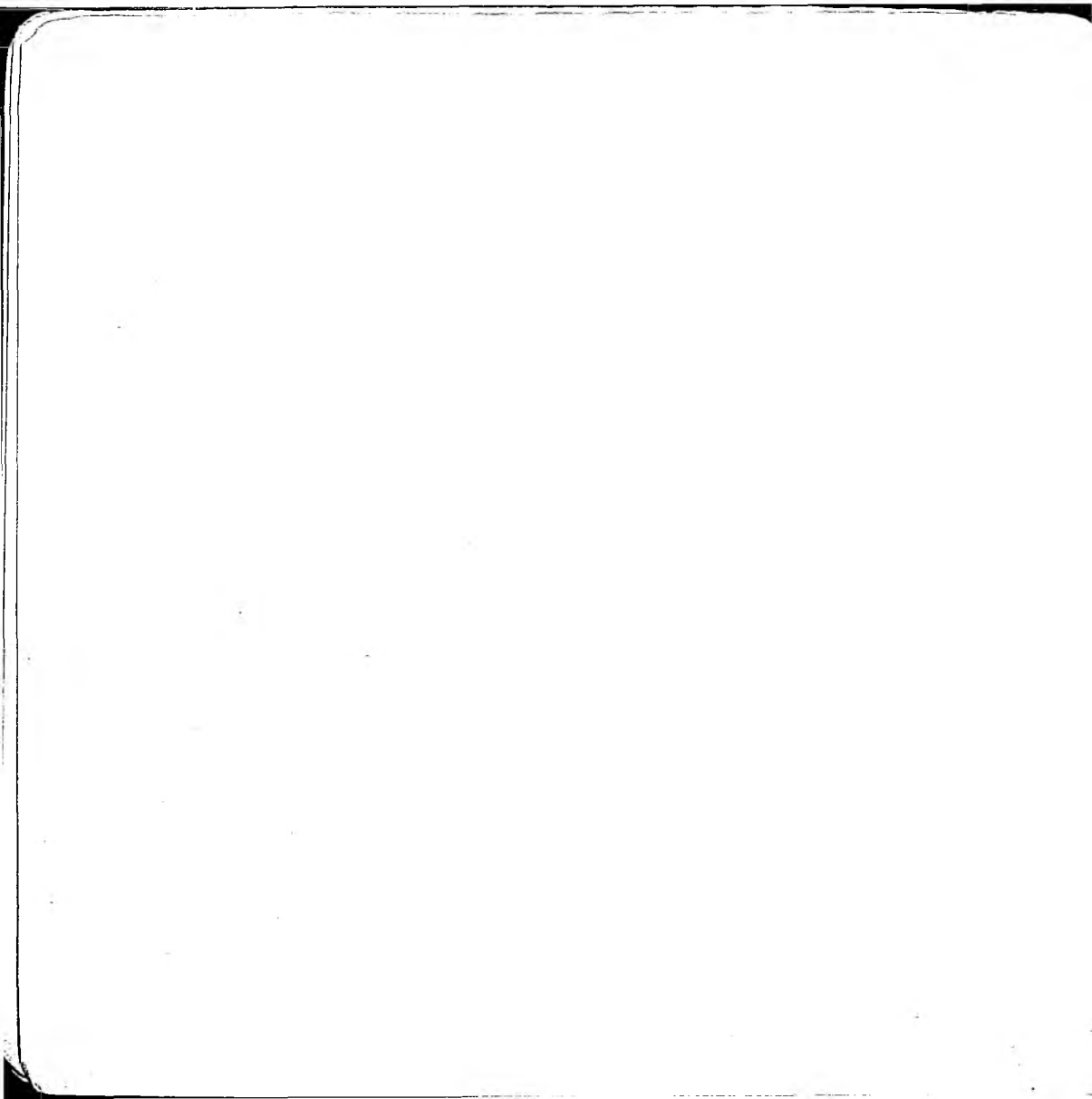

DEVLET VE TABİAT
ya da
ORTA İKİDEN AYRILAN
ÇOCUKLAR İÇİN ŞİİRLER

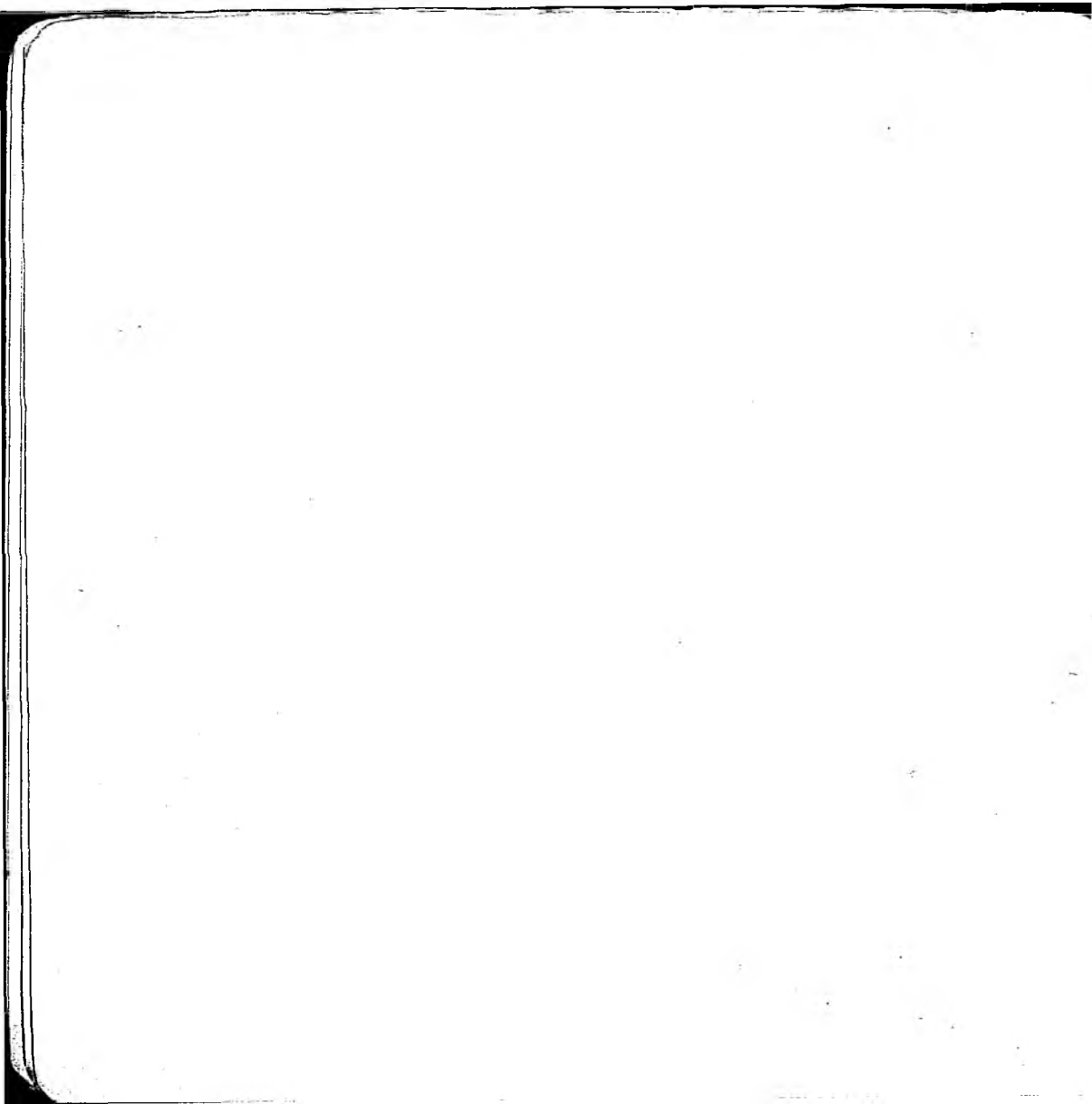
1973

1977

1982

I
*orta ikiden ayrılan
çocuklar için şiirler*

MEÇHUL ÖĞRENCİ ANITI

Buraya bakın, burada, bu kara mermerin altında
Bir teneffüs daha yaşasaydı
Tabiattan tahtaya kalkacak bir çocuk gömülüdür
Devlet dersinde öldürülmüştür

Devletin ve tabiatın ortak ve yanlış sorusu şuydu:
— Maveraünnehir nereye dökülür?
En arka sırada bir parmağın tek ve doğru karşılığı:
— Solgun bir halk çocukları ayaklanmasının kalbine! dir

Bu ölümü de bastırmak için boynuna mekik oyalı mor
Bir yazma bağlayan eski eskici babası yazmıştır:
Yani ki onu oyuncakları olduğuna inandırmıştım

O günden böyle asker kaputu giyip gizli bir geyik
Yavrusunu emziren gece çamaşırcısı anası yazdırmıştır:
Ah ki oğlumun emeğini eline verdiler

Arkadaşları zakkumlarla örmüşlerdir şu şiiri:
Aldırma 128! İntiharın parasız yatılı küçük zabıt okullarında
Her çocuğun kalbinde kendinden daha büyük bir çocuk vardır
Bütün sınıf sana çocuk bayramlarında zarfsız kuşlar gönderecek.

MOR KÜLHANI

1. Şiirimiz karadır abiler

Kendi kendine çalan bir davul zurna
Sesini duyunca kendi kendine güreşmeye başlayan
Taşınır mal helalarında kara kamunun
Şeye dar pantolonlu kostak delikanlıların şiiridir

Aşk örgütlenmektir bir düşünün abiler

2. Şiirimiz her işi yapar abiler

Valde Atik'de Eski Şair Çıkmazı'nda oturur
Saçları bir sözle örülür bir sözle çözülür
Kötü caddeye düşmüş bir tazenin yakın mezarlıkta
Saatlerini çıkarmış yedi dala gerilmesinin şiiridir

Dirim kısa ölüm uzundur cehennette herhal abiler

3. Şiirimiz gül kurutur abiler

Dönüşmeye başlamış Beşiktaşlı kuşçu bir babanın
Taşınmaz kum taşır mavnalarla Karabiga'ya kaçan
Gamze şeyli pek hoş benli son oğlunu
Suriye hamamında sabuna boğmasının şiiridir

Oğullar oğulluktan sessizce çekilmesini bilmelidir abiler

4. Şiirimiz erkek emzirir abiler

İlerde kim bilir göz okullarına gitmek ister
Yanık karamelalar satar aşağısı kesik kör bir çocuğun
Kinleri henüz tüfek biçimini bulamamış olmakla
Tabanlarına tükürerek atış yapmasının şiiridir

Böylesi haftalık resimler görür ve bacaklanır abiler

5. Şiirimiz mor külhanidir abiler

Topağacından aparthanlarda odası bulunamaz
Yarı silinmiş bir ejderhanın düzüşüm üzre eylemde
Kiralık bir kentin giriş kapılarına kara kireçle
Şairlerin ümüğüne çökerken işaretlenmesinin şiiridir

Ayıptır söylemesi vakitsiz Üsküdarlıyız abiler

6. Şiirimiz kentten içeridir abiler

Takvimler değiştirilirken bir gün yitirilir
Bir kent ölümün denizine kadar dragomanlarıyla

Düzayak çivit badanalı bir kent nasıl kurulur abiler?

1970

ORTA İKİDEN AYRILAN ÇOCUKLAR İÇİN ŞİİRLER

Sivil ölümden konuşuyoruz dağılan neftilikler
arkadaşlar Makedonyalı kalın usta marangozlar.
Kapaklanır bir adam daha kaçınıcı, aktığımızı görünce
ters çevrilmiş kente karşı işte onun denizlerine
delikanlı kotaklarımızı çıkarmış ve ırmaktır.

Erkek ölümden konuşuyoruz yeni ormanlardan
dahi "diken seven gülüne katlanır bir kadın"dan.
Haramiler ki kırkın üstünde artık sayıları
bir küçük tabut tabakada gezdirirler ölüleri fakfon
burunlarına çekmek üzere, ince çağrışımıdır.

Ey orta ikiden ölererek ayrılan çocuklar! aslında başlayan
askerler tabiatta hâlâ tramvaydan Sirkeci'de mi inerler?
süsüne kaçılmamış bir cenaze törenine gitmek için.

1970

KENDİ KENDİNİN TERZİSİ BİR KAMBUR

1. Şöyle böğürüyor bir kambur

Kardeşler! Deniz geçen ahali! Erken kalkalım
Köroğlunun koynundan biraz
Kalender ilk vapurumuzdur
Gidiyor yunuslarla yarışacak

Üstünde nasıl geçirmiştir
Geceyi iskelede tehlikeli denizin

Gemi arslanı Bursalı bir anadır niçin
Ölü çocuğunu nüfusa yazdıracak

Niçin zurnalaşmış bir zurnacı
Göndere çekmiştir kendini kıçta

2. Şöyle de böğürebilir bir kambur

Öksüz çocuklar! Deniz cenazesi babalarınızın
döşeğinden, peki yetimler pazen?

Tabiatı eleştirmeyiniz sakın
Kuş yapraklarını döktüğü için

Dokunmayın çocuklara sabah
sabah ulan! Loncaya yazılmadan

Şairlikten kesilenler kolu! Hiç
olmazsa kamburların ölümünü tabiattan bilmeyiniz

3. Vaktinizi alacak bir kambur

Mor biletli yolcular! El değiştiren halk kartları!
Ne kadar az yer kaplıyorsunuz

Sırtını bacaya dayamış gece görevlisi bir ölü
yıkayıcısının yorgunluğu akıyor
Bilir misiniz kendisi yeryüzünden yanadır hayatta

Otuz üçlerde sudan başlamış bir kan
davası üzre ayakta bir laz oğlu
Kasımpaşa zindanına işkencelere götürölüyordur
İki kurtun eşliğinde ve arasında

4. Dağ hamamında yıkanmış bir kambur

Belli ki kaçmıştır çok ağır cezalı bir çocuk
Kurulu zulmün yetiştirme yurtlarından
Çakıyla kazımıştır içerden kapısına
Kuş dillerinde olmaz bir helanın şahlığı mahlığı

Geçme oğlum geçme süründürürler
Namık Kemal köprüsünden insanı

Arı yapayalnızlığına çömelmiş gazeteye bakıyor kara
yeldirmeli kurşuncu bir nine
Askeri mızıka okuluna giremeyen
sınavları yedek aday listesi

Her yıl arar ve bulur ve sarsıldığını kimse göremez
İdam edilmiş torununun ilk adını

5. Dikişi temiz iğneardı bir kambur

Irgat mahallinde ilk derse ve hiç
bir derse girmeyecek dudak tiryakisi iki öğrenci
Şiiri devamlıdır maalesef sesi dışarı
vermeyen yüksek ve alçak kaldırım sinemalarının

Giderler harçlıklarına eserse
Haliç vapurlarıyla Zap Suyu'na

Bir körlüğün de beyaz sesi tiz
Ayvansaray tezgâhlarında kalafatlanmıştır

6. Varolabilmek içindir bir kambur

Utaniyor Kısıklı'dan bir kızın eprimiş hırkası
Karşısındaki bir Üsküdar sultanıdır
Ezelden beri oturmuş bıyıklarının kapı önüne

Biletçiyle tartışıyor bir kocaoğlan
Biletsiz ayıcısı İcadiyeli çocuk nedeniyle

Hey gidi farketmeyen para kardeş!
Tedavülün kaldırıldığını töremizden

7. Anlaşılmayan muhasebeci bir kambur

Ey atlaslarda eski coğrafyalarda
Yerleşecek toprak arayan halklar!
Yıkıntılarımızdaki incir ağaçları

Değdi ilk mahmuzumuz son İstanbul'a
Yüz çocuk boşalttı ki ebru işçisidirler

Kalender yolcuları da sarışın çırak
Karaşın usta olmuş dağılıyorlar dağılmasınlar

Bolahenk bir bando mızıka tınlıyor kıyıda
Kontrbasist yarbay Alman Lange Bey şef

8. Kendi kendinin terzisi bir kambur

Bir kat adamlığını da dumana vermiş
Üsküdarlı kalender şair arkadaşlar hey!

Sizi buraya bizi bugünlere esenlikle getiren
Tek kürek kayıkcılıktan yetişme azgınlığımıza
Gerçekte kancığın kendisi kığın kığın yanaşmıştır

Çünkü her kambur biraz şair bir ailedendir
Toparlarsak kendi kendinin çırağı da olabilir
Ölü sözcüklere ve çocuklara can vermek için
Hangi marş iki kez çalınırsa yeryüzünde unutmayın
Hem usta hem çirak bir kambur içindir.

1970

YALINAYAK ŐİRDİR

1. Biz tüzüklerle çarpışarak büyüdük kardeşim

Emrazı Zühreviye Hastanesi'ne kapatıldı anamız
Adıyla çalışan ermiş Sirkeci kadınlarındandır

Şeker atar hâlâ mazgallardan Cankurtaran'da
Acı Bacı'nın acı bilmez uçurtma çocuklarına

Yıl sonu müsamerelerine kimler çıkarılmaz?

2. Velhasıl onlar vurdu biz büyüdük kardeşim

Babamız dövüldü güllabici odunlarla tımarhanede
Acaba halk nedir diye düşünür arada işittiği

Dudullu'dan tâ Salacak'a koşarak alkışlayalım
Fazla babalarıyla dondurma yiyen çocukları

Hangi çocukların neye imrenmesi yalınayak şiidir?

AÇIK ATLAS

Hayattan ders veriyor diye öğretmenleri kızdıran
Tuzu bir bulmuş çocukları saklamadan güldüren dünyaya
Su kaçırmaz bir eşeğin sesine açıktır penceresi
Bir sınıfın, batı son dersinde, kuşluk vakti

Meşeler yapraklanınca bir tuhaf olurlar işte
Koparılmış kürt çiçekleri, hatırlayarak amcalarını
Azınlıkta oldukları bir okulda bile, sorarlar soru
Neden feriklerin ve eşeklerin memeleri vardır?

En arka sırada çift dikişliler, sınavda en öne
İntihara ve denizde nasıl boğulmaya çalışırlar
Yalnız Orta Doğu'da el altında satılan bir atlas
Kim demiş on sekiz yaşından küçükler okuyamaz

Bakıldı ki kum saati, ters çevrilmiş, çıt, usul isa asi olmuş
İkinci karnede babası yarısını silahıyla dışarda bırakıp
Öyle öğretildiği için saygılı, sınıfa giren parmak çocuğun
Boş yerine, girilmeyen bir dersin denizi, gelip oturmuş

Açık kalmış atlası, deniz taşmıştır, darılmasın Fırat ama

Hayatın orta öğretmeni sustu, dondu gülmeleri çocukların
Bir cenaze töreninde daha ölümü karşılamaya götürüleceğiz

Efendiler! Eşekler susabilirler
Ne yani çocuklar hiç gülmeyecekler mi?

ARAPLARIN AT KOŞTURMALARI

Açıl Doğu açıl! Açıl dağarcığım
Açıl Arapların at koşturmaları açıl!
Davulun eski arkadaşıyla başlıyoruz
Yakışırlığını yitirmeyen

Ve bacadan giren bir adamın kara gece
Ya öldürdüğünü ya öldürüldüğünü de bilerek
Bismillah tû Hafız Post
İnsanoğlu babasızdır

"Bir dahaki gelişte dünyaya, nehir yollarından döneceğiz"

1970

ŒİRİN DENİZ KIYISINDAKİ SESİ

*Denize atılmış Œiirdir bence
Yurtsayan, yurdu bilinmeyen bir yıldız*

*Œiirin deniz kıyısındaki sesine bırakılmış ölümdür
Yanacak sarayların kestiği bir, yarım ay.*

1970

ALA ALA HEY

Ey erkek Şehrazat! Suriye mantığı
Aydınlık bir el yazısını buruşturan
Ey son taksitlerini yatıranların kentindeki okuyucu!
Her yakın zulmün küçük hisseli uzak ortağı

Bütünleyemez mi sanıyorsunuz çalışır bir şiir kara
Yukarda parçalanmış yüzleri
Türkiye mezarlığının derinliklerinden çıkarıp

İşte rih ve hokka!
Zulme karşı hadisler derleyen baba ve
Koşarlı ayaklarıyla oğul

Mahmuzlu bir su üstü gemisi sığığa oturmuştur
Uzun ölülerin gömülmeleri uzamış denizlerdeyse
Hiç bitmez

Yorulan bir şiirin ayak değiştirmesi

Ala ala hey! Artık şarkı olacak
Şiirin döndermesine genç hallaçlar ve
Kuşbakışlı çocuklar karşılık veriyorlar
Salarak gürlüklerine göğün uçurtmalar, hurra!

GÖKYÜZÜNDE BİR CENAZE TÖRENİ

Düşmemiş Hezarfen Efendi'yle karşılaşır mı acaba?

Bir bakmışım baloncusu uçmuş kan mavisi balonlar
Kuşların vurulduğu mevsim Üsküdar iskele alanında

Bir bakmışım gökyüzünde gömülmez bir cenaze töreni
Ve aşağıda, yıkanmış balonlar demetinin başında

Kurşun ayaklı bir parmak çocuk, kırılır ağlamaz
Ölümü ustaca oyalayan babam öldürülmüş ben satarım

Kopmuş bir kocakarının da eteklerinde azat kuşları
Oğlum öldürülmüş ben satarım Üsküdar iskele alanında

DENİZİN ALTINDAKİ BANDOLAR

İşte ölüm şu derin taçlı şiiirdir bak
Duman adamları maskeli katanalarıyla geçiyor
Çalan bir bandonun eşliğinde
Şimdiye dek ölmeyen kentimizin üzerinden
Hiç değilse sokaklarında

— Sayın padişahım muhbir
Denizin altındaki bandolar da çalıyor muydu?

Parmak çocuk sorusu karşılığını da içinde taşır

— Ama şurasını unutuyorsun hep
Boğuldukları zamanki yaşlarıyla çalgıcılar

Herhalde böyle bir şiire başlayan onu bütünler.

USTA İŞİ

1. Fakir kuş hiç unutmaz, kitapların yakıldığı yıld

Kırk kapıdan birden devletle girdiğini gördük
Başsız bir at ve içindeki solgun süslü binicisinin

Dervişlere göre parçalanmış ölüm doğudan dönüyordur

Onun için ki acı bir suyla üçe bölünmüŐtür bir kent

2. Fakir kuş hiç unutmaz, ustaları ölmüş oğlan çocukları
Denizden çıkınca birbirlerinin saçlarını tararlardı

Ah karpuzun içindeki kesmece delikanlım İstanbul
Yüreğini utanarak saklıyor ve çürümüş çiçek kokuyorsun

Okuma parçası bir kentin üstünde kara güvercinler uçuŐuyor

3. Fakir kuş hiç unutmaz şu altın eytişimsel yasayı da
Tarihte nice ve nite şehzade bilmeden atını taşımıştır

İşte onların sandukalarında usta işi gazeller oyuludur.

1971

VIŞNEÇÜRÜĞÜ ŞİİRLER

1. Kapkaragümrüklü ölçüsüz ayaksız Ali çocuklar
Asılmak bilirsiniz kesin tehlikeli ve yasaktır
Edirnekapı-Bahçekapı sarı kamu tramvaylarına

Haramiler Durağı'ndan Beyoğlanlıları öne alır
Ve delip geçer yedi kenti saatlerin en köründe
Halk kipiyle voyvooo! Ölüm!-Ölüm! tramvayları
Ardınca siz vişneçürüğü şiirlerimi bırakmıştır

2. Duyduk duymadık demeyin ha altıparmak çocuklar
Tam da kalfalığa giderken lekelenir çıraklar
Uyurlarken dahi o parmaklarındadır yüksükleri
Parça başı dikişler çıkabilir diye düşlerde

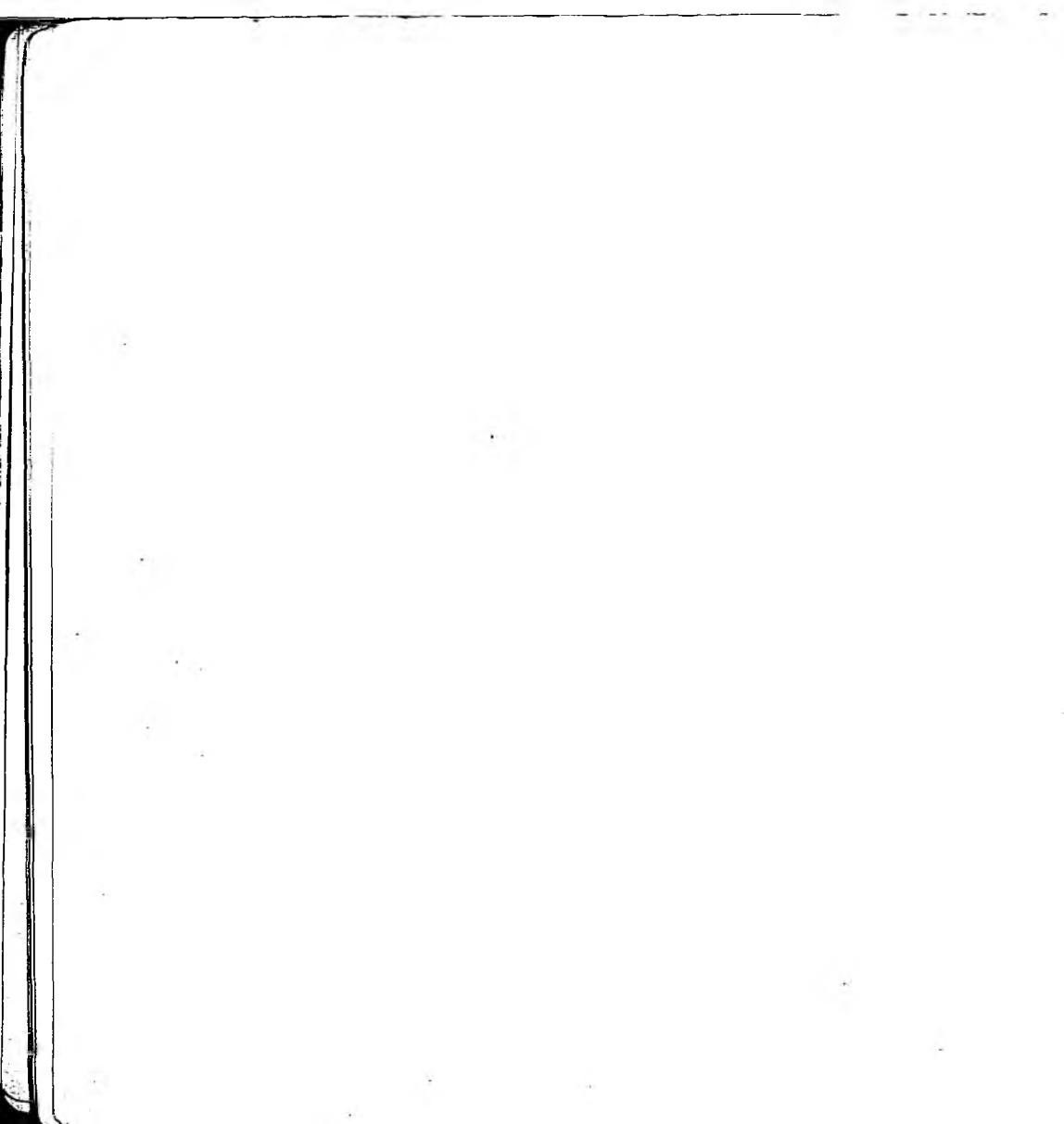
Kim bilir kaç şiirdir kamburu göğsünde bir çocuk
Bir silkinecek ve bütün askeri okullara girecek
Karartma benizli bir roman çocuğu arkadaşı da
Demirkapı dolaylarında asker-sivil terzisi olur

3. Ali Korna kâğıdına basılmış parlak çocuklar ise
İstanbul padişahlarına çıkartılırlar beş numara — iyi mi?

1971

II
yazı şiirler

ARTIK ATINDAN İNMEDEN SEVİŞMEYE ALIŞMALISIN

"İşte bir Bok Ana ki kızlarını sünnet etmiş. Bir ölünün (*) kulağını dinlemesinler sıkı ağız. Bir karının oğlunu diriltmesinler dul.

Bir talikayla getirirler Niyazi adında bir geyiğin çektiği. Buz tutmuş bir delikanlıdır iyi gözlü dilsiz. Makedonya'da (**) düşünülme.

Hırçın bir belleği sergileyebilir bir gizli kapak. (***) Bin lacivert güvercinle. Kasabalar kapanmıştır ve bir postnişinden korkulur."

1970

(*) Amber içinde saklı bir ölünün atlarla geçen kimsesiz oğlanlığı.

(**) Makedonya ay bir köpekle çıkmış uluyordu.

(***) Kentlilerin mutluluğu öldürülür içindir.

HANGİ ŞİİR TOPAL ÇOCUKLARINI TOPLAR SOKAKTAN?

"İşte şom büzüklü Manoli. (*) Uzlaşmaz tutkusu değişim. Kulağının arkasında bir bülbül çitat. Kârgir bir kilisesi var. Tahta bir çan.

Boylu boslu bir mutsuzluğu geçirmiş ele. Nakışlı bir tavanı delip ölülerin salı-sı. Topuğunun üzerinde döner. (**)

Çürüğe çıkarılacak bir tümce: Saçları kurşun ağırlıklı Ustangul Türkçesi. Yeri-ne, çözülmez karmaşıklığı bir halk şenliği. (***)"

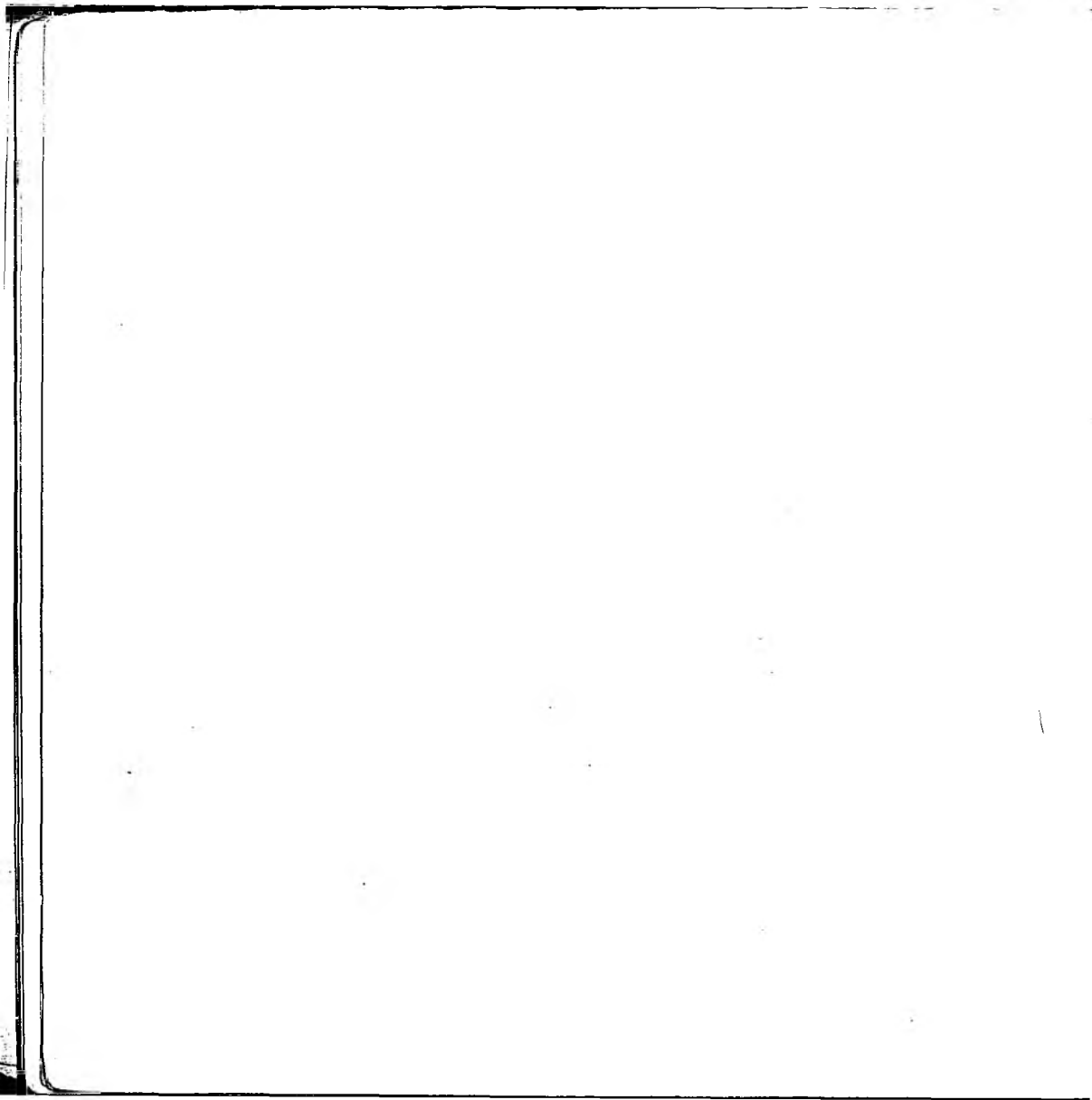
1970

(*) Sarı devletin kira evinde oturur.

(**) Umulmadık bir ayrıntı alır götürürdü nerelere.

(***) Gözü akmış bir çocuk elinden bir resim.

III
dipyazıları

ŞİİR ALINLIKLARI ÜZERİNE

Irmakları, hiç kesilmeden, kaynaklarına kadar yüzüyor, bir yandan da, kutudaki tek renk karayla, bir masala çalışıyordu, alınlığı şöyle: *Maveraünnehir Padişahı*, oynusu, Şehrazat erkek, ezberlettirmişti kendine, saklıyor.

Ve, insan ruhunun, kıtlık içre, belki yeryüzünün yalnız Orta Doğu'sunda, beslenmeden, birkaç yüzyıl yaşayabilen, umuduyla açarak biraz, küllengi bir masal da tasarlıyordu, onun alınlığıysa şöyle: *Çocuk Çocuk İçinde*, bileziği takılmış, çocukların bile, eğilip diplerini göremediği ancak baş ağır çekip kaç masal düşünülünce suyu içilebilen bir kuyu.

Şiir alınlıkları, nedense, şiirin bağrından koparılıp başa konulmuş dizeler sanılır hep, değildir. Şiir alınlıkları yukarı kaçan çocuk yüzleridir, okulların giriş sınavlarını kazanamayıp, önce kamuya karşı diktreş olduklarından intihara, yetiştirme yurtlarına, sözde açık Kalaba'lara, sonra da tabiata karşı geldiklerinden bacakları koparılmaya, boğulmaya, ölüme yargılanmalarından başka bir nedenle, derin adları, güzel anlamlı bakışlarıyla gazetelere geçmeyen.

Bu yazıda bile, burnunu bir parmağa karıştırıran, zalim bir kamu çiçeğinin bozduğu bir çocuk yüzü, yukarı kaçtığından, onun boş bıraktığı soğan mürekkebiyle yazılmış sırayı, ateşi olanlar yakıp görürler ve utanırlar mı? Çağdaş bir masal babası yerinize utanıyor.

1970

ÖLÜMÜN ARKASINDAN KONUŞMAK

Bilirsiniz ya da bilmezsiniz, öz çocuklarını boğduğu için herhalde, görkemli olduğu söylenen geçmiş, hele bir imparatorluksa, içinde taşıdığı hüsnü kuruntuyu, gerçekte sevmekten, güzel uzunken kırılmış kısa kirpikli sanata büründürerek, bir tarikat anlaşmazlığından Nusaybin'e, bir tahttan indirilerek Selanik'e, bir eprimekten İskenderiye'ye sürgünlere gönderilmiş, kafası ipek kılıçla kesilmiş, tuğraları alçılarla örtülmüş, çocuk paşaların ilk kaymaktabağı kanunu esasileri hamamname olarak kütüphanelere, Serez'den çinkolanmış sandukada taşınmış bir ermiş kemik olarak değil de, Yedikule zindanlarından getirilmiş iskelet olarak hazirelere, pejmürde bir feylesofun Gelibolu'da Hamza koyunda ciğerlerine çektiği nefes olarak zaviyelere, kimi sayfaları şehzadelerce koparılıp atılmış surnameler olarak saraylara, yanına bir ibrik bir seccade bir Muhammediye almasına göz yumulan bir kalebent olarak hisarlara kapatılmış olsa bile, cumhuriyetlerin, kendisinden sonraki tarihsel ulamların, basamakların, süreçlerin peşini bırakmaz. Aylığını aldırarak için mührünü gönderir. Pişkindir. Ne hacıyatmazdır. Ben senin atalığın değil miyim? Aslını inkâr eden haramzadedir! güftesini, artık kullanılmayan bir makamda, sahibinin sesi plaklara okur ve aynı marka fonograftan, borunun ağzına kulağını vererek dinler. Sebah'da resim çektirir. Nesnel bir olgudur bu. Çünkü, ölümünden sonra da toplumsal köklersiz, birçok insan yüzyılı yaşayabilen tek yaratış sanattır.

Şimdi, bugünlerde de, cumhuriyete, kentimize bir köçek gönderilmiştir: Geleceksel sanatlar. Mollaların lakırdısıdır. Hal ve gidişine, her anlamdaki evde kalmışlıklarını yüzlerine vurduğu için, sıfır verdikleri çağdaş sanatlara, özellikle şiire karşı çıkışlarının, insanı bir ömür boyu güldürecek önerileridir, ki, ilk elde eytişimsel değişime aykırıdır, bu söz her dile çevrilebilir de onların diline çevrilemez, sonra da, zayıf akıl erdirmelerinin, orta irfanlarının tescilidir ve kalplerinin küt faşizm küt infiratçılık attığının. Dangalaklar kafalarının kayıtlarını yanık saraylara yaptırmaya alışmışlardır. Bildiğimiz kuraldır, sanatları imgelemsiz, açılımsız, köksüz ki-

mesneler, kırkıncıdan sonra böyle bir kök aramaya kalkışılar, meyan kökü, hazırlayın! ben de geliyorum! Bütün gençliklerini boşa akıtmışlardır, toprağa çünkü.

Siyasal komşular, toplumsal arkadaşlar ve üretim ilişkileri değişmedi mi yoksa hiç? ipek böceği yetiştiricileri nerede? ya dut ağaçları? hazıranda vuruluncaya tutuklanıncaya işkence edilinceye kadar, gece vardiyalarında çalışmıyorlar mıydı onlar? ha? yapay ipek fabrikalarında.

Biz dragomanların cumhuriyetinden de öte, bir yetkinliğe doğru, temelini getireceği düzayak tertemiz çivit badanalı avadanlıklı bir cumhuriyete çalışırken, bu sefineye de ne oluyor? İç ve dış talanın tezgâhlarında denize indirilmiş Yorikke! İki başlı bir dizgenin zurnası ananevi sanat! İmparatorluğun mehri müeccelini vermemiş miyiz yoksa? Nesnel olguya nesnel karşılık şudur: Her delikanlı cümhuriyet—bundan gönenmeliyizdir— yaşıtı kızlarla çağdaşı arkadaşlarıyla meşrebine göre düşüp kalkacaktır, gerekirse kılıç kında yakalanacaktır. Cumhuriyetin en korkunç günahları dahi imparatorluğu ilgilendirmez. Halkın, bütün imparatorluk boyunca, yüzyıllar dokuduğu özelliklerinden başlıcası, eksenindeki birisi ya da, devletten hoşlanmaması, binlerce mezraaya kaçmasıdır; bu olgunun tersini siz kime yutturursunuz. Çok sonraları. Batılılaşalım gülelim eğlenelircileri, sonucu kendileri hazırladıkları halde, şaşırta şey, halkı devleti kendisine en az hissettirebilecek düşmanlarıyla bile işbirliğine iten neden bu değil midir? biraz bir yanıyla da, katlanarak.

İnsanların hukukunda baba oğlu red edebiliyorsa, oğul da babayı red edektir. Hem emlak sahibi aptorlar, hem tımar sahibi kıtmirler, gidip uzak çevrelerini dolaşırlarsa, halkın, oğulların babalarını kendi elleriyle yıkayıp gömdüklerini göreceklerdir.

Toplumun tutucu güdülerini beslemek üzere, zihinsel gevşeklikleri yüzünden, kendilerini ilerici uçlardanmış sayarak şıpsak ihanetin yeni nitelendirilmesi olan sınıf değiştirmek eğilimini, belki de eşsinimini, böğürlerinde taşıyarak, sahhaflarda, "Eski harflerle kalb ağrısı var mı?" diye aranan, bir ayakları çıkarlarının ve pis ölümünün çukurundaki ihtiyarlar gençlere böyle tafra satmak isterler. Sorun, es-

kidir kardeşler, yeni hiç değildir, Ömer Lütfü Barkan filan okunduktan sonra başlamamıştır. Asıl Tanzimat'ın ilanından bu yana, kalemevendileri arasında tartışılır olmuştur. Eshabı mesalih bitsin bekler, Reşit Paşa küçük müydü? büyük müydü? uzun açık görüşmeleri, Hacivat'la Karagöz'ün kavgası, iki beylerbeyinin ağız dalaşı, Rumeli ve Anadolu. Evet, ferman Gülhane kahvehanesinde Hacivatca okunurken, Karagöz aznif oynamayı kesmemiştir. Peki, öteki kıraathaneler açılırken, amuda kalkmayı genelgeçer değerleri ters çevirmek sayıp, karşısında görünme numaralarını sürdürenleri, bir zaman atlamasıyla, o günlere götürdüğümüzde hamamda külhanda çalışmışlıklarını gizleyen Alili Kemal olarak bulmaz mıyız sanıyorsunuz. Anadolu'da her yeni düşünce, geç, erken, vaktinin hoşgörüsüne göre konumu ne olursa olsun, ilk bir on yıl, çeyrek yüzyıl, her neyse işte o kadar, gâvurluktur. Ama siz merak etmeyin hiç, bekleyin, sonra hemen ulusallaşır, yabancılığı yabancılığı unutulur, bir vasi ve rahim topraktır bu, gelenekler içinde asık suratlı kazıklı rüşvetli yerini alır, kosovalılığı, manastırlılığı unutulur gider, şecere hiç akla gelmeden kullanılır, iskele, çeşme, sokak, okul vs. adı olur. İtler kente gidicek Farsca ürürmüş eskiden, şimdi hem İngilizce hem Osmanlıca ürüyor.

Bu topraklarda, Çatalhöyük'den, başkent Sirkeci'ye kadar, iyi sanat, çağdaş sanatlar, biçimi değişir özü değişmez bir ilke gereğince, bütün geçmiş değerlere, değerse, gizli göndermelerini, onlardan açık alıntılarını zaten yapıyordur. Körler köyünde oturanlar, yanlış Batı kulüplerine karşı, Doğu tekkeleri kurmak, çileden geçmeden postnişin olmak kestirmelerini düşlemeleri nedeniyle, çağdaşlarını okuyamamışlardır ve bütün sol kolları kesiktir. Hoşgörüsüzlüğün takma adı olan hoşgörünün her çağdaki her toplumdaki dikenli sınırını, işte bu kimesneler çizerler, biz bu sınırın herhalükârda aşılması ve zorlanmasından yanayızdır, her iki kesim ve uç için.

Hiç bütünlenmiş bir sürecin bir daha yeniden diriltilebildiği görülmüş müdür? Tedavülden çekilmiş paralara bakırcılarda dahi raslanmıyor. Bir üretim ilişkileri bütününün bir parçası divandı sedirdi diyerek, bitmiş bir aşkın göğsünden ko-

parılabilir mi?

Evet, açıl Doğu açıl! Doğu açılın, Doğu açılacak elbette. Ama yeni bir Akdenizli der ki, hem yeni ayana, hem yeni divanilere, Doğuya doğru fazla giden, coğrafya yüzünden, Batıya düşer. Tersi de geçerlidir bunun.

İster Hacivat'ın, ister Karagöz'ün olsun, ölü bir altyapıya dayandığı için, birbirinin tersi olmaktan öte, bir anlamı, karşıtların çatışması olmayan bu düşünceler, topraklarda, halkın arasında, bir halife, bir oğul bırakmayacaktır, bırakmıyor. Halk kendi sürecini kendi yaratmak üzere ırmak ağzlarında toplanmaya başlamıştır, deltalarda yatıyor çoluk çocuk. Şairler de şiirlerin denizlere döküldükleri bu yerlerde, ayakta. İrmaklar tersine akıtıldığı sabah, ayaklar baş olacak, başlar ayak, hangi kaynaklara gidileceğini biliyor halk.

Ancak rûmun şuarası ölümün arkasından konuşur!

YOKSULLUĞUN HARÇLIĞINDAN DENKLEŞTİRİLMİŞ DUHULİYEDİR EN İYİSİ

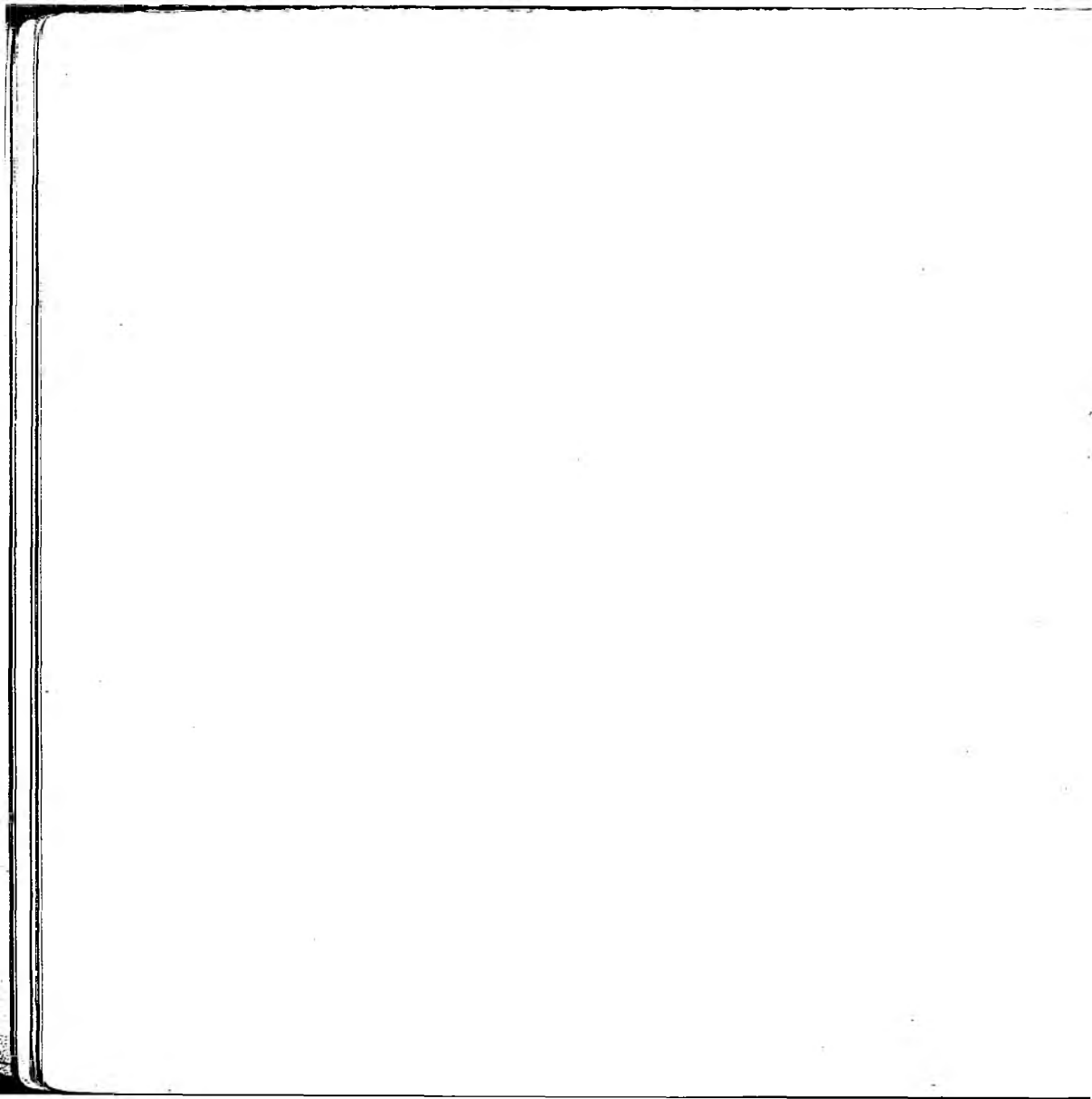
Ne türden olursa olsun, gerçek şiirin, çağdaş toplumlarda, öyle "ayrılmış" bir yeri filan yoktur, söylenenlerin, yalanla başlayıp yalanla bittiği dillere destan olmuş bütün bayram demeçlerinin aksine.

Eh, toplumuna göre değişebilir biraz bu, kötülüğün koyuluğundan, iyiliğin açıklığına kadar — iyilik de, olanaksızlığın iyiliğidir. Kimi cemiyetlerde hapisanelerdedir şiir. Kimi sosyetelerde tımarhanelerde teşhir olunur. Kimi kanunlarda sürgüne gönderilir. Kimi toplumlarda sivil ölüm takılır peşine. En açık renklisinde, bir gündem eline verilerek yazılığa yollanır, giderleri karşılanmıştır. Ölünce, oturduğu sokağın tabelasına adı da yazılabilir, ama yeryüzü postacıları, bir bildikleri vardır elbette, zarf şairlerine bakıp, herhal bunlar da ulusal taşıllardandır diye homurdanırlar; hele rahmetliklerin dahi tanıyamayacağı değişikliklerle pul olmuşlarsa, hiç sevmezler.

Tekin değildir şiir pek, iyi gözle bakılmaz ona, taş atar durup durduğu yerde çok dalgalara; çünkü şiir, bir yerde, gerçeğin de yedilmesidir; yani, ortaya konuşuyorum, şiir gerçeği yeder.

İşte böylesi bir olumsuz yeri vardır şiirin toplumlarda. Sonuçlayarak diyebilirim ki, bir toplumda yeri olmayışı onun yeridir.

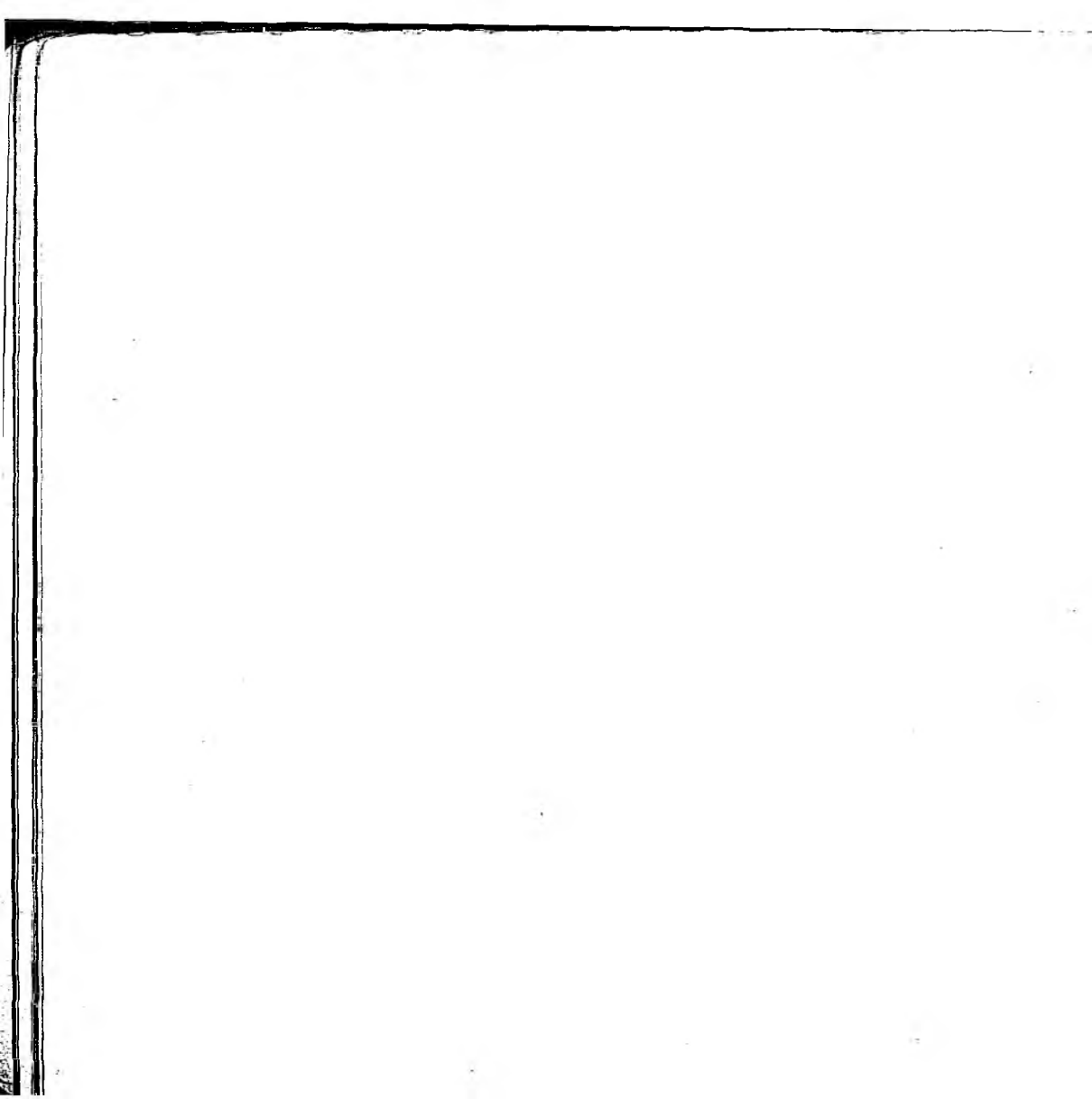
Ama her toplumda mı? diyeceksiniz, özellikle bir benliksizliğe satılışlarının ücretini saklayanlar sorar bunu; bilmem, ben içinde bulunduğum, kapıştığım toplumdan açıyorum söz şimdi.

ÇANAKKALELİ MELÂHAT'A
İKİ EL MEKTUP

ŞİİR

1991

I

MEKTUP NADAJLIDIR DOM!

1. Diyorlar, korkutarak karaşın kıldığımız sarı
"Dağlar gibi gençler âlemde perişan oldular"
2. Giyinmiştir bir mitrak, baba, bir göl ve kıyamet
3. Bir sultan daha yere oturur, biz oturtuyoruz
Kadife istemezmiş, taht istemez saf bir ipek
4. Anladık ki yüreklilik belirli bir silleinin rengi
Külbastısız sayfaları karıştıırken serüven
5. Nadaj'ın alınmayışını dört yüzyıl sonra İskele'de
duyduk; "Sen insanoğlunu öperek mi ele verirsin?"i de
6. Biz bir şairi şiir yazsın için ölümle korkuturuz dom!

II

İKİ EL MEKTUP

1. Hem örtülmez hem örtülemez Divan'da kapalı biçimi bir
Buharlı gemilerden toplar kükremeye başlayınca dek
Eski postane, mor mürekkepli anakalar ve bir damacana
2. Ayaklarla dövmüşler Dilhayat'ı, şimdi de dövünüyorlarmış
Tarihte ve bugün neden çizilmiyor bir kısa bir uzun iki
3. Annesinden, evet, bir gümüş ve büyükçe bir makas istiyor
Rûm'a ve biraz da Avrupa'ya sarkmış bıyıklarını kırpacak
İstanbullar mahallesinin üç denizlerli Ortaköy kentinde
4. Paşa Limanı'ndaki yalısından dürbünle bakıyor Marko Paşa
Bundan böyle biz de buradayız İbretnüma! ve Mabeyinci Fahri Bey.

III

BİR MEKTUP, KURŞUNKALEM

1. Derin kırımış, trenden (b)inip katırla konağına gidiyor,
Bulmaca çözer, can sıkıntısı ve sıkı bir üçüncü çeviri
Karşı karşıya kaldığımız yeni kötülükler hiç de ütülenmesin
2. Kadınlar bandosu, süslü; minderde oturan bir padişah
Kafese terlikle vurdurur ve Hümayun Divanı bozulmuştur
3. Beylerbeyi, kara ay ve yeniçeri çoğul kullanılmayacaktır.

1985

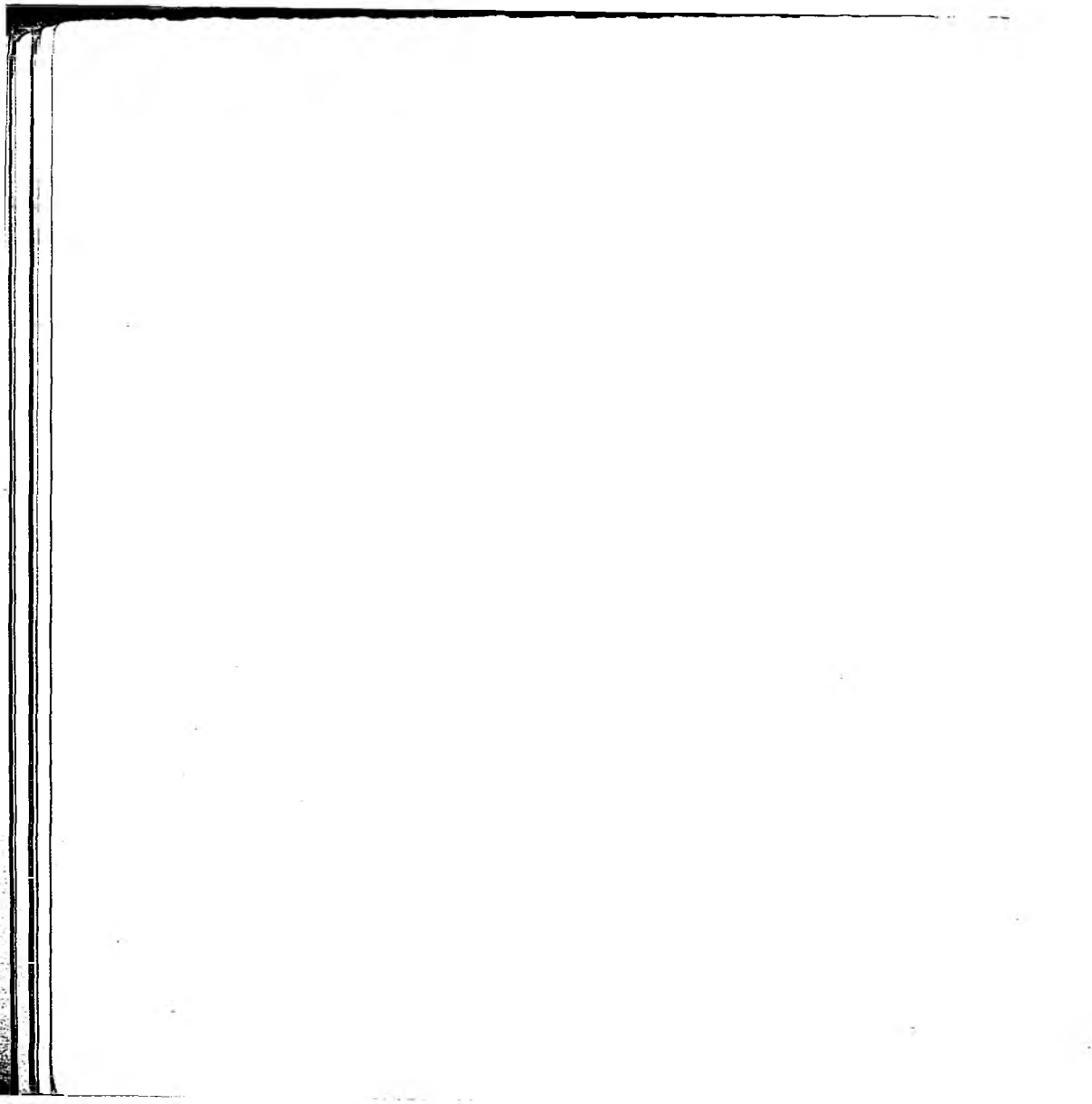
IV

MEKTUP

1. Esintisiz bir Doğu kenti, dikilmiş bayraklı ve ay
Haberler yıllar sonra da ulaşabilir, fermanlar da
2. Bir hükümdarla Batı'daki bir kumaşçı. Aralarında
gidip gelen şiir postaları. Atlı ve öldürücü
3. Ama kim bilir belki de düzyazıdır, koşuksuz sarkaç
4. İstanbul öldürülüşü İskenderiye'ye kaç gün sonra
ve neyle, arkadaşları içre mi içinde mi, ulaşmıştır?
5. Bir şairin sevgilisi gergef çalıyor, tambur
6. Eğilip mektubu uzatışı yaralı bir hangi şairin
Atından inmeden ve çok kabalıkla
7. Başka şairler ayakta mı karşılamalıdır? düşünürüm
Üste paha biçilmez bir karbon verilmiş olsa da.

ÇOK ESKİ ADIYLADIR

1982

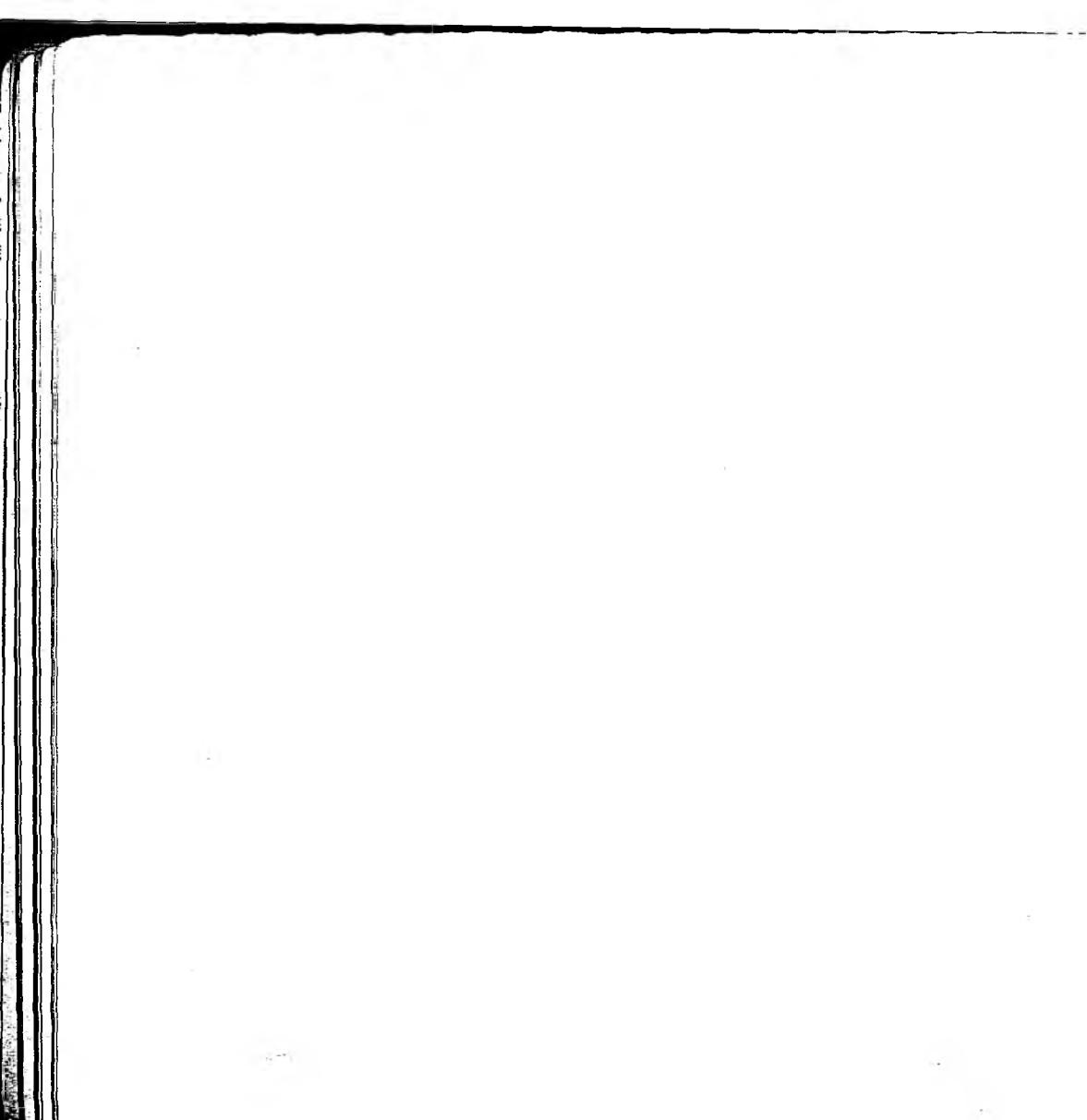
"Meclislikler, Minyatürler"

Şimdi, Aşağısı, Yukarısı neresidir bilir misin?

-A-

'hero ile at'

XLII

HERO İLE AT

1. Sestos'da, zeytin ağaçları altında, Boğaz'ı yüzerek geçen, gece renkli bir At'la sevişir Hero,
2. Sizin Topal, Akhilleus tavlasının yıkıldığı Nâraburnu'ndan atlıyor denize; tutturabilmiş midir Akbaş'ı?
3. Abydos'da, kızgın demirlerle dağlanmış, hayıtlarla kırbaçlanmış 'dere', aşağıya Ege Denizi'ne akar.
4. Dikizci rahip, Hero'yu Asya yakasına gönderir parmağıyla, genç At'ı da yanına Avrupa'ya almıştır.
5. *"Ama argın sabahlar unutulmuş"* dedi bir Ecebaba. *"Kız burada kalsın. Tarihler iki türün de aşklarını taşır."*

XLI

MICHAEL KOHLHAAS

1. Padişah Gözlü Oğlum'u açtığımda sormuşum; "*Michael Kohlhaas nasıl yazılıyor?*"
2. en güzel dünyacası Kantarlık'ın bir şey konmamış.

XL

GÖRMEDİK!

1. Avcılar gazalları öldürür Anadolu balkanlarında. Gazal kaçır yaralanmışsa, avcı kovalar.
2. Çilli gazal bir tebeşire sığsın sözgelimi ya da bir dünya dergâhına. Avcı da dalar.
3. İki yeniyetme kara tahtayı siliyorlardır ya da çamaşırlarını çiteliyorlardır.
4. "Buraya giren bir gazal gördünüz mü?" der Şahmârdân.
5. Sınıfdaki ya da avludaki gazallar; tarihten 1971 yaz ayları Çengelköyü'ne geliyoruz; "hayır" derler, "görmedik!"

XXXIX

SÜRÜMDEĞER

1. İşlenen iki incir çekişiyor. Bin liralık kadınlar, yüz paralık değil. Basmane İzmir'dedir.
2. Katarlarla döner sürümdeğer Şişli Terakki'ye. Milyonluk kadınlar, yüz papellik değil.

XXXVIII

MADYTOS

1. Asya'da karanlık karanlık karanlık bir topluluk. İnsan saati olarak bir Perşembe, Ekim.
2. Bir tuğla parçası kaydırıyor denizde bir Madytos.

XXXVII

KADINLAR YAĞMURU

1. Bir oda kiralamıştır Orta Çağ'dan. Yer yatağında yatıyor.
2. Giriyor bir kumru içeri camdan çatlak. "*Burada soyunabilir miyim?*" der.
3. Ve kadınlar yağmağa başlıyor eski kente.

XXXVI

MELÂHAT GEÇİLMEZ

1. Gazetelerde ak kara bir resmi otuz yıllık. Arkasında mülki taksimatlı bir harita. Komiserin odasında ağırlanmış.
2. Ve imparatoriçeliğinde bir vesikalık. Tombalacı Ceylan renkli çekmiş. Delikleri balmumuyla örterler.
3. Gönderilen çelenklerde 'Geçilmez' yazılmıştı soyağacı. Küçük harflerle de 'fuşşun anısına'.
4. Çanakkaleli Melâhat'ın törenine polis bandosu da katılmıştır.

XXXV

CANKURTARAN

1. Düzlüğü Azize Sofya. Üç ayaklı bir ağaçta boynu kırık bir adam; entari giyindirilmiştir.
2. Cankurtaranlı yavru kurtlar da geçiyorlar kepleri ve trampetleriyle ayazda.

XXXIV

SIVİL

1. İstanbul içinde vurmuşlar bir uzak yol kaptanını. Ama nasıl güzeldi
2. yenyetmelerin denize girmeleri sivil. Aynalı, üç bayraklı kıçlar ve Dolma-
bahçe!

XXXIII

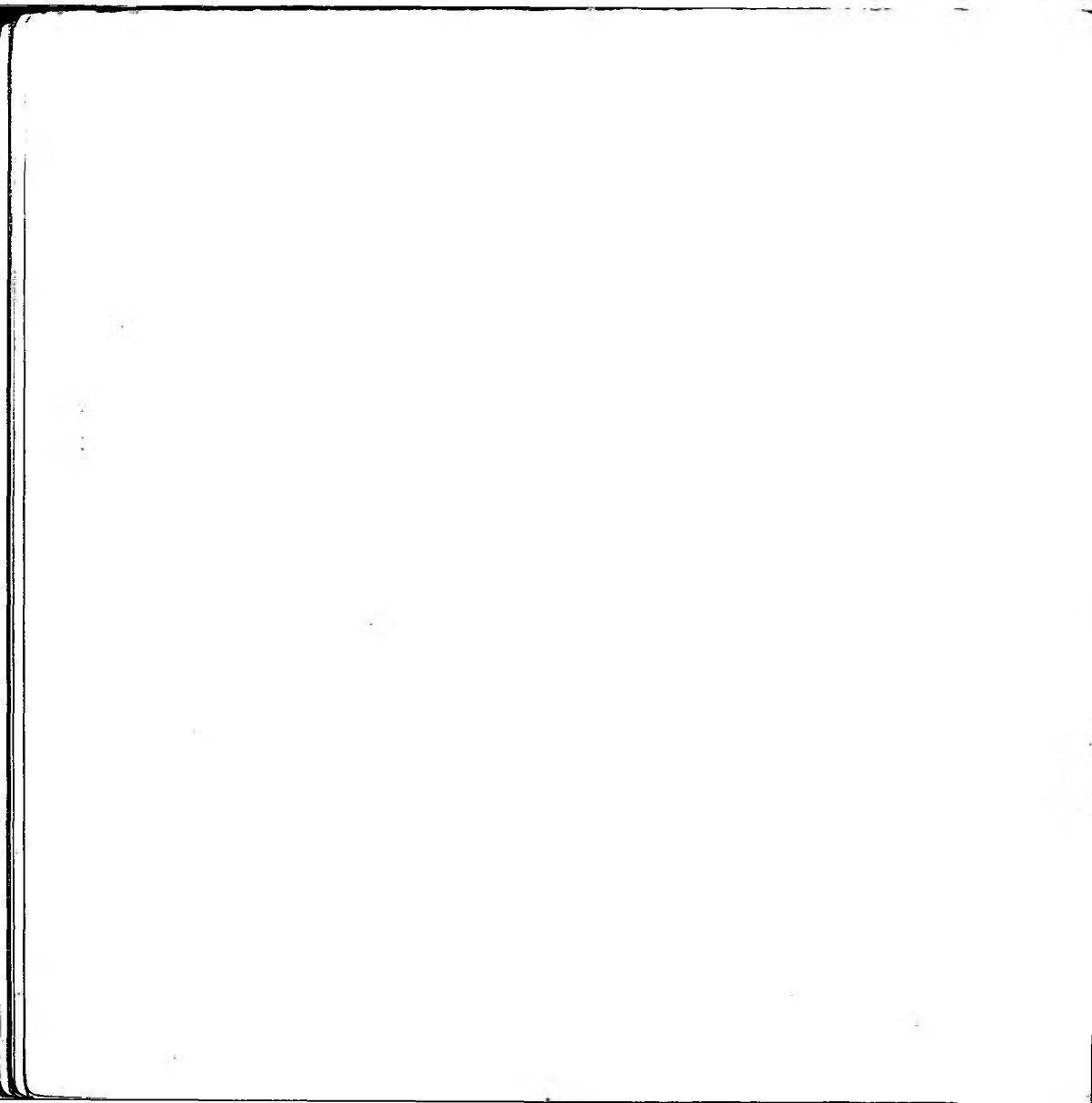
SÜSÜNE KAÇILMAMIŞ

1. Soğuk Haziran'lar kalabalıklar ölmüştü. Bir arkadaş arkalarından yürüyor.
2. Çelenkler ters çevrilir ve çiçekler, biraz çürük ama, lavanta lavanta kokmaya başlıyor.
3. Eski Mecidiyeköy'den gelenler şunu düşünmüş olabilirler. "*Bu kez süsüne kaçılmamış!*"

XXXII

ÜRKÜ

1. Yazın. Bir dal yapayalnız kasabadan köye dönüyordur. Bir sürü boz ayıyla karşılaşır dar bir geçitte.
2. Umarsız. Üstündekileri başındakileri fora eder. Anadan doğma çırılçıplak.
3. Ayılar duraklarlar, homurtuları kesilmiştir. Ormanlarında böyle bir aykırılık görmemişlerdir hiç.

— B —

'bir hamam aranıyor'

0544615 10 61

XXXI

BİR HAMAM ARANIYOR

1. Süleymaniye delileri, yunmuş yıkanmış olarak, gizli gemilerle bir yarı gece Üsküdar'a taşınmıştır.
2. Bir hamam aranıyor. Hanedandan Nurbanu Sultan civan tellaklarca, zamanımızın güllabici Hıyar Selim kocakarı natırlarca keseletilecektir.

XXX

DEMİRBAŞ

1. Düsturlar arasında bir şiir kitabı. Konsolun önünde topluca resim çektirilecek olunursa adı okunmuyor.
2. Demirbaş, sıkı el yazması ve gizli koşuklu.

XXIX

KÂRHANE

1. Beyoğlu'na yazılacaklardır. Gaga burunlu bir çaça der: "*Siz sermayesiniz ayol!*"
2. Susarlar götüoturu; Zürafa Sokağı, Galata.
3. Cıgaralı bir ses der: "*Hiç bile, benim nüfus kâğıdında 'ağır işçi ekmek karnesi verildi' duruyor.*"

XXVIII

SİGA SİGA

1. Çengelköy İskelesi'nden biniyorlar Kalender'e sabahın körü. Pazarları dışarda.
2. Eminönü'ne varıncaya dek alabora oluyor gemi siga siga. Çok Lazlar'ı, az Rumlar'ı da dökmeden.
3. Ve ahşap kiracılar kente doğrulmuş olarak giriyor.

XXVII

KARARTMA

1. Kendi kendisinin önünde oturmaya mahkûm Eyüplü bin ana.
2. Karşılar Sütlüce ve Çıksalın. Lambalardaki gazyağlar bitmiş.

XXVI

DEVRIYE KAPISI

1. Dolu dolu bir kayığı koşturuyorlar tulumbacılar omuzlarında.
2. Devriye Kapısı'ndan Devriye Kapısı'na yine; Blakarnai.

XXV

DÖKÜLECEKLER!

1. Uç Doğu. Anadolu'yu anlatacaktır öğretmen. Haritayı asar.
2. Bütün sınıf korkmuştur; göller, ırmaklar dökülecekler!

XXIV

KARDEŞÇE FUHUŞ

1. İki kardeş. Biri haremlikte öbürü selamlıkta. Küs.
2. Hiç evlenmemişler. Yalnızca bayramların ilk günlerinde buluşurlar ve kardeşçe fuhuş.
3. Şimdi garsonlar Hüsnütabiat'ta onları hangi masaya oturtacaklar?

XXIII

ENEL HAK!

1. Bir saraylı hanım eteğini sıyırır, piriç bir mangala oturuyor ve kalkamaz.
2. Bir yanlışlık da çakılabilir kütüklere, küçük ve yanar.

XXII

'LA PAIX'

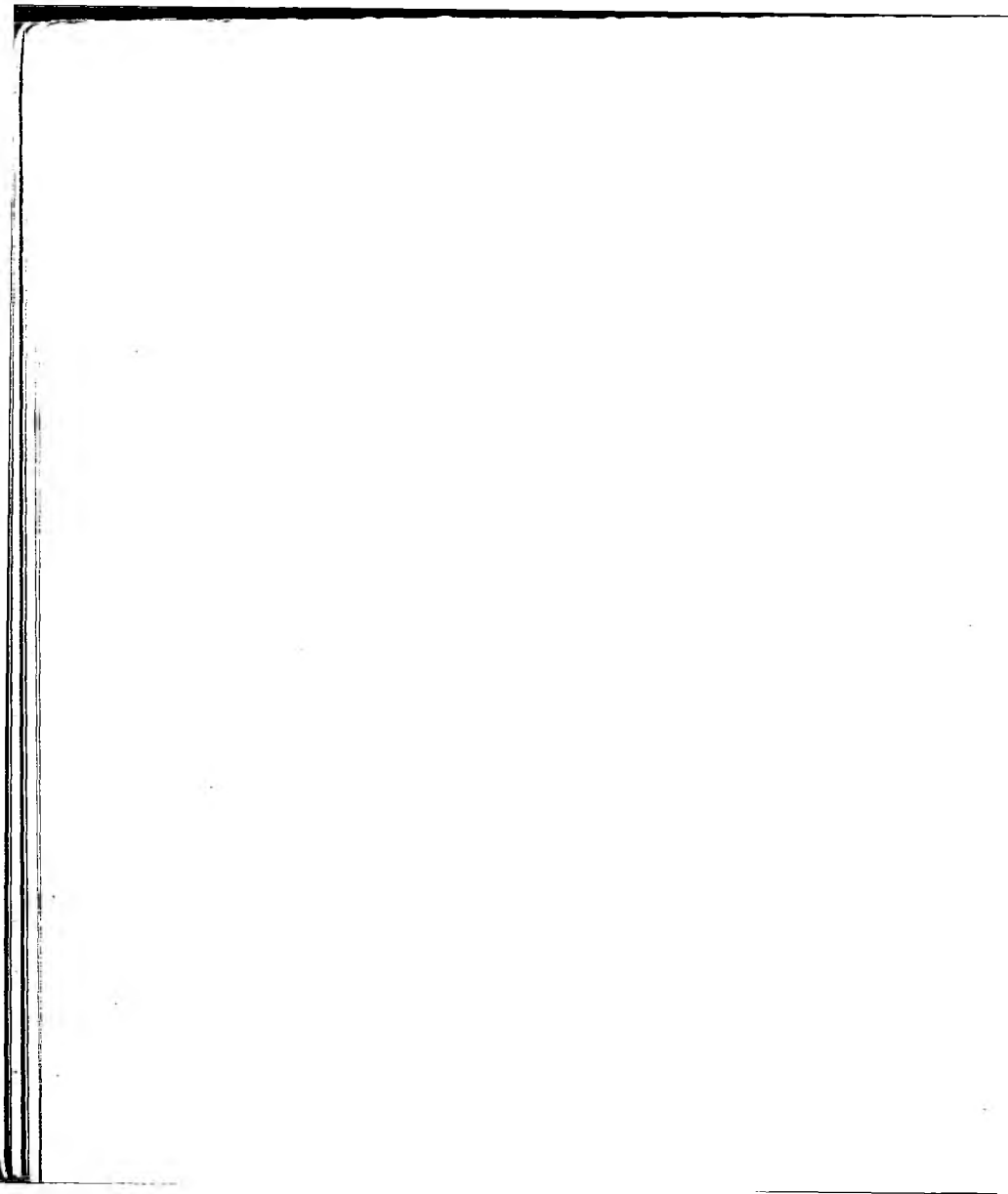
1. Medrese 'gözletimevi'ndeki sanıklar, mahkûmlar ve deliler bir gece yarısı kimseye belli etmeden 'atlı' tramvaylarla Taşkasap'dan Şişli'ye taşınmıştır.(*).
2. Madam Murat Bey uzaklaştırıldıktan sonra Barış'dan.

(* Günsel Koptagel'in kitabından, olduğu gibi, aşağı yukarı.

XXI

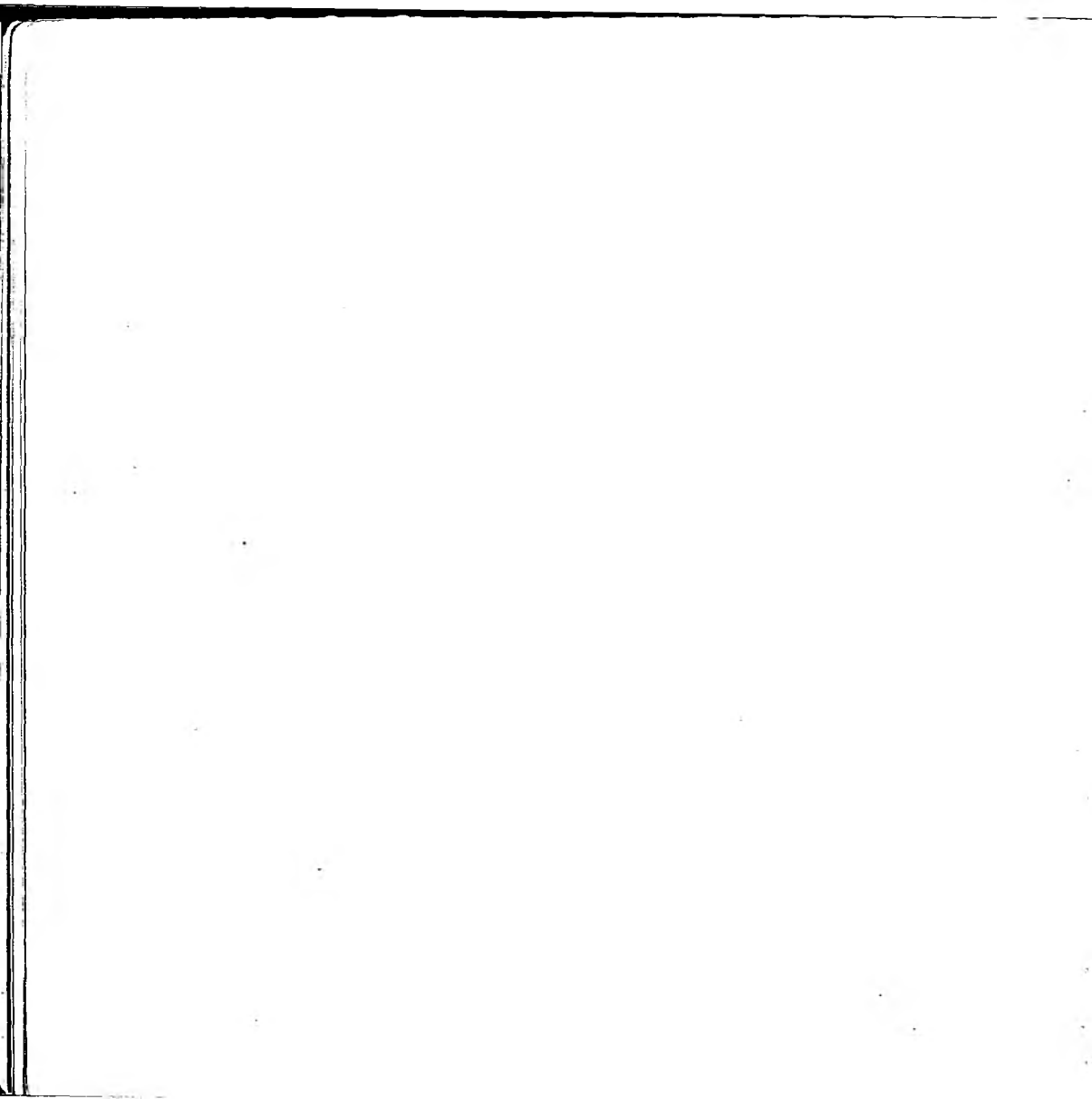
AH MİNEL AŞK!

1. İmparatorluk imparatorluklar kapanıyordu. Bir bilmece işlenmiştir tavana; ters, Beşiktaş ve eski yazı.
2. Kehribar marpuçlu müşteriler çözmek isterler eğilmiş eğik.
3. Aynadan gelip bakır aynaya giren bir 'ah minel aşk!' Ustası kahvenin üst katında oturuyor.

—C—

'melankolya çiçeği'

XX

MELANKOLYA ÇİÇEĞİ

1. Yekli Tevfik ve arkadaşları, bir ada ararlar. Sıkılmışlardır Rumelihisarı'nın uzun gecelerinden.
2. Piri Reis'in uçsuz kara noktalarına, küçük ölçekli sözlüklere, Beyoğlu atlaslarına bakarlar.
3. Yatak odaları sabah güneşi görecek, salon limanı alacak, çalışma masaları da dağ görünümlü.
4. Ve bir melankolya çiçeği, saksıda; suyu düzenli verilecek, yeri değiştirilmeyecek.
5. Bir türlü bulunamaz 'ada', takvimsiz saatsiz.
6. Bir çiftliğe fit. Manisa'ya bir arkadaşlarını göndermişler... *Hayır! Gerdanlık tarihleri yazıyor.*

XIX

KÖR BİR ÇEŞME

1. Dervişler kendi deneyimlerinden konuşuyorlardı. Buğday! koruk! boncuk! ünleyen bir Beylik bir kapaklanmaya görsün. Sekiz şehzade, dokuz tahtı İznik'e kaçıran, dört düzmece... vardık V. Mustafa'ya.
2. Ve kör bir çeşmenin içinde, zalim bir padişahın zamanında doğmadık diyer dövündüler dervişler.

XVIII

HAKARET BEYLER

1. Eski kaleleri zindan kılmak. Osmanoğulları, Osmanoğulları.
2. Bakıldı ki Troya dolaylarında da doğmuştur Hakaret Beyler.

XVII

BİR VERGİ KİTABI

1. Hiç çözülmemiş çözdürülmemiş bir odun sobası, yaz aylarında dahi.
2. Bir vergi kitabından korkulurmuş hem dışardan hem dışarıklı.

XVI

ANKA

1. İmzasız bir yazı yayınlanır bir gün Babıali'de. Boğazlar üzerine bir ankabakışı Çamlıca'dan.
2. Pembe Konağı bir yağmur alır, tüm iktidar ayaktadır. Kim yazmıştır?
3. Öğrenilir; ve herkes üç oh! çekerek oturur devlet koltuklarına.
4. "*Ha, şu bizim şair Yahya mıymış? yerdeki*" demiştir Talât Paşa.

XV

ÇARŞAFLI BİR ÖLÜM YATAĞI

1. İhlamur Köşkü'ndeki toplantıya yatağıyla getirilmiştir. Lazımlık da. Hem etsin hem konuşsun.
2. Ağız kapışması olur bir ara. Hüdavendiğâr livası, köşk, mülkler tehlikededir.
3. Lazımlıkta otururken kıpkırmızıdır padişah. Öfkeden mi ıkınmadan mı? bilinmiyor.
4. İşte burası anlaşılamanıştır yazmanlarca. Tarih hocaları tartışır.

XIV

BİR GEYİK RESMİ

1. Resneli Niyazi geyiğine de getirmiştir Amasya'dan İstanbul'a. Ağaçlık bir kuru muşambası.
2. Geyik öndedir, orta, dişi adı bilinmiyor, insan çıkacak deliğe bakıyor, yüzünün bir anlamı yok.

XIII

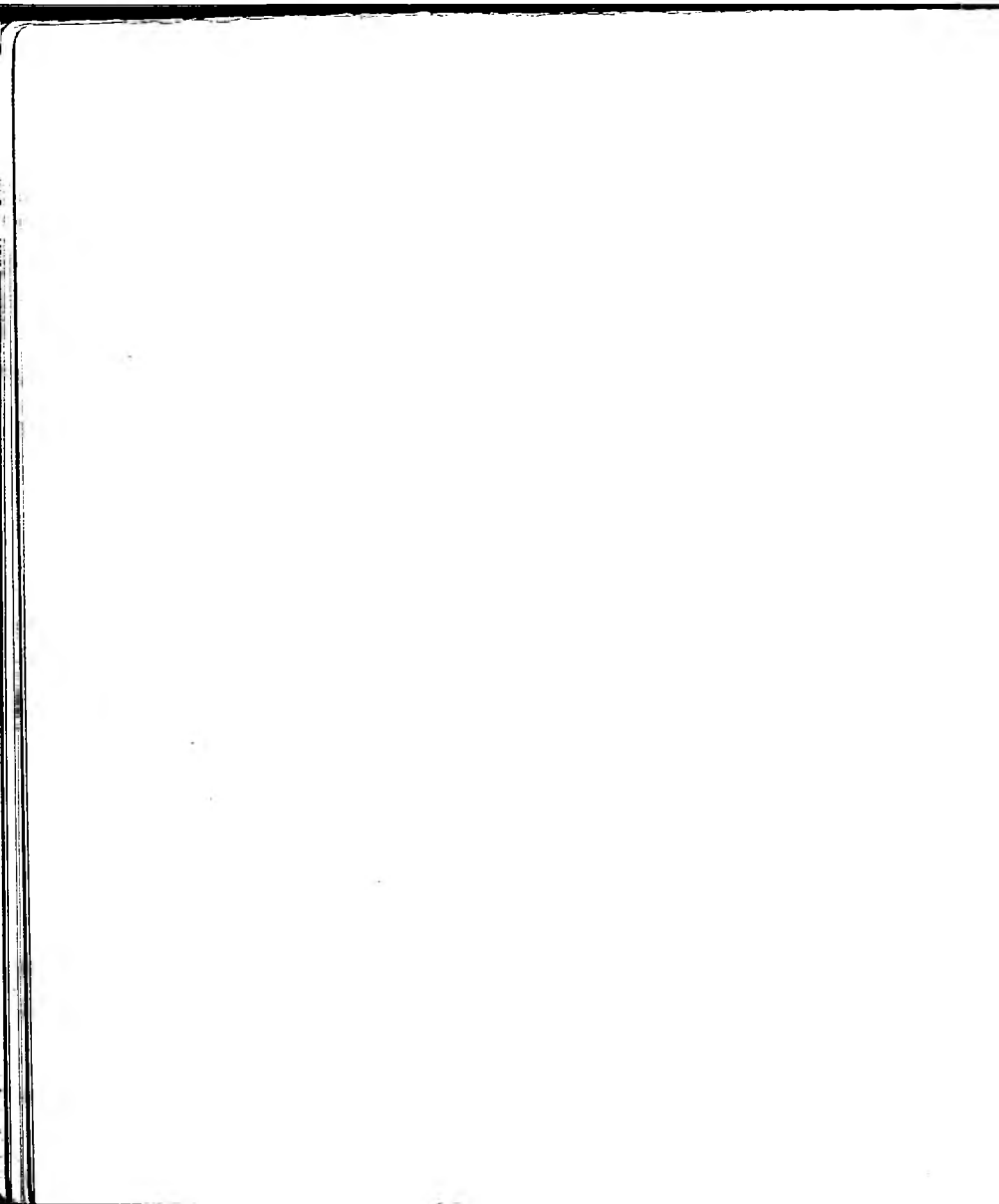
PES BEN DE CUMHURİYETÇİYİM

1. Konuşuluyordu mahallelerde iç ve dış, Enver çıkmış! ve 28 atlı.
2. Koşup gelmişlerdi kasnaklı davulların dövüldüğü hoş Sancak'a.

XII

RİYAZIYE

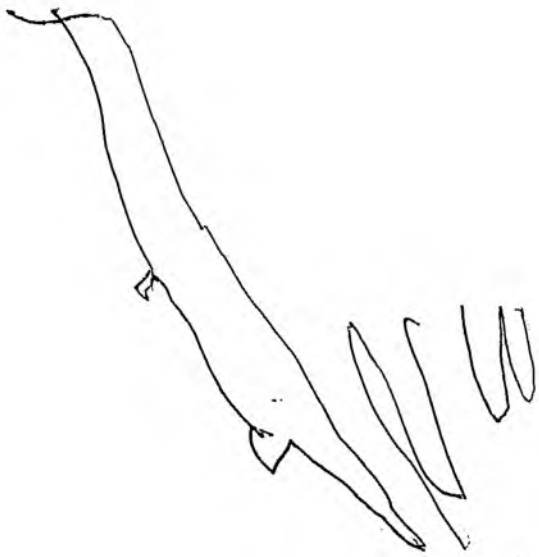
1. Karagümürüğü'nde hekimler meşk edecektir. Hangi makamlar hangi alaturka hastalıklara gider?
2. Daha peşrev. Sokak kapısı tokmağı çalınır. Helası içerde konağın afili uşağı gelmiştir karşıki.
3. *"Bizim paşa haber gönderdi, fazla gürültü etmesinler, ben riyaziye çalışıyorum."*

—Ç—

'nigâri böyle yazdı'

XI

NİGÂRİ BÖYLE YAZDI

1. Kara bir gülü koklatabilmiştir bir küçük nakış Barbaros'a.
2. Uykusuz sevgilisine "*Nigâri böyle yazdı*" der diz üstü.
3. Kesikbaş'lara baka İtalyanca konuşmuştur.

X

ORTAOYUNU

1. Erkek hastalar kadın, kadınlar erkek kılığındadır; Mehmet Akif Paşa günlük'ünü yazarken şahnişinde.
2. Topluluğu bulmak için başhekime başvurunuz!

IX

AH TANZİMAT! AH TANZİMAT!

1. Sarışın bir Bursa valisi, çekmiş kılıcını, vurur da vurur kuştüyü yastıklara; duvardan koparmıştır.
2. Ah Tanzimat! Ah Tanzimat! Düzyazıya dönüşmeye başlamış bir vergiyi Defterdar'a toplattıramıyormuş.

VIII

KAPAKLI SAAT

1. Kellesi alınmak üzere Mermer Denizi'nden çağrılmış ve aptesi atılmış adam yaşlıdır;
"gençtir yeşildir kıymayın!"
ya da gençtir;
"etmeyin yaşlıdır mısırdır!"
2. Hâlet Efendi çakmak gözlüdür. Akrebi düşmüş saatinin kapağını açmıştır.
Araya girenlere karşılığı;
"bre her zaman orta yaşlı adamı nerden bulacağız!"
3. Kim diyebilecek Öküz Irmağı'nda ve dahi Ötesi'nde kapaklı saat yoktu?

VII

DENİZ KIYISINDA BİR OTAĞ

1. Ordu bir sefere çıkıyor. Bilinmiyor nereye gittikleri. Kocalmış bir boğa çökmüş.
2. Ölümün üzerine bir otağ çatar Osmanlılar.
3. Üç oğlu vardır; en küçüğü Cem, Beyazıt en sarı. Haberler salınır taht'a ulaşamayana vay!
4. On iki gün ve gece kalır bir otağ, kök boya, Gebze.
5. "*Fatih kokmadı mı?*" diyedir düşünürmüş sepici Kemal, Şehzade Adaları'na karşı.

VI

MARMARA ŞEHZADELERİ

- 1.. Taçyapraksız bir öğlen uykusu. Kalkmıştır V. Murat. Merdivenleri kıçın kıçın iniyor.
2. Ve tüm Marmara Şehzadeleri de yürüyorlar Horasan'a değin demir çanklarla. Biri kaçmış.

V

SEFİNELER VE MEKTUPLAR

1. Şinasi'nin şiirlerini ısmarlar. Miskin Yunus'un Divan'ını ne yapacak.
2. Kapalı bir mektubunda böyle yazıyor Namık Kemal; Beyazıt.

IV

ŞİİR VE KADAVRA

1. Parşömen kâğıtlar okunduğunda, kıvrıktırlar; şiirin ve
2. kadavranın içi açılmamıştır, insan insanın hiç.

III

İKİ ALAY

1. Bir sadrazam ölmüş; faytonu yokuş aşağı Sirkeci'ye götürülüyor eller üzerinde. Kara bir gemiyle Eyüp Sultan'a gömülecektir.
2. Yerine atanan bir istimbol da rıhtıma yanaşmış sarı şeritli ak. Yukarı hükümete iktidara çıkıyor.
3. İki alay karşılaşır yolun ortasında. Bir gelgit. Ağır ve sert bakarlar birbirlerine *durmak eylemi*.

II

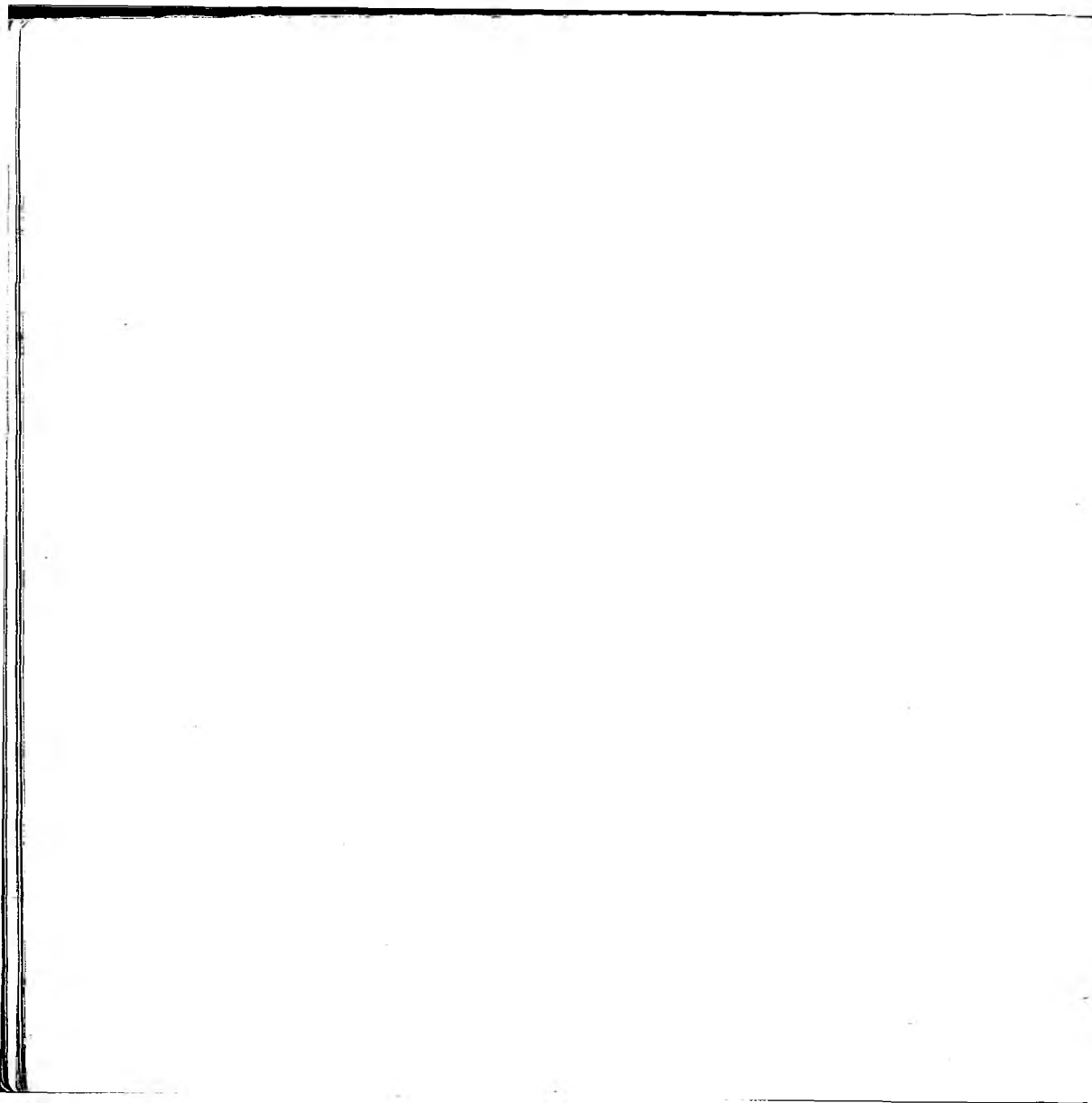
OLAMAZ

1. Üç Şubat. Saray'ın arkalarında bir yerlerde; daha Süleymaniye Camisi çıkılmamıştır; Sinan kalfalarıyla dolaşıyormuş.
2. Çıraklar ölçüyorlar. Boğaziçi açık, Haliç koyu gözüktüyor. Eminönü'nde yelkenleri direklerine dolanmış takalar, çektiriler.
3. Sinan yalnız kalmak ister esmerliğiyle. Kalfalar çekilmiş, çıraklar uzaklaşıyor. Ortada dört ve çatık kaş düşünülmektedir.
4. Saatler sonra bir kapı aralanır deriden. Kavuğunu eğmiş, papuçlarını giyerek yürür alandan. Mekteb'i ve Darüşşifa'yı da tümlemiştir.
5. 'Hammalân-ı puşt' Farsça bakıyor. Aylak bir suhte de seğirtiyor köşeden. Bir gerçekliğin nasıl parçalandığını bilmeyenlere olamaz!

I

PADİŞAH İLE ASLAN

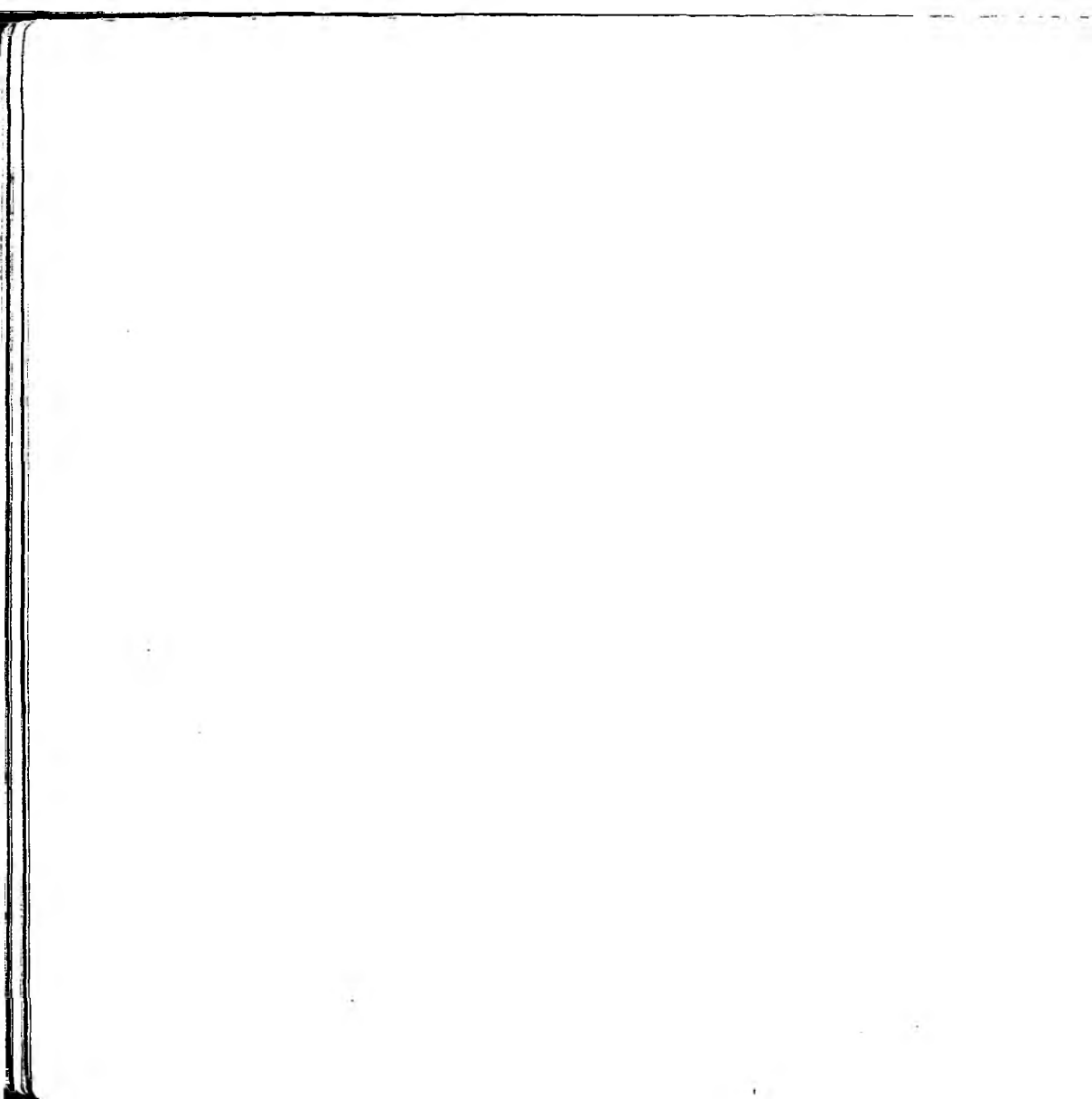
1. Perdelersizdir, kalıp sabunlarsızdır; uzamış pencereleri düşünüyorum. Düşünürüz tarihte karaşın.
2. Çınarlar geceleri büyür. Osuruk ağaçları gündüzleri küçülür bir kent. Çok eski adıyla İstanbul.
3. Ve Topkapı Sarayı. Sarayburnu-Gülhane-Cankurtaran arındaymış yüksekte. Sultanahmet'ten gidiliyordur.
4. (Benim uydurduğum) Girit taşları ile güzel döşenmiş bir avludur. İşte orada bir aslanhane varmış.
5. Bir insan takviminde, 19. yüzyıl, bir padişah bir aslanla arkadaşlığı ilerletmiş ilerletir.
6. Aslan kafesinden çıkartılır, padişah pençeleri arkasında, ikisi bir aşağı bir yukarı dolaşırlarmış.
7. "*Cesaretli padişah, zincirsiz aslan*" diyedir yazmış sapsarı kesildiği belli bir vakanüvis.
8. Kara gözümde ve de kara gerçekte; *cesaretli aslandır!* padişah zincirsiz!

ZAMBAKLI PADİŞAH

ŞİİR

1981

ZAMBAKLI PADİŞAH

Ne zaman elleri zambaklı padişah olursam
Sana uzun heceli bir kent vereceğim
Girilince kapıları yitecek ve boş!

Azizim, güzel atlar güzel şiirler gibidirler
Öldükten sonra da tersine yarışirlar, vesselam!

I

Ey imece ile başsız gömülecek derviş
Sen kendin o zamandan değilsin

Ya bu hikâyeyi nereden bilirsin?
Ey ustalıkla taşaronluğu birbirine karıştıran ve
Yaşayan okur!
Sen yabancı değilsin bense bir fakir derviş.

II

Ve bir derviş...

III

Karartma benizli bir sözcük kırıntısından bile.
Kesekâğıdı yapıyor, yapabiliyor.

IV

Hava gırçımadır
İki çocuk da bir gömlek içinde
Valde külhândadır

Hâfız! Sence çocuklar
Çiçeklerin koynunda uyumalıydı değil mi!

V

"Sizde ölüm var mıdır?"

VI

Yedi kez görünmeyen denizin üzerinde, iki açık deniz evliyası
Tabuttaş'tan Üsküdar Sultanlığı'na bir konsol aynası taşır.

VII

Eski bir göç yolu, izlenmektedir.

VIII

Devlet ve şairleri, iki kaşık gibi içiçe uyurlarken
Geldiği kapkara denize Karpiç'den gönderilmiş bir gemi.

IX

Duyduk ki, bir daha
Kuş getirmek sınıfa
İntihar olmuş cezası
Hal ve gidiş tüzüğünde

Biz kuşları tutmuyoruz ki,
Kapıda koyveriyoruz
Dönüp onlar ceplerimize giriyorlar
N'apalım?

X

İnsan gözünün soldan sağa okuma alışkanlığı!

XI

Unutulmuş bir çocukluk hastalığından da bilinebilir
İkinci Savaş'da Galata'da geçilmiş bir kedi merdiveni.

XII

Şiir de, duraklarda, dinlenirdir dinlenir.

XIII

Yenilmiş, geri çekilmededir bir gizli yol
Muvazzaf şairler de.

XIV

Geceleri, aydan, evlere girilemiyordur.

XV

Devletin cüceleri nasıl iki kez ayağa kalkmak zorundaysalar
Tabiatın cüceleri de bir dehliz bulmuşlardır kendi içlerinde.

XVI

Portakallarla donanmış selâtin meyhaneleri, kapalıdır.

XVII

Ustasından geçmiyen bir deniz
Gittikçe uzaklaşıyor, okunmuyor.

XVIII

Mühründe şiir kazılıdır bir padişah.

XIX

Kuşlar havada, insan karada
Ölmek istemezler!

XX

Beş aydan bu yana, ilk bir insan görüyorum.

XXI

Kış ve Üsküdar'ı, atkısıyla geçirecek bir kadın
Yazmışım, nedense, deftere.

XXII

Sarışın Osmanlı tarihçileri.

XXIII

"Bak bre çirkin!"
Karanfilinde bir ... basılıdır.

XXIV

Beyaz kargalarlı, aykırı düşüncelerdir.

XXV

Biliyorsun; ölüm
Artık ayakta karşılanmıyor, karşılanmaz!

XXVI

Akıl, yürütülüyor, yürüttüm bu kentte.

XXVII

Bir erkeğe gerilmiş bir kadın,
karşıdadır.

XXVIII

Ebru ile bir yazı arası.

XXIX

"Şiir, ölüm ve yaşam dolayısıyla,
Şimdi ve daima, açıktır."

XXX

İşkence!.. Bu sözcüğü, ilk Karagümrük'de
Duyduk duyuldu.

XXXI

Camında sabun kurutulan evler
Beyoğlu'nun yıkılacağını bildiriyorlar.

XXXII

Ey gemileriyle birlikte yiten denizler
Ve bağlı limanlarıdır! ki unutulmasın

Gerçeklikte, gemiler terketmektedir fareleri.

(BALABAN ONU BESLEMEDEN ÖNCEDİR.)

İki keşiş; külleri karıştırıyorlardı. Avluda dikilmiş duran çocuğa bakıyorlar ve aralarında konuşuyorlardı:

— Saçları uzadığı zaman bu çocuğa tapılır!

Başkeşiş:

— Geceyi birlikte geçirelim, diyor.

Çocuk şaşırılmış, kekeliyor.

Başkeşiş ona altın bir cep saati armağan etmek istiyor.

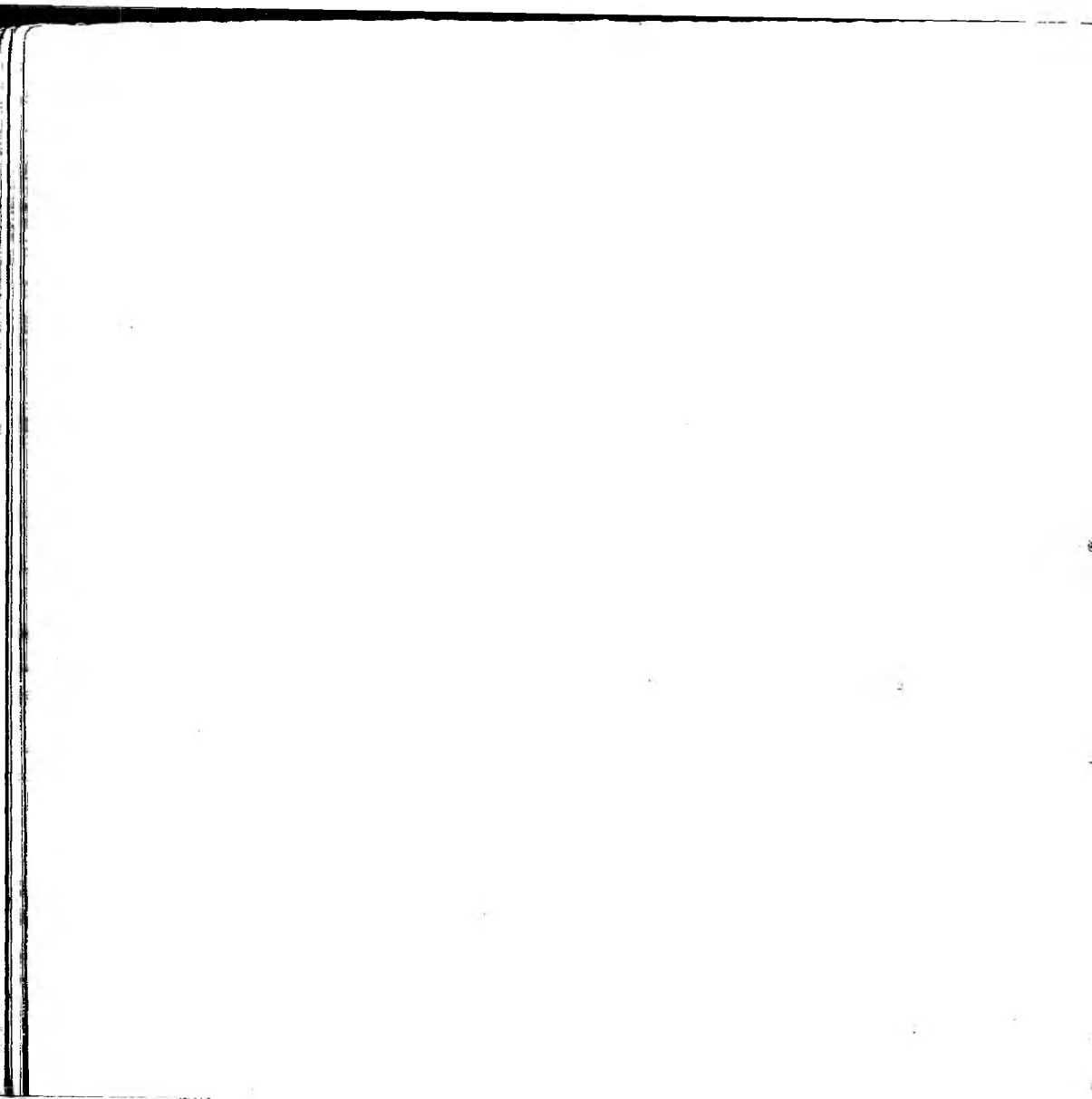
Çocuk:

— Olmaz! diyor ve o gece hiç uyumuyor.

***

Ertesi sabah avluda rasladığı bir keşiş ona:

— Saatin kaç? olduğunu soruyor.

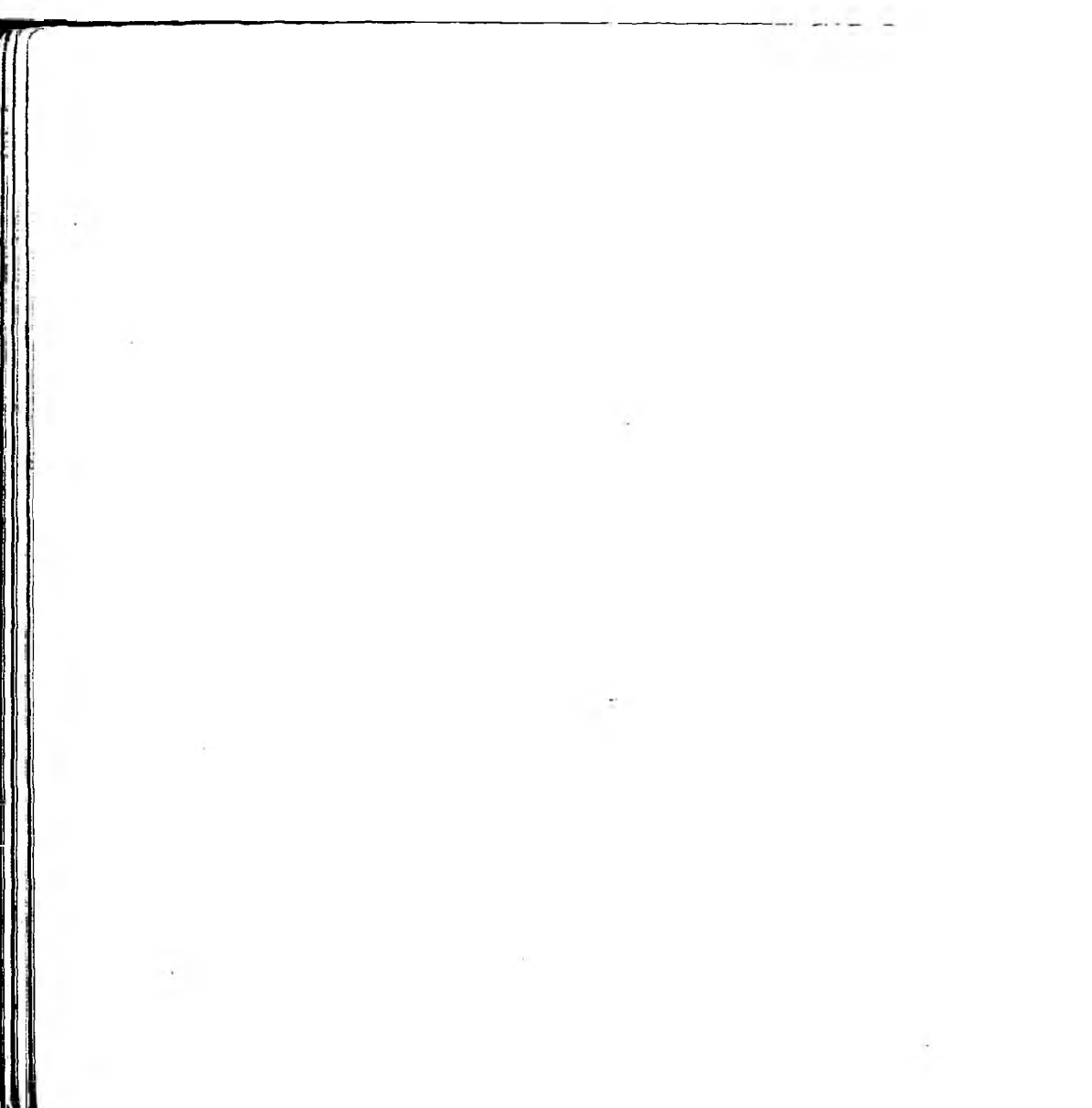
ORTODOKSLUKLAR

ŞİİR

1968

1977

1982

I

Tek konuşulur yüzüdür bacaklarının arası. Sakal ve bıyık da bıraktığı. Dönmez bir sapkınun. Üzerine bir dedikodu. Yaklaşmaz kadınlara buyrulduğu gibi. Kışkırtır kuşkuları. Başındaki sorguç ve bir berbername. Gömdürülmüştür diri diri toprağa ve başaşağı. Ürker ve parlar birkaç katana ötede. *Neden anlamıyordum.*

Tutunur bir utanç ince. Bir kız limon yanığı. Saçak altlarında dolaşır erkeğinin. Açılmıştır kapıların kilitleri kendiliğinden. Kıpırdanır bir kefen. Gebelenmiştir yatarak üzerine ölünün. Bir kilisede işlemeyen. Bataklıklarda büyötmüştür çocuğu. *Neft dökerek yakıyordum bir mektubu da kuş zarflı balmumu.*

Arık bir çocuğun yüreğindeki eğriliktir. Bileğinde doldurulmuş ve bütün bir atmaca taşınması. Çalışır toplamaya tüylerini. Yazdırır göğsüne zafranla. Yinelediği bir sözcük kezlerce: Erselik! Sevişir ısırarak kendi ağzını. Çalar lavtasını yığının elden düşme. *Malta Yahudisi'ni okuyordum. Barındığım bir sandukanın içinde.*

II

Seriyor zambaklarını kıskançlığın bir delikanlı. Yeraltı gömütlüğü açık.
Bir madrigal söylüyor Gesualdo da Venosa'dan. Yazıkklanmanın kamburu.
Kunduz karnı bir kadına, beklenmedik bir çılgınlık daha giyindirildi.

III

Neyi içerirdi acaba? bir tığ işi bürümcüğünde bir köçek'in. Dört ayaklı çiçek yüzlü bir kuş.

Dalıyordu sarnıçtaki yağmur suları uykusuna, bir dibek tokmağı. Pırlanta bir alışkanlıkla.

Yukarı deyişleri yansılar, sabundan küpeler, bir hamamname. Asılıydı başuçlarında bir tef.

İğdiş atlar koşturulmaktadır her yöreye. Metamorfosis gömütlüğüne akıyordu bir yüzyazısı.

IV

Çıkarır bir sandık Köse Kâhya iskeletidir yüklükten. Bindalı, hortlamış, sürpik ağızları kullanan bir Akkadın.

Emzirir bir taşçocuğa yazgısınımor. Nerden kalmıştırdı takılıp bir gelin teli saçlarında darmadağın. Toka gümüş.

V

Bir öncüdür, seçmiş yanlışı Kirmastorya. Kırılır düşen sodomita'lar cihannüma ve çitlembikten.

Denizi geçer sevişir. Araştırır parmaklarıyla, bulur bir ut yeri. Lût'lar topluluğuna katılır.

Raslantılar üzerine gelebilir. Felaketi boş bir köşke taşırlar her zaman, kanaviçeden anlayan.

VI

Konuşmaların uzun saltanatlısı. Bir kadınla duruşuyoruz ayakta.

Donanmış varak'larla. Değil çekilmesi denizin, açıklanması bile ilgilemezdi.

VII

Filiz Lenger için

Bindirir ata Barduğomeos'un sağ eli, bilmezlerin Mikael'ini kuşkular. Sürer çirkin kan Ruzukan'ı kaygılara oğlan yedi nal. Gizlidir bir yeninde benzeri kadın.

Yumulur bir ibran uykusuna yolda.

Vurur kıyıya bir denizkızıyla üzerine kenetlenmiş, alımlı ölüsü Mikael'in, Yeter anlatmaya birkaç renk: yalın kara, camgüzeli yetiştirirdi, öterken bir kuş hüt hüt.

VIII

Tilki basmış bir kadındır görgü tanığı. Yoksul bir tefecinin evinde toplanmaktaydılar.

Bir iz bırakmak çabası mıdır? Söylenerek yazdırılmış bir dövme. Güllabici'lerle.

Döşeme kırığını onarır vire. Sünnetli bir Hristos. Karışmış aralarına. Neyi değiştirdi?

IX

Kardeşlerinin uçuşuna kanat uyduramıyordu bir rahibe kuşu. Üzgüye çalan bir pusluluk.

Kıvançlı majörden bir tını duyuluyor. Gregoryus çeşitlemeleri, koyu bir tablatura yazısıyla.

Bir ırmağa ulaştıklarında, günlerce kıyıda duracaktır. Kendini tutamıyordu, hem dul hem çocuk.

X

Bir artıkyıl'ın son imsakıydı. Sustu bir emmebasma kara tulumba. Kurşuni bir fısıltı. Saçlarını çözmüş bir ses, dedi kimdir o?

XI

Döverdi kızlarını bir çaça yarım ağızla. Kutsal ve çışsizdir loncası Ziba'nın.

Atıyor çifteler tırtıklanmış bir kızlık. Geciktirsin için soyunmasını istanbulin-
ler.

Sürülecektir bozukluklar biçimi. Bir kız'la müşteri bir ayının kucaklaşmasın-
dan.

XII

Uzundur bir ad. Bulmaya çalışıyordu Fınduktar. Bir hüma türü, yokolacağını. Bilir kimden diyakos'larla.

Seçiyor *urefa satrançları*'nı. Korkuları ispatı'nın. Ünlüydü saygısızlığıyla atalarına. Ama kınanır.

XIII

Raslanmaz bir kuş angut, anlatır örneksiz. Yakın kovuklarında Akneri-Vank manastırı. Ağzında bir elmas.

Dolantılar tasarlar, kapalı tutulan bir şehzade. Zırhı incelmış, paslı demirden pençesi, ama göğsü kalkan.

Bir domra çalgısı, betimler vurgularını korkunun. Bükülmez boynu. Binbir gün masallarıyla bezenmiş.

Yalar kapatmasını zincirle bağlı kolları, kızgın bir ejderha. Oyar burguyla. Düzgün sürmüş güzeligeliş.

Giderek çığlıkları andırır olmuştur konuşması bir kuş angut. Ürperir hult ağacı altında pırtıl bir vardapet.

XIV

Kendini doğuruyordu bir cinaedi. Dimdoğru. Borçludur bir saynılığa tavşan-
dudağını.

İndirdi periciğini kilidin. Dörtkaşlı Aleko. İğneardı mıydı başındaki ışkırlak?

XV

Bir leylak çakımı! Ağacından yontulmuş bir yüzlük. Anlıyor ki geniş ve derindir.

Diz çökmüş inliyor bir Bünyamin. İçilmesine olanak bırakılmayan bir fincan ağı.

Bakıyor bir panola da var, döşemede. Çınlıyor bir kule, yıkanmış sağanakta.

Haykırarak süslüyor bir tahtirevan'ı, karartılmış. Babadan doğma bir çırılçıplak.

Ve bir kokoniça, ucu kırık bir kılıç veriyor kendisine. Basamaklarda görünüyor.

İki yılan sarılıptır, erirken yörünge'ler bir konakta. Nite büküntülerle çevrilmiş.

Bir puhu kuşu kılığında baştanbaşa dolaşmaya çıkıyor kenti. Dönmemek üzere bir daha.

XVI

Karabitsi oyunu. Rübap kullanılmış bir oğlan pençik. Tahta zurna, tar ve tamber, ki saplarını öpermiş.

Baba Hamparsum, doğru inandandır, Doğuya dönük notaları. Ortodoks gibi düşünüp Osmanlı gibi şakımıştır.

XVII

Davulcu marşı çalıyor, avluya konmuş tabut. Ressam Ayvazovski, küçükken uzun süre güreşmiştir.

Yüzükuylu çevrilirse, sırtında daha büyük bir yara görülür. *Raspop kafasıyla porne türevleri.*

XVIII

Şamdan olacağım! diyerdir bağıyordu bir oğlan. Küçürek ve övünçsüz horozuyla.

Lût'ların Buhtunnasr'ı olacak. Çocukları eğerleyecekler. Biner binmez doludizgin.

XIX

Arka kapılardan girerdi evlere, üç bıyıklı bir kalebent. Çöküp kendi kızına geçmiştir.

Saldırdı baltasıyla üflemlı çalgılara da. Çevrilmez bir malakof fistanını kaldırmıştır.

Boynuna varıncaya dek bir aygırdı. Kasıkkasığayken yalvar yakar olmuştur bir sokak şarkıcısı.

Öylesine susak ve soğuk bir ağzı vardı. Açken bir tay ve bir kısrağın ut yerini yemiştir.

Kemerler olarak uzayıp giderdi bağrıtlar, bir katedralde. Kasıntı yüzünden söyleyememiştir.

Aldırışsızdı. Kesik sağ elinin parmakları, kendi tüzüğünün gerektirdiği işareti yapmıştır.

XX

Tekinsiz Maydos denizi. Yunus yunuslamıştır, yüzüyor. Fişeklikler, üzengiler, koşumlar kuşalı.

Belsuyuyla tarıyor saçlarını Vartuvaria. Arada bir göz kırparak, kulaklarında sellukalar.

Bir Ortodoks delikanlısının Maydos'ta ne işi var? Bıçak bilincinde bir çalkantının dingildeddiği.

XXI

Davut yeleli bir kimesnedir, bir çocuktur karaşın. Yüzükuyulu dağılıyordur Tırnova kuşluklarında.

Bir karakoncolos yenice; eteğın aç, yağmala ve adın yazmıştır kayağantaşına. Şaşırmadan manil oynar.

Baka yeleli Davut! Gerçeğın kiril ve latin kurşunları da ilkin ülkenin okullarını bilmektedir.

XXII

Bir kilise babasıyla bir deniz evliyasının karşılaşması. Novotni!
Ekmek ve balık suratlarını birbirinin omuzlarına koyuyorlar. Lala!
Gün-tün eşitlendiğinde dövüyor Gelibolu un fabrikalarını dretnotlar.

XXIII

Miydi? Bir levanten miydi? kokot'un yeğeni. Tryor sözcükler anzarot'tan.
Bir klarnitacının divan'ına giderdi. .

Vardı tmlğ ne güzel bir ses, her yortunun kilisesinde. Kuyu yüzüne çıkmı-
veriyor zurnalarla da buluşup görüşmek.

Bir zango unutamadığı bir cinaedi'yi yeniden kurarken, bir gravür kazıya-
caktır, tortudan. Şiir elinden tutuyor.

XXIV

Üç Horan Kilisesi'nde sorokust. Açıyor araplarla örgülenmiş bir yıldızname'yi madamango. Zaman doğranmış.

Yatıştırır kaygılarını. Verebilmiştir ürperişlerine biçim. Her Todori kişi, alacaktır adını Paşa Karatodori.

XXV

Kurmalydı bir bağıntı çapraz. Kırmaksızın bakıyor. Bir kokoz'un tasarımları. Didik didik.

Sökülmüş kardeşinin ispoletleri. Umrundadır arkası alınamayan olaylar. Sayfalar karıştırır.

Parçalanmış olacaktı kargaşalıkta potrebnik. Açığa vurunca imgesini. Yakıştığını söylüyorlar.

XXVI

Örtemiyor üzüntüsünü, fakfon kanatlarıyla bir kokona, arkegon bozuğu. *Bulanık çekimler.*

Ayrılrken esrikti, elinde potin ayağında şemsiye. İki parmakla ıstavroz çıkarmak bilir.

XXVII

Bir kadını ölümler orospusu, oğlankızıoğlan, Ayapera, ve bir tahtı dolaştırıyorlar. Belki askerler.

Değimsiz bir öğrenciydi, eprimeyecek dudü. Ayakyazısından leh ovalarında dolaştırılacaktır alırdı.

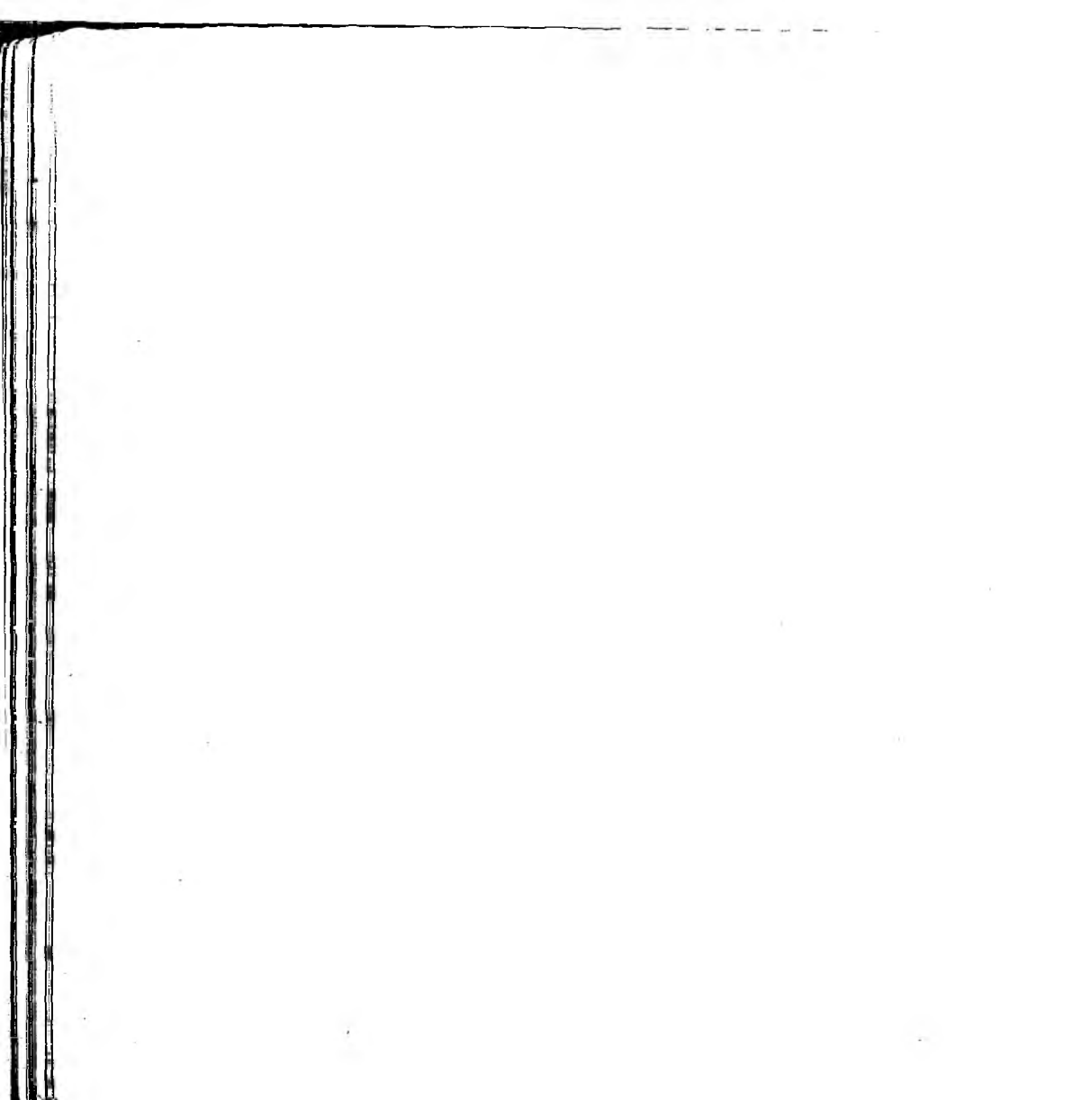
Kılıç kında yakalamışlar bir sakallıyla. Huni aralıklar, kestirmeler bakışimsız, sürünen saçları örülü.

Ayapera'nın kendi kendini yoketmesinin caddeleri. Bırakılmış bir kentin kar yağışları salgından.

Ardalar bırakıyorlar arkalarında. Kan, kına, Suriye şarkıları; yapraklardan. Tartım eşliğinde söylenir.

Bir Doğu kocakarısı, böğürüyor. Ayapera! Dudu'nun içini açamazlar! Uzaklaşmaktadır ağzı, gökgözleri.

Bir arkebüzle ateş ediyor, ıssızlıksız resimlere. Yeraltında basılan bir derginin pazartesi kapağı.

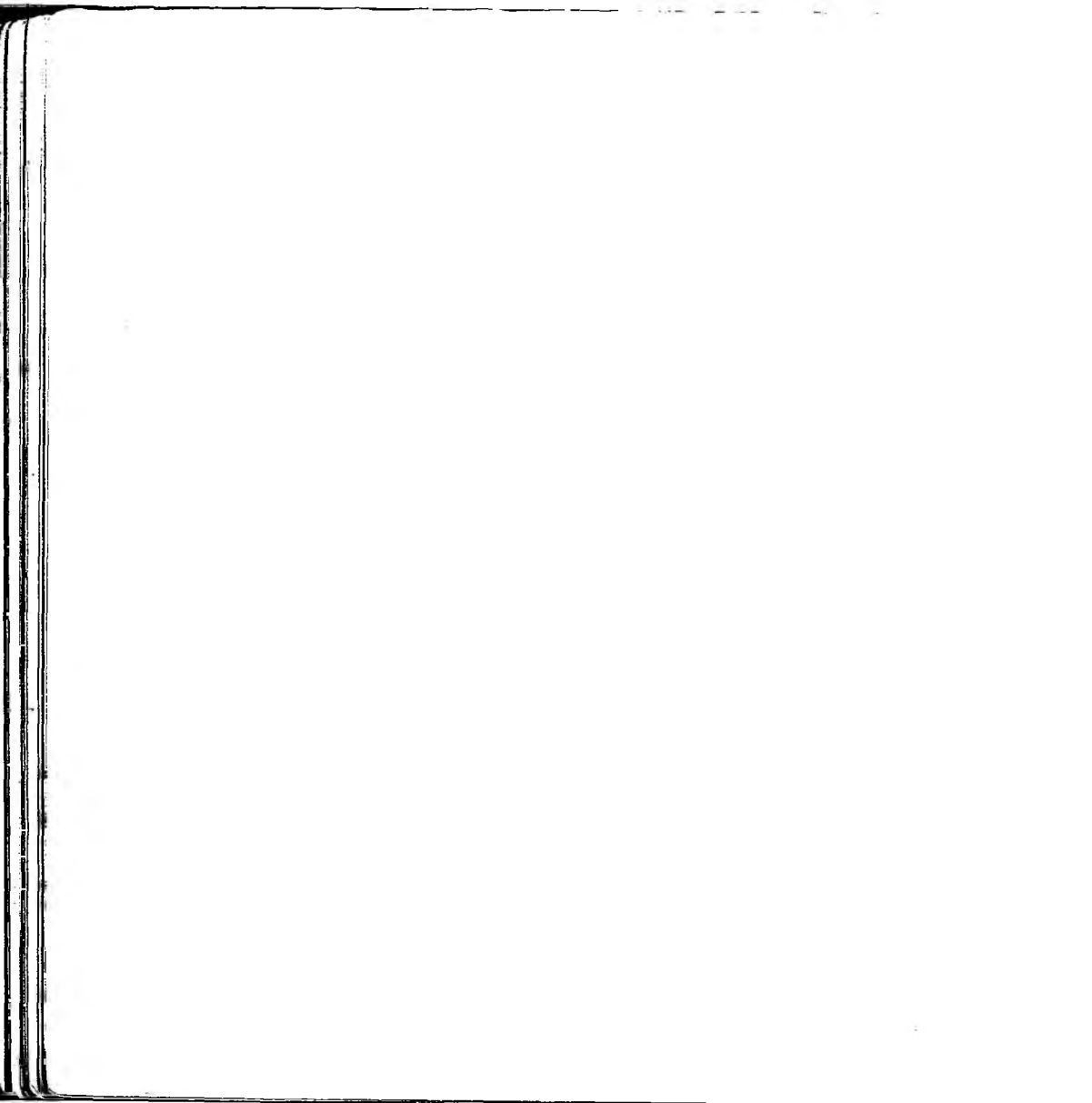

BAKIŞSIZ BİR KEDİ KARA

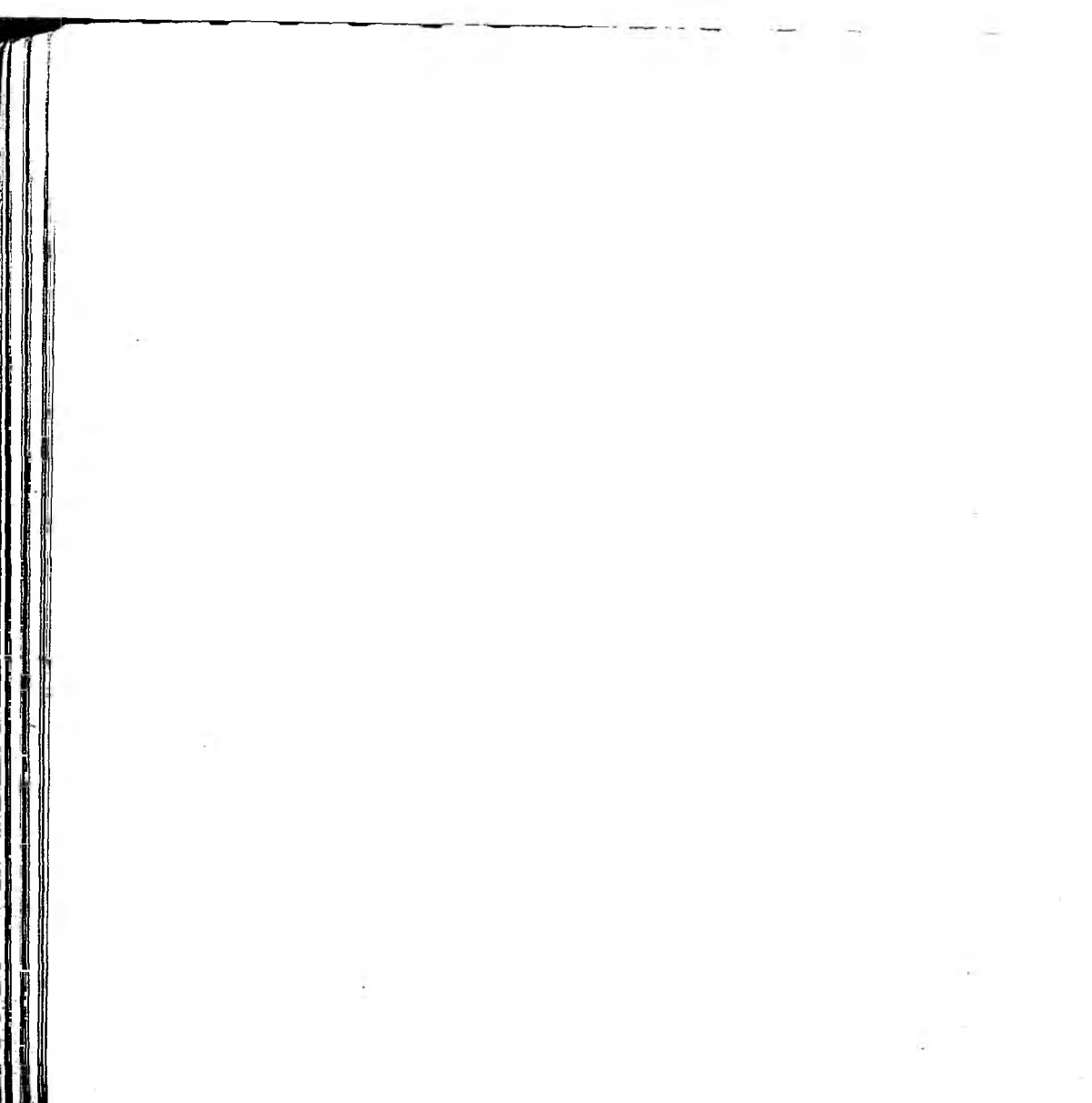
1965

1977

1982

bir fotoğrafın arabı

BİR FOTOĞRAFİN ARABI

İlenç. İşte beni bu selenli harfiyle hiç bırakmıcağın olan ilenç, gittiğim her yere götürdüğüm, gittiğim görünmeyen köpeğim ilenç. —Kim benimle arkadaşlık edebilir? Kim? O Keşiş'in kanını taşıdığım söyleniyor ve durulmaz bir çalkantıyla oradan oraya koşuyorum yalınayak ve küçücük çenemde büyük bir ben, kapalı güzelliğimle tanınıyorum hâlâ. Lekesi gibi U.

Çiçek. Çiçek satıcılığıyla başlamışım serüvenlerime. İplere dizili çiçekler ve çocuklar, gül kurusu. Ama nasıl da büyülüymüşüm o zamanlar, bir pericik yüzünden bakılamazmış. Boş arsaları vardır yaz gecelerinde hafifsi malta hummalarının. Kış gecelerinde de sonsuz beberuhili sanrıların harabeleri. Sonra taştan geçit. Elli yaşlarında bir cadının çekmecesinde yaşıyorum, çivilenmiş. —Gerçekten, yaşıyor muyum acaba? Mevsimin ne olduğu bilinmiyor ve ben pek üşüyorum. Gibi U.

... çiçek satıcılarının o sürgününde Kudüs'e gitmiş, Çalar Saat'e yerleşmişim.. Bunları anmak, anmak bile istemiyorum ki.. Bitivermişti hemencecik, biriktirdiğim paralar çiçek karşılığı.. Bunca uzak İzmir'ler rehnedildim ben burada. Bu bir fotoğrafın arabı olsun benden, eline geçecek mi bir gün? İbranca öğrenimi yaparken bir bolicede görünmeyen köpeğimle çektiğim. İssız ve korkunç. Yapraklarını dökmüş ulu bir ağacın altında bir kanepeye incelikle ilişmiş olarak. — Yazıklandığımdan değil. Geçmicek diyedir kaygılanıyorum. U.

EPİTAFİO

Boğulmuş geldiler denizden ikindi üzeri, yeşil çuhalı kahveler rıhtımında gizlenmiş çivit rengi evlerine. Falı İspanyol —.

Başlarını eğiyorlar yine ablalarının önünde, sabahleyin olduğu gibi. Saçlarını tarasınlar ve ayırsınlar diye ortadan. Kördüğüm —.

Onları çağırıyor çığlık çığlığa, bir iskambil kâğıdı sokağından, malta taşları üzerinde, çocuk oyunu binlerle. Şeytan çizilmiş —.

Görüyorlar, ne de güzel gülüyorlar öyle uzun uzun. Ama gelemeyecekler işte. Bohçaları derleniyor. Aceleleri var. Çürük —.

Acaba çıkar mı yine önüne, kopçalarını ilikletmek isteyen o şişko kadın, Afrika'ya giden yosunlu ve çetin yollarının da, ablaları?

SARDUNYA VE ÇOCUK

İçerlerdeki, o utanç mağaralarına, çarılçamur — sekerekten yine de, bir çocuk sığmıyor. Selanik bohçası, hasır şapka, yağmur kuşu. Mahkûmiyetinde ve sağ yanağında bir el kadardır kara gül lekesi. Sardunya bahçelerine bitişik halasının — uzunluğuna. Güz düşlerinde herhal, ölümün ve arkadaşının mızıkasıyla, eski deniz, deniz sokaklı adalara giden bir çocuk.

Rüzgâr, sürükleyip duruyor dışarlarda; küf gözlü, tenekeden bir ejderhayı ve paslı bir cesedi. İmsaklarda beklenir her zaman, derin bir gulyabani çünkü. Katranlar, inanılmaz istanbulinler giyinmiş. Çağırarak için onu tâ Selanik'ten, Ürküng Amca'sı kılığında — iğneli fiçılara, iğneli fiçılara. Sonra, sabaha karşı, gecikmişlik ve lacivert. Solgun ve öksüren, nalsız atlarıyla dönülür, ermişlerin merdiveninden inerek, karanlık, saraç ya da haşhaş dükkânlarına.

Çocukluğun da Selanik kapıları, büyük lavanta ve tokmaksız. Gidip bir ilkokulda uyuyacaktır, bütün o sığ denizleri, şeytan minarelerini, belki de. Yazdan unutulmuş açık bir pancuru gibi halasının. Ölümün ve arkadaşının mızıkasıyla, yeryüzünde geceleri satışa çıkarılmış sardunyalının ağır öyküsünün arabasını anlatan çocuk, yalnızca.

GİZLİ YAHUDİ

Gözkapaksız, şeytandan biri, çekiyor tramvay paramı benim. Arada sırada böylecik kente inip uzun üzüldüğüm ve sarsıldığım olur. Otelde, onun (Ce-se'timin) yatağında yatarım. Saçlarının kapkara öyle uzadığı zamanlarda, dirimin ondan esirgediği ve benim ona vermeye çalıştığım şey neydi acaba? diyerdir kurarım. Kocaman öküz ellerimle. Alçak bir mahmuz. Kükürt kokusu. Dağlanmış bir kış. Bakır çalığı. Damarlarımdaki lağımlarda bir fare. İndiğim kenti ve içimdeki darağacını kemirir. Deliler, fareler, erkek fareler bölüşür kömürleşmiş bir cesedi. Mahzende. Onu sevmenin sözcükleri olmamıştır, bu belinde anahtarlar sevişin sözcükleri olmamıştır ki. Kaçardım korkunç karşılaşmamak için bir bezbebeke. Karşılaşmak. Bu, benim yeniden İşkence Sözlüğü'ne dönmem demek olurdu. O angut ormanlarının sevinç yiyen dulu, yedi yıllık gelincik kin, kalıt dağıtan meşin eldivenli ipek el.. Gömülmek istemezmiş.. Üşürmüş.. Arka sahanlıkta yanarak uzaklaşan genç şeytan. Gözlüklerimi kıskançlığım bataklıklardan çıkarıyorum. Başlangıcı kundak bir yangından sonra bir türlü bulunamayan eski metresimin (Ce-se'timin) oğlan kardeşi. Kalın yüzünü örten ince böcek bakışlı aile maskesinden tanınıyor. Adam! Niçin hıçkıracaktım sanki. Kolaylıkla sever, bir kemerin altından geçer, kolaylıkla unuttur bir ne gizli yahudiyimdir ben.

KARGINMIŞ BİR İLK YAZ

Ay; gecikmiş ağı, yosun yeşili bir canavar. İlerlemiş gece; kanatsız yarasalar, ıslanmış silahlar. Devrilmiş bir tramvay caddede. Bunlar, karginmiş bir ilkyazın simgeleri. Büyük uçurtmamı çalmışlar deliliğimden, mor gözlü çocuk ölüsü bir pazar, onu bulamıyorum.

SEVGİLİ UĞURSUZLUK

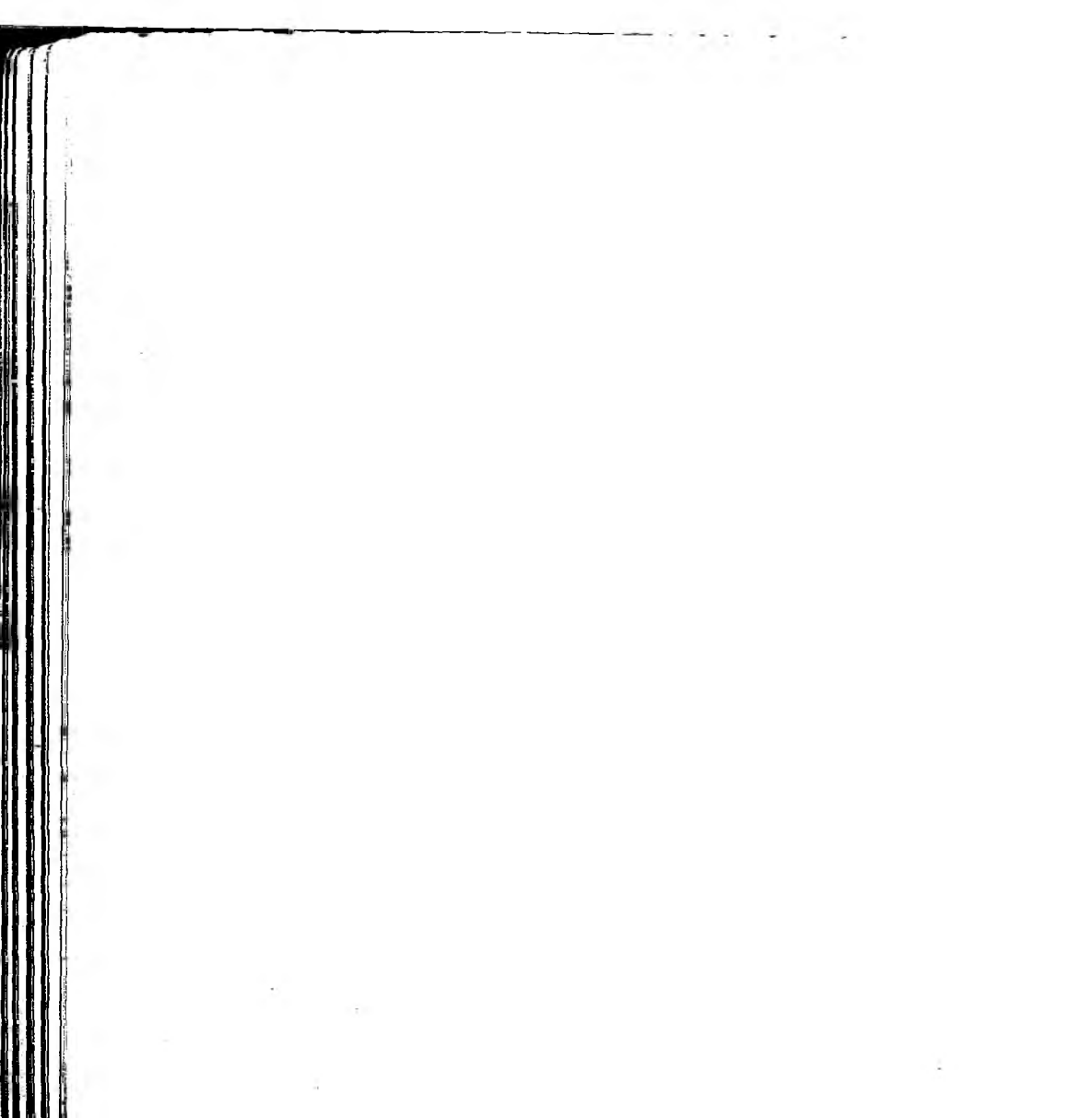
Geçirdi çılgınlık bir kasketi başına. Koştu paslandığı bölgelere silah satıcıların. Kurdu okulkaçakları imparatorluğu. Buldu altın bir top da Manastır'da.

Taktı yakasına bir eylül ormanı. Bilmesinler incik boncuk dolu bir gömüyü. Sırtlanı da oradaydı. Çürümüş elma yüzlü. Boğuştu kapmak için bir hançeri.

Konuşuldu bir cumartesi kırımından. Kapalıydı büyücüler. Astılar içine bir içki şişesinin. Ayaklarında gümüş ağır potinler. Sevgili uğursuzluk. Serseri'yi.

bakışsız bir kedi kara

BAKIŞSIZ BİR KEDİ KARA

Gelir bir dalgın cambaz. Geç saatlerin denizinden. Üfler lambayı. Uzanır ağladığım yanıma. Danyal yalvaç için. Aşağıda bir kör kadın. Hısım. Sayıklar bir dilde bilmediğim. Göğsünde ağır bir kelebek. İçinde kırık çekmeceler. İçer içki Üzüncü Teyze tavanarasında. İşler gergef. İnsancıl okullardan kovgun. Geçer sokaktan bakışsız bir Kedi Kara. Çuvalında yeni ölmüş bir çocuk. Kanatları sığmamış. Bağırır Eskici Dede. Bir korsan gemisi! girmiş körfeze.

FİRAVUN

... büyümüş. Bir firavunla yatar kalkardın sabahlara karşıki. Yağmur ayları sürgünlüğün.

Ağzında firketeler. Bir kuş, konmaktan hoşlanır. Canavar dövmeleri kollarında, vardı.

Saçlarını da kardeşin taşırdı kömür karası. Bir kent görünür sen güldükte kurulmuş.

... tutakında 'seviyorum' yazılı bir tabancaya koşardın. Bir haşhaş, yolcusunu taşımaya hazır.

KILIÇ

M.Ç. için

Ey serseriliğin denizleri! Ey ahtapotları atılmışlar kıyıya mutsuzluğun! Bir kraliçedir oğlum kanatlarını açmış. Örtünür canfes. Unutur gitgide yakılmış babası büyücü. Selanik'te geçirir kışı.

Gelmiş bir kadınla konuşur Mısrâyim'den. Yorgunluğu kusursuz bir at mor. Uyuyakalmış kayalıklarda. Yükselir niçin bilinmez deniz. Ey batık gemiler! Ey sürgün karaltıları! Ağlayan bir melez ben.

Anlatılmaz bir kılıçtır kuşanmış taşırım belimde karaduygululuk.

MISRÂYİM

Kaçtığı bilinmeyen bir ülkesinde cinler padişahının, bir yeniyetme. Değiştirmişti adını, saçlarını kazıtmıştır. Soğuk bir tabanca yastığının altında, uyuyabilir ancak. Bir yelek giymiştir dimi; kuşbilime çalışır, omuzunda simruğ kuşu, eskiden ötermiş.

Bir tehlikeye yaslanmıştır; uçurtma uçurur, yüzlüğü düşmüş. Yakalanır ming izleyicilere, bileği incecik. Bir kılıçla keserler kirpiklerini uzun. Kırarlar eklemlerini, pantolonunu sıyırıp gümüş bir şamdana oturturlar, ziftle boğarlar teknede, damgalarlar.

Uçsuz bucaksız kucagındadır barbar anasının, bir yeniyetme. Büyük bir alınla karşılar ölümü de, alkışlayarak karşılar; unuttunbeni mavisinden bir yelkenliye binmiştir. Hamsin yelleri eser Mısrâyim'den, kırk gün. Saçlarını uzatmıştır, yalnızlığı sever.

KARGABÜKEN

Kaçmış bir çatanayla külüstür ve cin. Çalarak sinsi mızıkası bilinmezlik. Kara mürekkebin.

Gizlerdi menekşe gözlerini bir kahkahayla. Hiç zakkum arkadaşı yok. Lepiska saçlı. Esrik.

Bir firavun daha dövdürüyordur pazusuna. Çocuklarla okulların çarpıştığı eylül. Mısırâyim'de.

İKİ TEKERLEKLİ AT

Oğlum ve arkadaşı Bünyamin. Kaç yıllar uçamıyorlardı. Ey kullanılmayan bahçe kapıları! Sarmaşıklar!

Yıkımlar getiriyorlar imparatorluğa. Yangınlar. Uğulduyorsunuz kışın ey yapraklarını döken kadınlar!

EY KANATSIZLIK

Batmış bir tramvay, ... ahtapotlar, ince ve upuzun barbarlar. Yalnızlık dönüŖür bir zenci arkadaŖa imparator.

Kucağında bir padiŖahın da kuŖ. İstemiyor bitsin ... büyüŖü. Bir boyundaki serüven, uçurum. Hiç konuşmuyoruz.

Anlaşılmayacaksın. Ey kanatsızlık! KoyulaŖır ve bir denizin denizinde ağlar-ken. Bekleyen bir çocuk. Yelkenli.

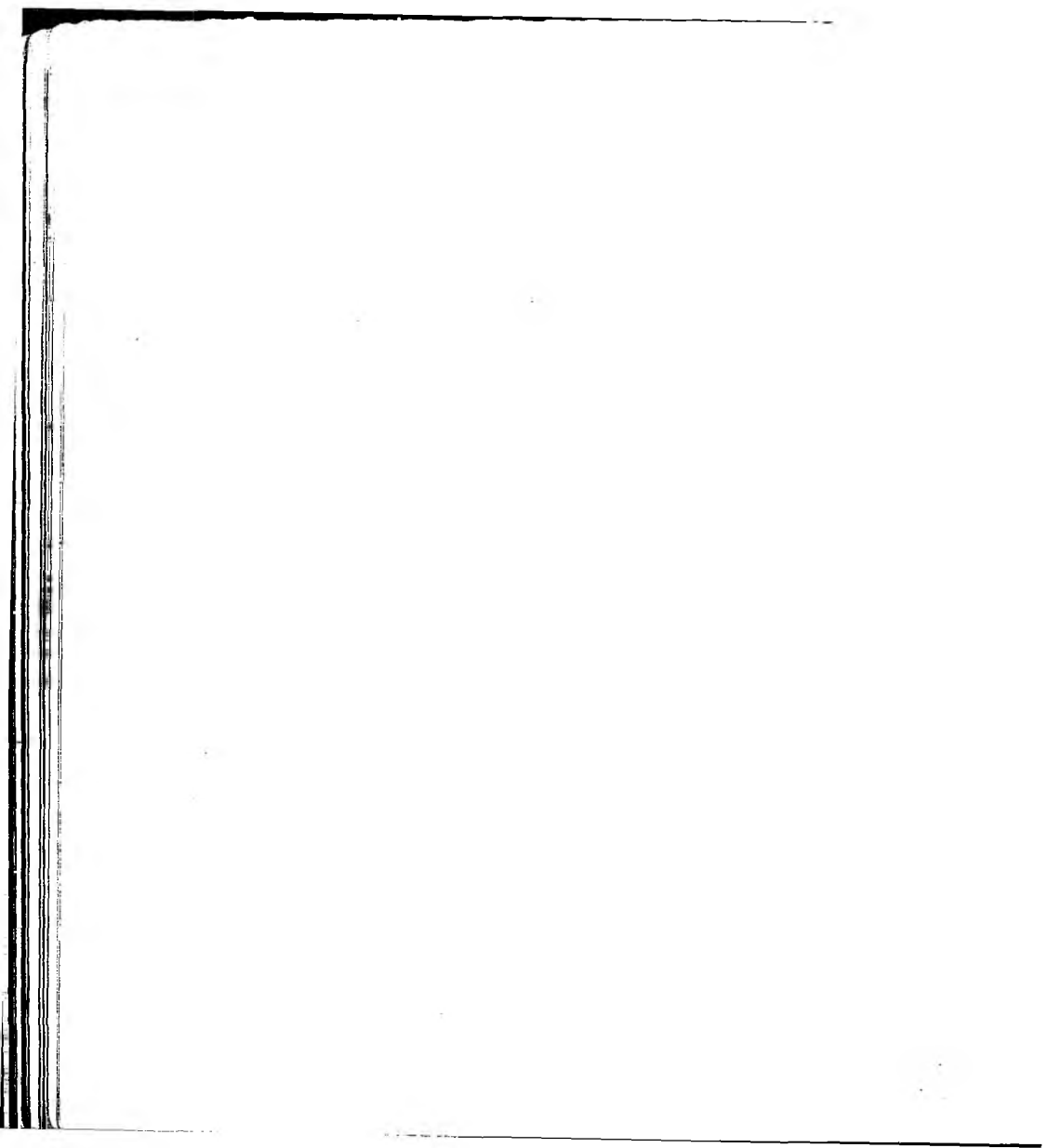
ORTODOKS - ORTODOKS

Düſen bir Katolikos orta bir Daçya gölüne—. Kanatları balmumu albastı. Yazıyorum ki otuz üvey kardeş, gördüm. Bunca yakışıklılığı bilinmiyor ölümün. Aykırılığı da, som Ortodoks - Ortodoksluğa.

İPEKA

Remillerle kanıyor labirent buluşmaları. Yaşıtımdı ve kapanmış bir kraliçeydi. Nasıl atlar ve nasıl katanalar çürürdür. Varılan derinlikte.

Ağıntılarla örtüyor kendini. Kılıç kında kösnü dümdüz bir olasılık. Aldırmıyorum. — Kimse birbirini aramasın! Geçerken belirli bir denizi.

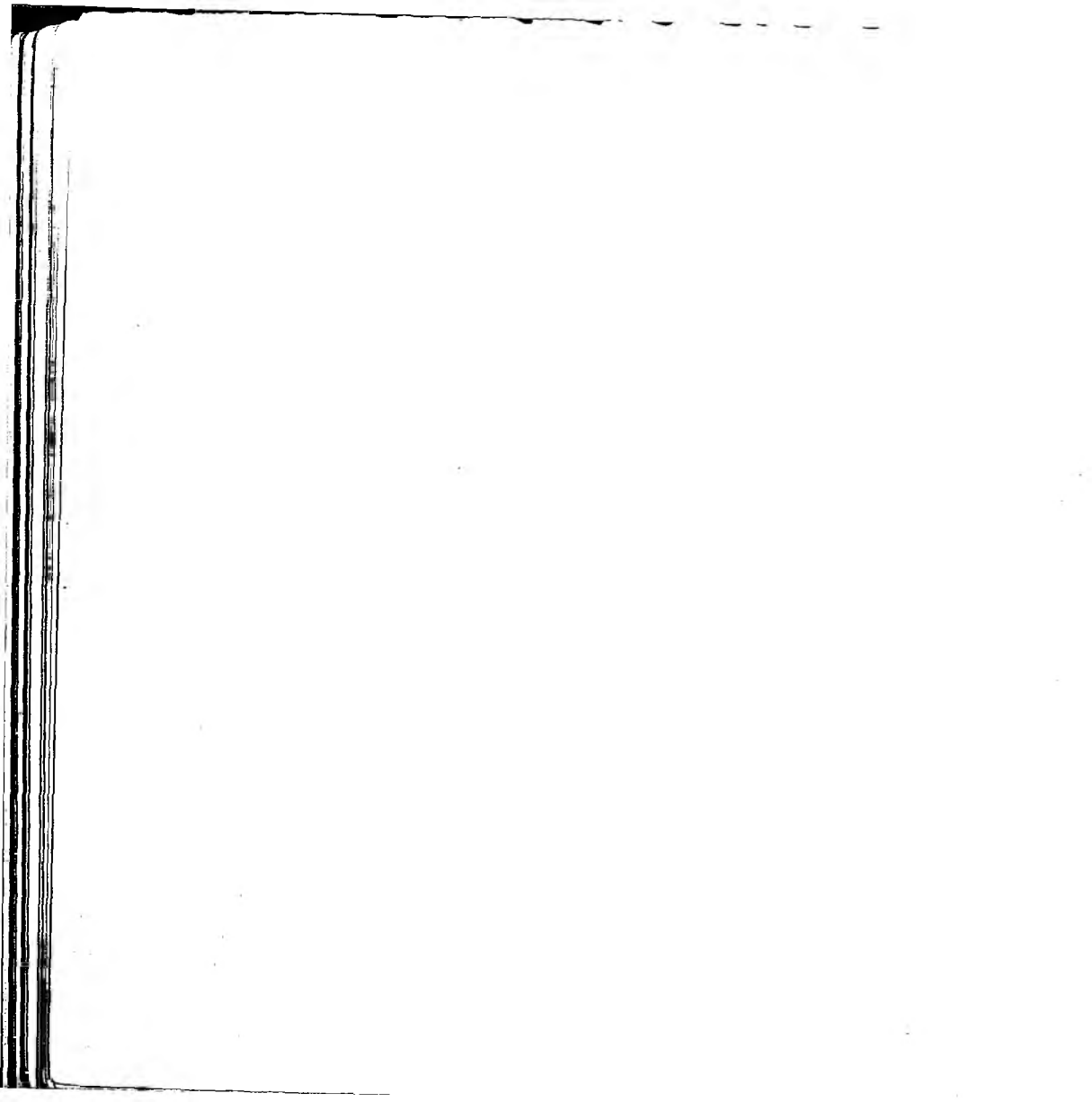
KINAR HANIMIN DENİZLERİ

Şiir

1959

1977

1982

FAYTON

Erol Gülercan'a

O sahibinin sesi gramofonlarda çalınan şey
incecik melankolisiymiş yalnızlığının
intihar karası bir faytona binmiş geçerken ablam
caddelerinden ölümler aşkı pera'nın

Esrikmiş herhal bahçe bahçe çiçekleri olan ablam
çiçeksiz bir çiçekçi dükkânının önünde durmuş
tüllere sarılı mor bir karadağ tabancasıyla
zakkum fotoğrafları varmış cezayir menekşeleri camekânda

Ben ki son üç gecedir intihar etmedim hiç, bilemem
intihar karası bir faytonun ağışığı göğes atlarıyla birlikte
cezayir menekşelerini seçip satın alışından olabilir mi ablamın.

1958

KINAR HANIMIN DENİZLERİ

Bir çakıl taşları gülümseyişi ağlarmış karafaki rakısıyla
şimdi dipsiz kuyulara su olan kınar hanım'dan
düz saçlarıyla ne yapsın şehzadebaşı tiyatrolarında şapkalarını tüketemezmiş hiç

İşte kel hasan bu kel hasan karanlığı süpürürmüş
ters yakılmış güldürmemek için serkldoryan sigaralarıyla
işte masallara da girermiş bir polis o zamanlardan beri sürme kirpiklerini aralaya-
rak insanları çocukların

Ve içinde birikmiş ut çalan kadın elleri olurmuş hep
gibi bir üzünç sökün edermiş akşamları ağlarken kuyulara kınar hanım'ın denizle-
rinden.

KUDÜS FARELERİ

Dördüncü konuşmamızda
(ben nerdeyim?)
isa'dan önce bu kentte
bir karınca taciri

Günahkâr bir hayalet için
(biraz ölüm)
uyuluk kemiğiyle acı çekecek
saraylarında

Beşinci konuşmamızda
(anlatmak diye bir şey yoktur burada)
arsenik götüren bir uşak
efendisine

Vebalı gecelerden
(makasla kesilmiş sarı bir ay)
kurtulacaklarına
inanırlardı

Biz vaktinde ölmüş olduğumuz için
(satranç taşları gibi)
kireçlerden korkmuyorduk
bir de kudüs fareleri
bir de kudüs fareleri

Bir öyle fareler
bir öyle fareler

1955

BİR ÖLÜ MACAR CAMBAZ

Sonra korkunç gülümsemeler bitti
sonra hiç kimseyi göremedim
herkes beni arıyordu
bir ölü macar cambaz buldu beni buldu beni
sam yeli esiyordu denizden.

1956

ECEGİLLER

Sam yeli de dalgınlıklarla bir çocukmuş
eğilip barışıklar çizermiş evler üzerine
nasıl bir ağaçdıysak çocukken
tümleçleri özneleri nasıl unuttuysak denizde
turunç olmak istiyoruz yine turunçuz da.

1957

KÖTÜ İLGİLERİN GİDİŞİ

Buruk bir ezgi seziliyordu içlerinde
kinleri gibi renk renk
ölmüş atlarını bırakıp
tahta pabuçlarıyla gittiler
gözlerinde frank krallarının eski hüznü

Bir şarap gibi gönüllerimizi alıp
çocuk dudaklarında götürdüler
anularının ayrıntısı
ve burada bir sürü şarkıları kaldı
kumsalda kocaman izlerini siliyor deniz.

1956

İBRANİCEDEN ÇİZMEK

Bacaklarım uzun
nereye gitsem uzun
nereye gitsem gelip beni buluyor
çıkılmaz bir sokakta ablam

Bu kente bir güvercin çizmek
güvercinin gözlerini çizmek
bir güvercin
orta çağda bir güvercin tebeşirle

Bir duvar boyunca ağaç serinlik
bir ses çiziyorum
herkeste olsun herkeste bir ses olsun istiyorum
güvercinde bir ses ablamda orta çağda bir ses

Nereye gitsem uzun
bacaklarımdan buluyorlar hep
çizerken başka bir sesi
ve bayraklar dolusu bir bayramı kente
ibraniceden.

CAMBAZLAR ÇADIRI

Sazların arasında bir asya
sukuşu iniltili aysız
ilk sekiz yılını çin'de
bir istiridyenin içinde geçirmiş

Onu çirkin bir şekilde
gelir gelmez avuçlarımla içtim
kula atları gibi bacaklarından
cambazlar çadırında bir gece

Yüzümde bir pazar gününden kalma
koca hansı bir çarpı işareti
zaman zaman dudaklarımı öğretiyordum
kuzeye doğru titreyerek

İlgisizdim artık denizle menizle
kalelerin önünde eski bir çağdan
ateş yakmışlardır moğollar yine
devce bitiyor gece çadırda birdenbire

Hesaba katmam gerekirdi papirüsleri
ve barut yanığı daha bir kalın adamlarla
sukuşunun birdenbire biteceğini usulca hesaba.

AKDENİZ PENCERELERİ

Açın pencereleri açın
akdeniz'de sabah oluyor
küçük harfli musa
hep böyle gökyüzünde

Kıvanç duyuyorum bu akçalı güneşten
çürümüş bankalar borsalar
birazdan açılacak yeryüzüne
ayaklarımızın altında kezlerce deniz çayımızı içerken

On beş kuruş uzattı seninki
on beş kuruş bir gazete
aydınlık yüzlü bir kadın bize sesleniyor
birdenbire

Akdeniz akdeniz'de çay içerken yaratılıyor
şu bizim dev dudaklı
ve küçük harfli musa için
açm pencereleri açın.

ÇOCUKLARIN ÖLÜM ŞARKILARI -I-

Sokaklarda
ölümcül portakallar
ve
çivitsi bulutlar
saat
kaç olursa olsun
üzünç yüklenmiş bir gemi
akdeniz'de
ölümcül
çivitsi
portakallar bulutlar

Keten entarisi
tertemiz
sabun kokar
iyi durulanmamış
aynı verimli kız
tütün içiyor boğularak
beş renk bir çıkartma devin kollarında

Saat

kaç olursa olsun

çocukların ölüm şarkıları

saat

kaç olursa olsun

çocukların

bitiyor açık pencereden

bitiyor külrenge evde.

1956

KAMBIYO

İstemiyorum biliyorsun
geceleri kapkara düşünceli şapkasız
birdenbire sokaklar arasında raslanmış bir kambiyo
sterlinle dolarla lirayla biliyorsun istemiyorum

Sabahlara değin dövülmüş bir kadın
özel pencereler bir de kent dikkat ettinse
neden böyle çırılçıplak olduğumuzu
şimdi daha iyi anlıyorsun değil mi
neden dövülmüş bir kadın

Belki bir gün belki eve dönmekten
utanyorum gölgesiz bomboş yenilmiş bir takım gibi
belki bir gün belki
küstahça şapkasız ters çevrilmiş eldivenlerle
pabuçlarımı sürüyerek ıslık çalarak kapıda

Bu gece de sen döv beni
kambiyo öylesine çoktan kapanmış ki
neredeysen açılacak
belediye saati koşu koşuyor cebimde

Bu gece de sen döv beni gizemsel bir caddede
oruçluyum dövülmeden olmaz limon gibi ay
bin yıldır şapkasız eve pencerelere dönemiyorum
istemiyorum biliyorsun.

OKARINA

Bin yılları katran ağaçları altında
akdeniz dudaklı penceresiz sancılı bir çocuk
babasını bir göl olarak hatırlıyor
avuçlarında kuzeyden yosun balıklı bir göl

Estamp bir belediye alanında
soğuk tirşe renkli salı günleri arkamızdan koşardı
hoffmann horozlu belalı bir saat kulesi

Çay çuvalları üzerine oturmuş dul bir çingene kadın
pulsu yüzünü çevirerek görmezlikten gelirdi bizi
avuçlarında kalde geceleri gibi bir karanlık

Gün doğuyorken ırmakta
bir karınca tacirini diri diri gömüyorlar toprağa
zavallı şapkası karısı ve kızkardeşiyle birlikte
sessizce bitiveriyor ilk güneşte icra-iflas duası

Bin yılları katran ağaçları altında penceresiz
salı günleri sancılı bir sürü akdeniz dudaklı çocuk
açık saçık el işaretleri yapıyor
metrelerle halis ipek dolu o hiç batmayan kayığa doğru

Ve limonsu okarina çalıyor kendi deniz lehçeleriyle
gülerek ağlayarak bağırarak limonsu okarina okarina.

BİR ELİŞİ TANRISI İÇİN AĞIT

Peki nasıl oldu da hatırladı denizde boğulduğunu
nasıl oldu da peki anlatamıyorum biliyorsun

Öyle ölüme düşküdü ki biyoloji sıfır
bir şarkı yiyor şimdi şapkalarını orospular eksiliyor

Ama yok ne olur ağlama böyle ama yok
şunun şurasında tramvaysız, çocuk olmak turunç olmak

Kantocu peruz sahiden yaşadı mı patron?

BÂBİL'DEN BİR PİÇİN PROPAGANDASI

Daha çizilmemiş bahçeleri içinde hiç yaşamamış
bir ölümsüz bir kırmızısı kiremitleriyle akdeniz'in
akdeniz'e uzanmış bir kadını gibi iri puntolarla
hep türkçe konuşan adamlar sokağında sabahlar olmuş
hemencecik bir bando tınıyor afişleriyle propagandalarıyla
bir de ödünç alınmış bir kömür gibi art tatum'dan parmakları

Toplumsal caz parçaları yarına yarı evlerde
36 sularının bir bâbil'den bir piçi miyop bir oğlanı
bir en çok ablasız bulutları geliyor aklıma hep
bir en çok türkçe sigaralar tüttüren bacalarla-larla
ve bir en çok abi artık istesek de ölemeyiz diyen
sonraları romalılara karşı yürüyerek yorulan bir piçi
ödünç alınmış bir kömür gibi art tatum'un parmaklarıyla
gün ağartısı dediklerinde léon blum'u yapıştırıyor léon blum'a.

DENİZKIZI EFTALYA

Neden üç aylar girerken kurşun harflerle salılara
hiç soyutlanmamış ırmaklarda boğuluyor ibrahim
ismail soda içen kalabalıklara doğru cumhuriyet olmuş
anlamıyorum şey yani ishak bakır kapılarda bakır tokmak
denizkızı eftalya cumhuriyette ağaçlara benzer öldü diye

Yahu istanbul bu yahu neden birdenbire istanbul bu
istanbullu ölümcülere takılıp kalıvermiş bir salaş tiyatrosu göğünde
yalnız üç aylarda salı günleri otuz birle rumba da rumba
bizim laternada dokuduğumuz deli çocuklar gibi bir gök budalası
en eski ipek saçlarıyla uzamış topuklarına kesilmiş göz kapakları
kuyularda yarısı harita deniz yarısı hatırlanmamış eftalya

Ve kuyulara eğilip ölümcülere selam verirken eftalya
neden ibrahim'in ismail'in ishak'ın anaları gibi
halklar olmak istemişti cumhuriyette üç aylar salılara.

KANLI NİGÂR

Düşünmek istemek pera'da
goygoycularla düşünmek istemek
gücüme giden kanlı nigâr'ı

Uzamış masallardan güzleri
bir halı sermek taşlığa ablamın
biraz konuşmak istemek sonra çekip gitmek

Hiç ölmüyor mu kanlı nigâr
Bir ay girerken yüreğine geceleri rastıkları kaşlı hiç.

ÖLÜ BÜTÜN

Harmonie'lere çekilmiş orospular gibi kantoları
o kantoları soyutlanmış ırmaklarda kantocu peruz'un
ölü bütünü çizerler ölümcülükler oynarlarmış
ve çarşambaları gidip ırmaklarda boğulurlarmış

Ben hiç ölü bütünü kucaklamış atonal kantolar düşünmediğim için
harmonie'lerde çivit fabrikalarının durduğu yere kantocu peruz'u düşünüyorum.

1957

KANTO AĞACI

Bir pandomima olarak düşünüyorum korkunç bir pandomima
türkçe cumartesilerle gelen türkçe cumartesileri
halklar dediğimiz kendine benzer yusuf'larla kasketli bir yusuf

Gelip bu kanto diye bağıyorlar cihannümaların altında bu kantoları
tutumbilimsel kıçları üzerine maria pılar'ların işte bu kör karıların

En cumartesili bir istanbul düşünerek bu kantoları düşünüyorsun
istanbul orospuları sendikasının böğründe meşrutiyetten saklı

Yahu sen sahiden hiç türkçe değilsin galiba hatırlamıyorum
hiç türkçe değilsin neden kantocusun bu kanto diye bağıyorsun
maria pılar'ların galiba barut yanığı kıçları üzerine halk matinelерinde

O tüm bilip bilmediğiniz biraz léon blum'lu pandomimalarda
alkazar sinemasının çocuklarına duhuliyenin borusu ötmez

Sen karanlığa giderayak bir kanto ağacı çizmiştin yusuf'lardan önce
gelip kanto ağacını kesmişler kantolarını delik deşik etmişler

Hadi seni yine pandomima sahnelerinde düşünelim ağlamadan
kanto ağacı
hadi sen de düşün bizi bakalım çocukları alkazar'ı ağlamadan
kanto ağacı.

GÜL GIBİ KANTO

Dipsiz kuyularda analarının kahrı
azalmış galata'da iki deli çocuk
bacakları uzamış rıhtımda

Enlemlerle boylamların denizleri geçişi
iki deli çocuğun uyuduğu saatlere rastladığı için
onları hiç görmeyecekler işte.

1957

UT

Üner Birkan'a

Rakı içilir mi hiç çiçeksiz
 çiçeksiz ölürüm dükkânları
 hem kim olsa ölür ispatinin ebesi
 zulmü ilan edilmiş sokağa çıkar
 yalnızlığının ut sesi bir fonograf
 tanzimat fermanında unutulmuş hacivat
 gelip kahkahalar tarafından iğne ister

Yalnız belki çocuklar için atlı
 gülen tramvayı ölümün cumhuriyete
 enflasyonu sekiz memeli bir zenne
 o çirkinim tasviri efkâr bir zindan
 vakitlere açıktır kepengi aşkı memnu
 ölü teyzesine yazlığa giden kim çocuk
 pire kasketini deve kimler giyer acaba
 zehir dükkânları çiçek çiçekçi pera'da

Benim ut teyzem de ölü galiba hacivat
 şimdi şu rakıdan ne diye vergi alırlar sanki.

1957

APAŞ PAŞA ŞAPA OTURDU

Merhaba diyoruz ölü teyzelerimize çocuklar
merhaba diyorlar o şiirlerimizin eşikleri

Mum tacirlerinin kızları ne temiz porselen
yüz çiçeğe yüz ay çıkarırmış bu tabaklar

Yüzüklerinde altın parmaklar takılıymış ve
çarşılar grevsiz deli olurmuş yalnızlık işte.

ÇOCUKLARIN ÖLÜM ŞARKILARI -II-

Lağım yollarından girdi metropollere
uyandırdı türkçeledi barok bilincini
alkazar nedir bilmemiş alışılmamış parmaklı kötü

Uyandı türkçelendi fikret muallâ bir deli
ve cumhuriyetin her ilanında üç
bitmek üzere siyah bira içen eski babam

Metropoller ortası fikret muallâ digan
kovalar şiiersizler düşmanlarım ayağa kalksınlar.

PUT

ZANZALAK AĞACI

SAFFET NEZİHİ ŞENER

ZİNCİFRE

ÖLÜM

Benim hiç çin'de bir ablam olmamış korkunç hû
gecelemin ilerlemiş saatlerinde tramvaya binen
bir bach konsertosunun dudakları gibi çilek korkunç hû.

1958

A. PETRO

Bir gülüşün var ayakta kötü elbet
burcuvalıklarında bir dudak gül gibi

Bütün ellerinin sokakları aşktır senin a. petro.

1958

UZAK HALA

Kalkıp pencereyi açıyorsun operet
denizlere çıkan uzak hala
arsenik şişesine eylül doluyor
tramvay paraları atlı kırmızı

Leblebici horhor'a alkış tutan
dikran çuhacıyan'a çiçek atan
sen uzak hala neyyire hanım yoksa
cumhuriyette de uyuyamıyor musun?

1958

NEYYİRE HANIM

Taşınmış şemsiyeleri belki de küsmüştür
bir yazlığa gitmiştir ki neyyire hanım
kül pancurları elgin, fareleri örtük
ağaçları serin darülbedayi'nin en güzeli sağlama tuba

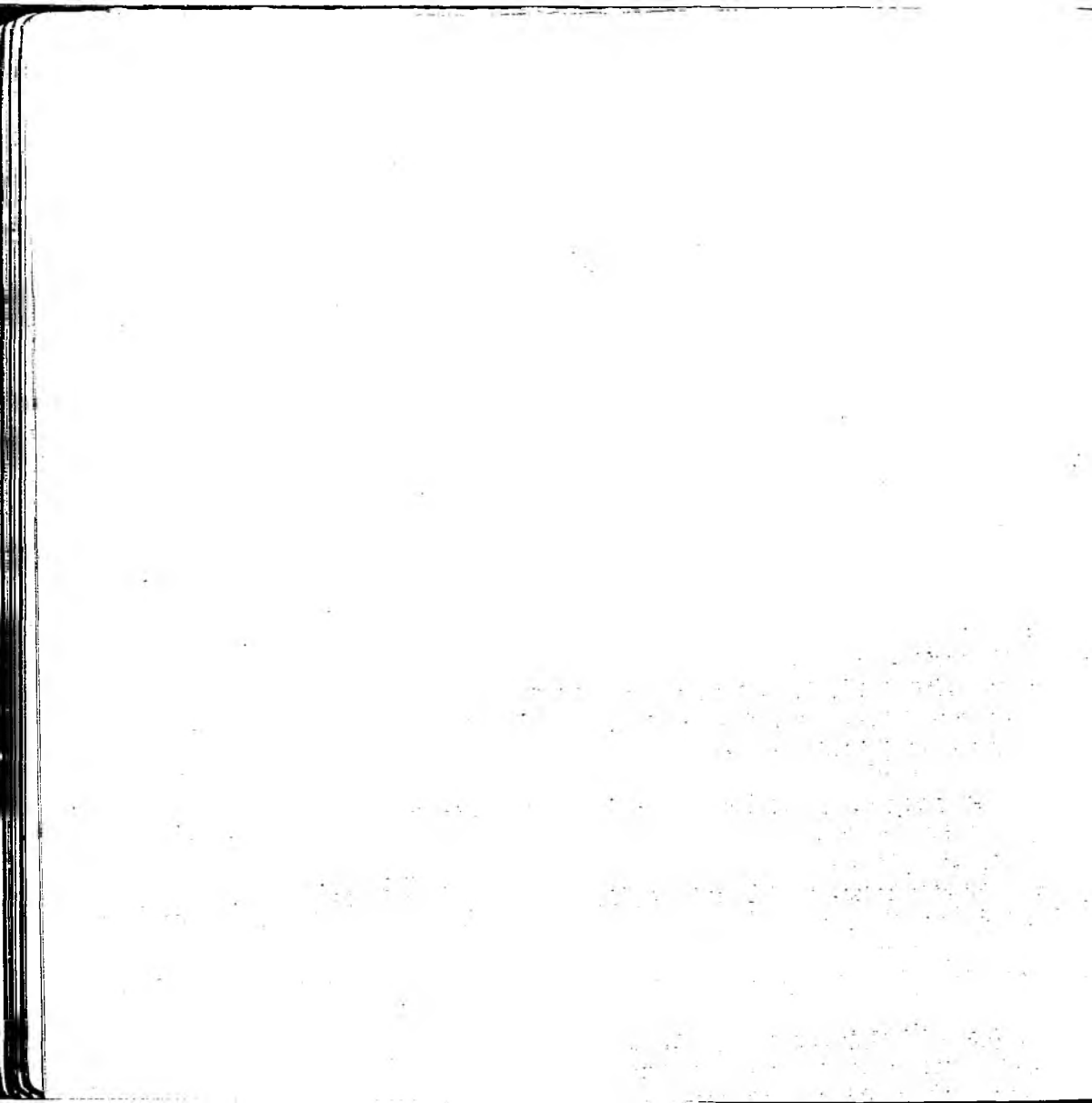
Boş bir sokak fotoğrafçısı denli çirkin kaçır
bir farenin bile yanında şimdi
biz çocuk merdivenli bir üzünç.

ÇAPALI KARŞI

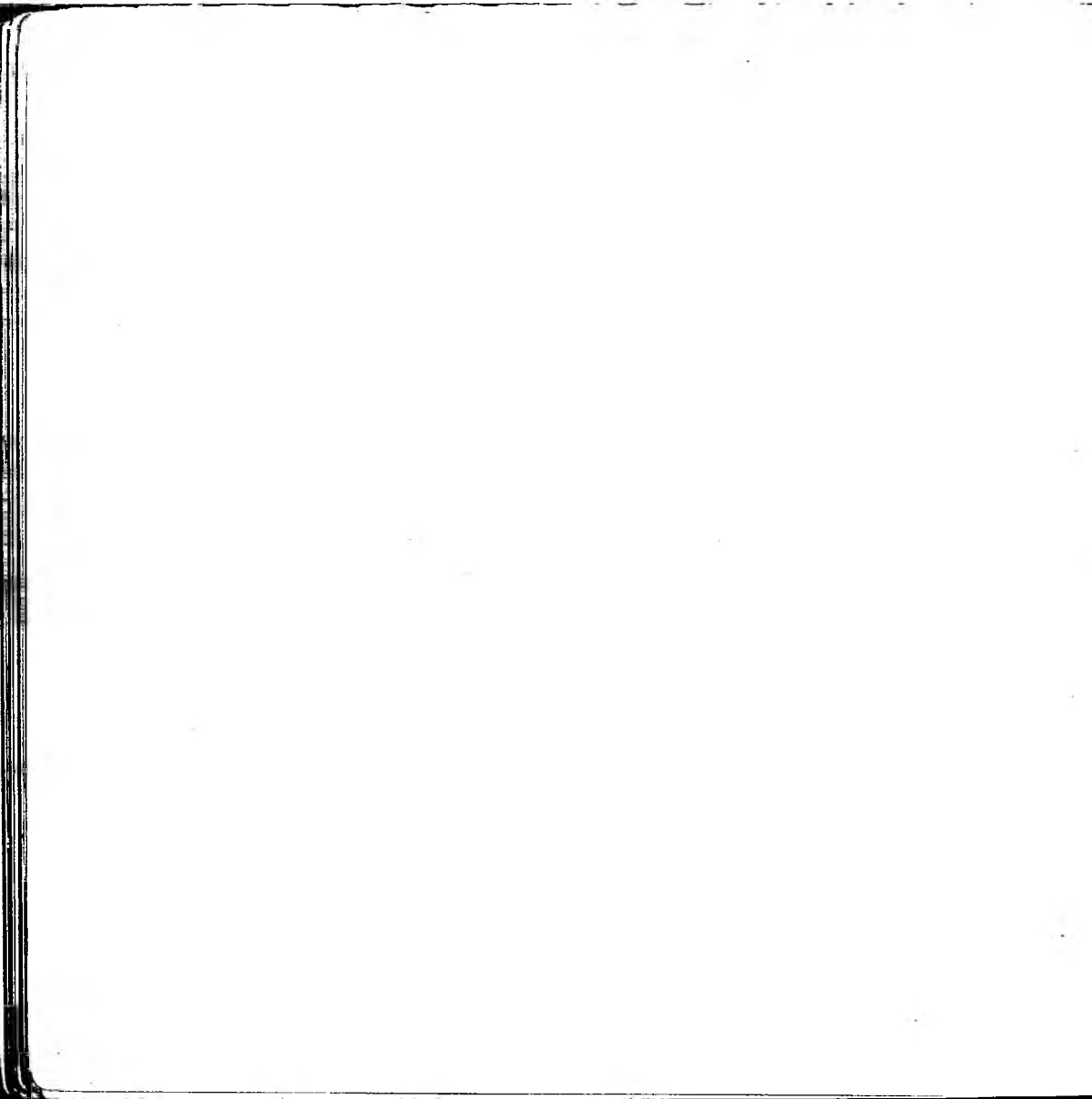
Kollarında eski balık dövmeleri
teodor kasap perhiz ahali içmez
ay türkçe rakı çıkmıştır kapalı
ve geniş muhlis sabahattin'den
ayşe opereti ne güzel bir hiç

Üç yıllar var ki minyatürlere mahkûm
teodor'un o eski balık dövmeleri
ay osmanlılaşmış abi tüfekçi olmuş
ve korkunç taş gülmekler muhlis'te
gibi merdivenli bir sokaklar uzatmış
çiçek bahçelerine kaçabilsin ayşe
atlı tramvaylarla ne güzel bir hiç

İşte o biçim gecelerde kucaklamış
getirir enflasyon arkadaşlarını
kova abdülhamit akşam gazeteleri
dağlar gibi yalnızlık ne güzel bir hiç.

İLK ŞİİRLER

BEL KANTO

Gül gibi çocukları
gelmemiş sabahtan okula
bütün o külüstür karıları
çamaşır sermemiş bahçelere
ilk tramvay işçileri grevi kalıpçıda
üç recep salılarda bir ikinci meşrutiyet

böğürtlen lekeli bir güvercin
uçururlarken görürseniz
galata'dan
leğen denizlere doğru.

1956

BEYAZ RUS KADIN

Üç masa ötede bafra içen bir tanrı
bacak bacak üstüne atmış
penceresinde bir şehir şehirde bir sokak
    Sokakta bir beyaz rus kadın
    iskemleler arkasından koşar
    beyaz rus kadın kaçır

Bir tiren şimdiler
bankadaki işini bitirmiş pantolonunu giymekte
sen bir devsin ne diye bu evde oturursun
    ne diyeee
    bozdurup bozdurup kullanırsın
    Ne diye elişinden bir tanrıyı

Sigara içen parmaklarıyla
seninki hâlâ penceresinde
beyaz rus kadın kaçır.

VEDHA'LARDAN BİRİNDE

I-Kumarcı Musa

Vedha'lardan birinde Musa kumar oynuyor
Peygamberlik bir meslek oldu
Bozuk radyo ne demişti ağustosta
(Ben karımın fotoğrafını isterim sizden)
Dördüncü duvarda ben bulunuyordum

Vedha'lardan birinde bir küçük tanrı
Küçük işler için
(Ben görmemiş olayım)
Nasılsa tanımadığım bir toprakta öleceğim
Burada sakal uzatıp
Taranmış saçlarıyla
(Siz kendinizin kaçınıcı peygamber olduğunu sanıyorsunuz)
Hangi rejim için
(O kadar çabuk değişiyorlar ki)
Birinci katları dinamitlenmiş evlere benzer yıkılıveririz
Sokak başlarında görür ve fotoğraflarını çekeriz
(Vedha sana ne dedi)
(Dedi ki)

II- Amatörler ve Profesyoneller

(Kaçınıcı Vedha'da vardı bu)

Bir ay vardı

Ay çıkınca gitmeliydim oysa

Gidin unutuldu diyorlardı

Vrangel'in orduları bile unutuldu masaların başında

Viski bize bir profesyonel orospu kadar pahalı geliyor

Sokakta şapkalarımı çıkarıp selam veriyordum

(Numarasını bilmediğim Vedha'lardan birinde)

Artık kendilerini bir eşya ile karıştırmaya başlayan orospular

Çok iğreti duruyorlardı düşecek gibi oluyordum

Bunlar da bizim Vedha'larımız

Vedha belki hiç doğmamıştı

Ne denebilir belki hiç doğmamıştı

III- Got'lar ve Genç Vedha

Bir Got sürüsü için
Genç Vedha anlamsız bir Vedha'ydı
Vizigot Kralı Alerik — takma adıyla — Ayıların ayısı tütün sarar
(Çağının en kötü tütün saran kralı)

Ben sakal bırakmışım göze batmıyor
Gel benim korkum gel çok korkmak istiyorum
Vedha! Seni sevmeye başladığımız zaman öldün
Ne denebilir seni sevmeye başladığımız zaman öldün

IV- Duba'dan Laternacı

Hiç bakmasa bu kadar dikkatli
Laternacı geçiyor azınlıklardan arta kalanı
Çaldığı havayı ne tanır ne sever benim gibi

Adamlar geldi denizden ölmüş
Kimin şanssı yoksa bırakmış ellerini dubadan
İşe yaramayanların felsefesi bunlar
Bir uşak üçüncü katın balkonundan aşağı attı kendini
(Çocukluğumu saklasaydım benim de ellerim olurdu dubada)

V- Ayşe Dolley'in Bulunmadığı Bölge

Kim bu adamlar ayakları üzerinde duruyorlar
Başlangıçta dinleniyorlardı
Sonraları hiç yorulmadılar
(Vedha çok gençti)

Deniz tuzu kokan saçlarını yıka sararıyorlar
Bir takım unutulmuş yüzler gibi
Sigara içiyorlar çok ve ölümü kullanıyorlar

Artık onları ben bile tanımıyorum
Romanyalı pembe gözlü şeytan
—Yahudi soyundandır biraz—
Harita bilmeyen bir Vedha'yı
Bir ağacı yakıp içer gibi öpüyordu
Eski takvimleri seve seve kullanır

Ben ikinci gözümü bir kurşunla değiştirdim
Ne denebilir benim gözüm maviydi

VI- Vedha Vedha Vedha

Denizden uzaklaşmaksızın birbuçuk ama değişen birbuçuk
İnançlarını nereden bırakmıştın sen
Aradığın şehirleri taşıdı trenler
Pabucumun bir teki ırmağa düşmüştü
Göğün ta kendisi o zaman geldi
Gel biz gidelim buralardan yalınayak (Vedha'm gitmiş)
Vedha Vedha Vedha ne diyordu (diyordu ki).

1955

SENTEZ

Şu taşbasması
İşkence Usülleri kitabı
Nerede basma iş
Babil'de
Babil'de bir çocuk demek
Bizi kullanıp kullanıp duruyormuş
Ama biz bu değiliz ki
Daha ilk sayfalarda
Karşımıza çıkıveriyor
Başkasının gözleri
Başkasının ağızları dudakları
Babil'de basılmış
Birer birer açılan
Hayatımıza.

ANAHTARLAR

Çünkü kapıları
Götürüyorlar (öyle yanlış ki)
Cam kırıkları üzerinde
Üzerinde mi üzerinde üzerinde
Gülüyor ve
Gülen artık çingene değildir
Değil mi değil değil
Bilmem şu uzakta odaların
Pancurlarını açmışlar
Açmışlar mı açmışlar açmışlar
Denize karşı
(deniz yoktur ya)
İçerdekiler içerlerde
Dışardakiler dışarlarda kalmışlar
Kalmışlar mı kalmışlar kalmışlar
Anahtarları çalan bir çingenedir
Bir çingene mi bir çingene bir çingene.

ISKAMBİL

Senin yıldızın
toprağın altında kalmış
yirmi yaşında basamakları
alfabe gibi sayıyorsun

Senin geride bıraktığın
ölünmüş bir hayat
kuzey ormanlarında
vebalı bir kadın gömdük
(hiçbir şey bu kadar üşütemem ben!)

Senin niçin dua ettiğini
unuttuğun gibi sonradan
bir peygamber de yalnız kalmaktan korkuyor
üçlü bir iskambil oyununda mesele
ama şimdi
adam öldü.

KURTULAMAYAN

Sen kader ağacı değilsin — nedeni bu
Tutkularına bırak kendini
Bir soluk var yaşıyor uzak uzak
Bu daha ölmemişsin demektir

Önce bitir bu şarkıyı
Bir bardak doldur mavi
— hiçbiri açmıyor mu seni-
Ve git bu gelmediğin yere
Kurtulamayan — nedeni bu.

BİR KORKU TEMİ ÜZERİNE BENZERLİKLER

Çocuklukta sevmek
bu ikinci elin aşkı
ay çıktığı zaman
güzelliği katedrallerden atarlar
cam gibi cam gibi

Korkunç ağılama başlar
o kadar yalnızsın
kapıyı örerlerse ne yaparsın
soyut ve zorunlu acı çocuklara benzer

Sokaklar çok daraldı
okunacak kitap kalmamış evde
korku daha da yaklaştı
öpülen yerleri kadının
yavaş yavaş çürüyor

Gülümseyişin geçmiş şehirlere
boyalar dökülmüş
(ya bu neye benziyor).

ÜÇ GENCİN KALBI

Bir gemici tanırım
Kalbini bir limanda bırakmış
Ya kaybolursa?
Ağlar çocukluğundaki gibi
Kalbini almaya gidecek hâlâ

Bir oğlan tanırım
Derin yeşil gözlü
Gönlü güney denizlerinin dibi
Kalbi ise yerinde
Birine vermeye gidecek
Bir gemi arar durur
Bulutlardan.

Bir şair tanırım
Onunki işler acısı
Kalbini asla vermemiş
Çalmışlar
Kalbi eski bir efsanede saklı.

1954, Şubat

ISLAK

Sokaklar ıslak ıslak
Ağır basar rüzgâr
Duvar boyunca ilanlardan
Renkler şehre dağılmış
Kapılar kapalı kapılar
Pancurlar pencerelere
Bulutlar düşer denize
Gölgeler ıslak ıslak
Boş meydanlarda soğuk
Üşümeğ üşümeğ
Bakmayınız genç adama
Gözleri var
Elleri var
Avuç içleri ıslak ıslak.

1954, Şubat

CUMHURİYET ŞİİRİNİN 'ETİKÇİ'
VE 'TARİHÇİ', KARAŞIN ŞAİRİ
ECE AYHAN'DAN, "SON ŞİİRLER"E KADAR:
TEKMİLİ BİRDEN.

ISBN 975-363-278-9

9 789753 632782